

WÓJT GMINY BRODNICA
ul. Mazurska 13, 87-300 Brodnica
tel.: 056 49 41 612, fax.: 056 49 41 640
e-mail: sekretariat@brodnica.ug.gov.pl

RADA GMINY BRODNICA

Wpłynęło ..... 29 05 2023r.

Nr ..... zał. ....
Zw

Brodnica, dnia 29 maja 2023 r.

SeGB.0057.7.2023.JK

**Pan
Tomasz Nowakowski
Przewodniczący Rady Gminy
w miejscu**

Na podstawie art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przekazuję w załączeniu Raport o stanie Gminy Brodnica w roku 2022. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

Z poważaniem

Wójt
Adam Zalewski

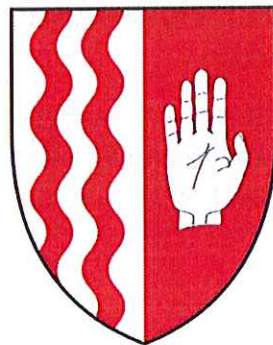
Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

RAPORT

O STANIE GMINY BRODNICA

W ROKU 2022

Wójt

Adam Zalewski

Brodnica, maj 2023 r.

I. Wstęp

Na podstawie art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

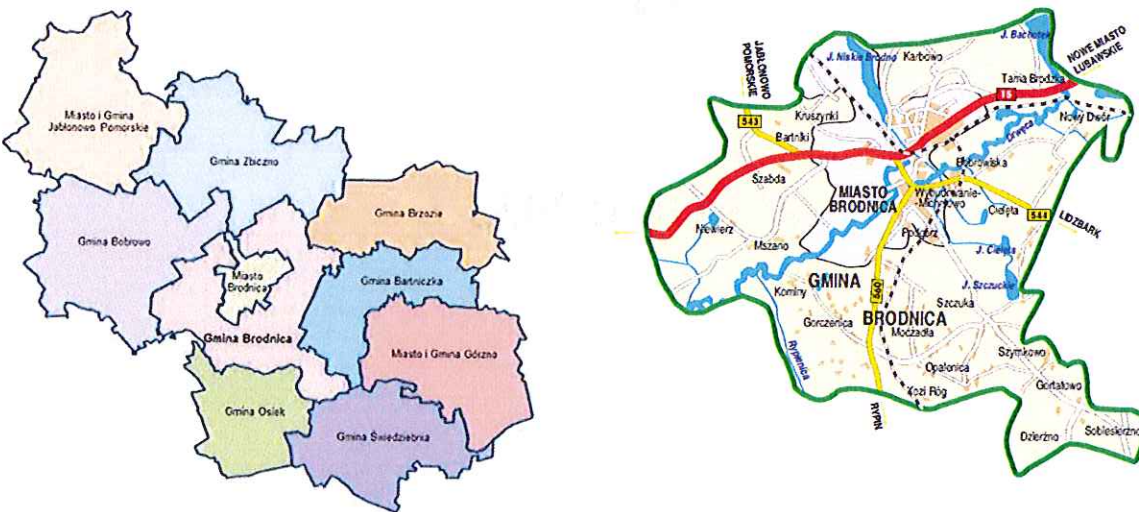
II. Informacje ogólne

A. Ogólna charakterystyka Gminy Brodnica

Gmina Brodnica położona jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jest jedną z 10 gmin powiatu brodnickiego, zajmuje obszar 12 641 ha i obejmuje część powierzchni Pojezierza Brodnickiego, Doliny Drwęcy i Wysoczyzny Dobrzyńskiej. Teren gminy okala miasto Brodnicę, w którym mieści się siedziba władz.

Gmina Brodnica zalicza się do średnich w powiecie brodnickim i regionie pod względem powierzchni i gęstości zaludnienia, natomiast pod względem liczby mieszkańców jest najliczniejszą gminą wiejską. Gmina Brodnica podzielona jest na 22 sołectwa.

Mapa 1. Położenie Gminy Brodnica

B. Jednostki organizacyjne Gminy Brodnica

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Szczuce z filią w Szabdzie
3. Szkoła Podstawowa im. Królowej Anny Wazówny w Gorczenicy
4. Szkoła Podstawowa im. Ziemi Michałowskiej w Gortatowie z siedzibą w Szczuce i Filią w Cielętach
5. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Szabdzie

C. Demografia

W świetle danych statystycznych widoczny jest znaczący i stały wzrost liczby mieszkańców gminy. Tak duży wzrost nastąpił przede wszystkim w wyniku rozwoju budownictwa indywidualnego oraz napływu ludności z terenów miejskich, nie tylko z miasta Brodnicy ale i w mniejszym stopniu z innych gmin.

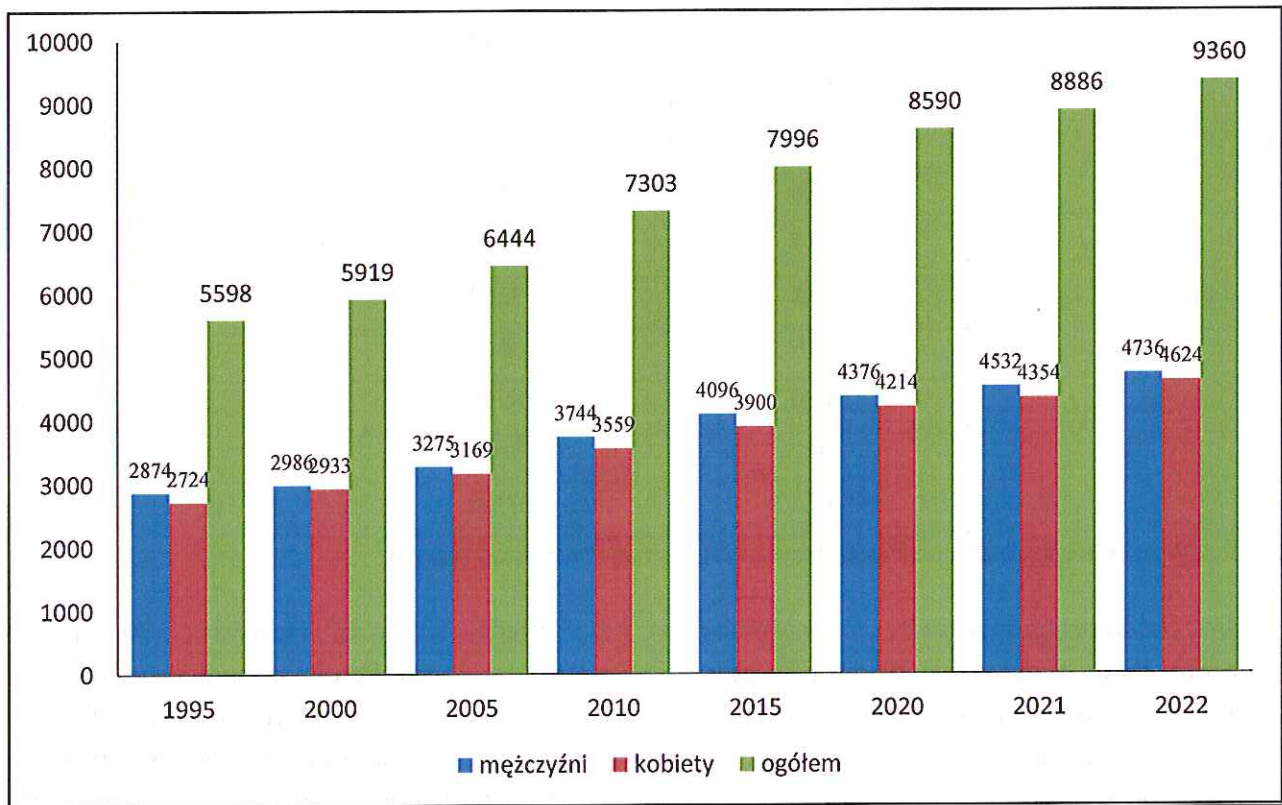
Największy napływ ludności notuje się we wsiach leżących przy terenach podmiejskich tj. w Karbowie, Kruzynkach, Podgórzu, Wybudowaniu Michałowo. Wśród ludności napływowej

przeważają osoby w wieku produkcyjnym poniżej 40 roku życia. Są to często ludzie znajdujący się w tzw. „wieku mobilnym”, którym stosunkowo łatwiej zmienić miejsce zamieszkania i przystosować się do nowych warunków niż osobom starszym.

Z przedstawionego poniżej wykresu wynika, że ludność na przestrzeni ostatnich 27 lat wzrosła o 3.762 osób i na koniec 2022 roku wyniosła 9 360 osób.

Wykres 1. Zmiany demograficzne w Gminie Brodnica w okresie ostatnich 27 lat.

Źródło: Dane na podstawie ewidencji ludności Gminy Brodnica

Gmina Brodnica jest jednostką samorządową z największą dynamiką wzrostu liczby ludności w powiecie brodnickim, co pokazują poniższe dane.

Tabela 1. Gmina Brodnica na tle zaludnienia w sąsiednich gminach wiejskich

Nazwa gminy	2010	2014	2018	2019	2020	2021	2022
Bartniczka	4789	4786	4708	4742	4708	4668	4594
Bobrowo	6393	6379	6334	6304	6337	6273	6050
Brodnica	7303	7889	8364	8503	8590	8886	9360
Brzozie	3739	3787	3793	3852	3828	3818	3737
Osiek	4136	4103	4026	4000	4022	4000	3820
Świedziebnia	5302	5349	5205	5260	5116	5072	4937
Zbiczno	4752	4843	4873	4885	4873	4898	4905

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS Bydgoszcz (Dane statystyczne dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego za 2022 r.)

Z przedstawionej tabeli wynika, że Gmina Brodnica jest gminą wiejską o największej liczbie ludności w Powiecie Brodnickim i jedyną z tak dużym przyrostem liczby ludności. Analizując dane z lat 2018 - 2022 ludność naszej gminy jest dwu i półkrotnie większa od dwóch najmniej licznych gmin w powiecie.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Brodnica w latach 2010 – 2022

Poszczególne lata	Liczba mieszkańców
2010	7303
2011	7545
2012	7654
2013	7745
2014	7889
2015	7996
2016	8159
2017	8268
2018	8364
2019	8503
2020	8590
2021	8886
2022	9360

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Bank Danych Lokalnych)

Sieć osadniczą gminy tworzy 25 miejscowości, które składają się na 22 sołectwa (od 2019 roku - wcześniej było 20 sołectw). W dniu 29 marca 2019 r. Rada Gminy Brodnica podjęła uchwałę nr V/47/19 w sprawie podziału sołectwa Karbowo i utworzenia trzech odrębnych sołectw. W Gminie Brodnica dominują sołectwa liczące od 200 do 599 mieszkańców. Najmniejsze sołectwo liczy 88 osób - Gorczeniczka. Największym sołectwem było zawsze Karbowo ze stale rosnącą liczbą mieszkańców, która na koniec 2018r. wynosiła ponad 2000 osób, dlatego też m.in. podzielone zostało na trzy sołectwa, a wprowadzony podział jest zgodny z podziałem na okręgi wyborcze.

Przestrzenne rozmieszczenie ludności gminy jest bardzo zróżnicowane, najwięcej jest (12) wsi średniej wielkości liczących od 100 do 499 mieszkańców. Łącznie skupiają one 30 % ludności gminy. Rośnie liczba (7) dużych wsi liczących powyżej 500 osób, w których mieszka przeważająca liczba, bo 67% mieszkańców gminy. Wsie bardzo małe, poniżej 100 osób są mniej licznie (6) reprezentowane. Na wyróżnienie zasługują miejscowości z najintensywniej i stale rosnącą liczbą mieszkańców od 1990 r.: Karbowo (wzrost o 1217 osób), Wybudowanie Michałowo (wzrost o 470 osób), Podgórz (wzrost o 284 osoby), Gorczenica (wzrost o 246 osoby), Moczadła (wzrost o 192 osoby) i Szczuka (wzrost o 106 osób). W jednej z miejscowości, w których we wcześniejszych latach odnotowywano znaczny wzrost liczby mieszkańców, w roku 2022 liczba mieszkańców nieznacznie się zmniejszyła tj. w Szczuce o 7 mieszkańców. Szczegóły w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zmiany w liczbie mieszkańców w poszczególnych wsiach w latach 1990-2022

Lp.	Miejscowość na terenie Gminy Brodnica	Liczba mieszkańców								
		1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022
1	Bartniki	72	77	84	81	96	108	108	112	115
2	Bobrowiska	38	40	38	37	40	41	57	65	68

3	Ciełeta	458	510	512	552	608	648	617	606	608
4	Wybudowanie Michałowo	155	170	189	257	378	464	568	604	625
5	Drużyny Dworzec	11	12	10	14	18	17	13	18	14
6	Dzierżno	137	156	153	153	152	154	149	149	151
7	Gorczenica	434	502	517	547	572	603	655	675	698
8	Gorczeniczka	75	94	95	94	87	81	87	85	88
9	Gortatowo	169	213	200	209	230	230	228	233	236
10	Karbowo	1008	1076	1160	1434	1693	1912	2118	2188	2225
11	Kominy	68	109	103	90	143	168	199	217	228
12	Kozi Róg	79	116	122	113	115	126	124	129	129
13	Kruszynki	164	138	252	279	335	349	336	353	351
14	Mszano	331	280	277	290	302	318	316	324	325
15	Moczała	355	380	369	403	412	438	508	521	547
16	Nowy Dwór	113	105	85	83	87	79	67	67	64
17	Niewierz	283	300	299	296	296	295	294	285	282
18	Opalenica	113	108	122	127	133	135	134	133	133
19	Podgórz	153	144	164	170	285	351	411	433	437
20	Szabda	460	497	502	547	574	645	745	740	762
21	Szczuka	417	420	427	463	466	497	523	530	523
22	Szymkowo	180	167	163	168	162	157	158	157	154
23	Sobieszno	147	152	145	151	147	148	142	137	131
24	Tama Brodzka	34	35	30	30	32	22	24	22	19
25	Tywola	48	57	55	52	49	10	9	8	8
	Razem:	5502	5858	6073	6640	7413	7996	8590	8791	8921

Źródło: Dane na podstawie ewidencji ludności Gminy Brodnica (osoby zameldowane na pobyt stały)

Tabela 4. Ruch naturalny ludności w Gminie Brodnica w latach 2010-2022

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia	100	97	84	89	103	94	79	81
Zgony	70	59	56	58	53	76	64	71
Małżeństwa	36	47	35	43	48	31	38	33

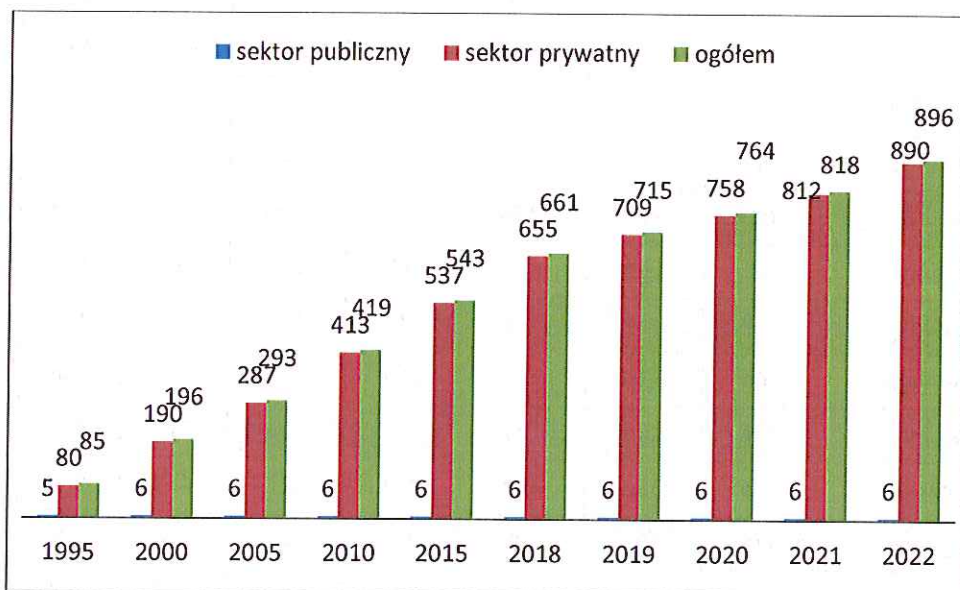
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z US w Bydgoszczy (Dane statystyczne dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego za 2022 r.)

Z przedstawionej tabeli nr 4 wynika, że w okresie ostatnich 12 lat w gminie utrzymuje się większa ilość urodzeń niż zgonów, czyli występuje dodatni przyrost naturalny pomimo nie zmniejszania się liczby zgonów oraz w ostatnich trzech latach zauważalny jest spadek ilości zawieranych małżeństw.

D. Przedsiębiorczość i rynek pracy w gminie

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców w gminie wzrasta także liczba podmiotów gospodarczych mających siedzibę na jej terenie. Poniżej zamieszczone zostały dane o ilości podmiotów gospodarczych w latach 1995 - 2022.

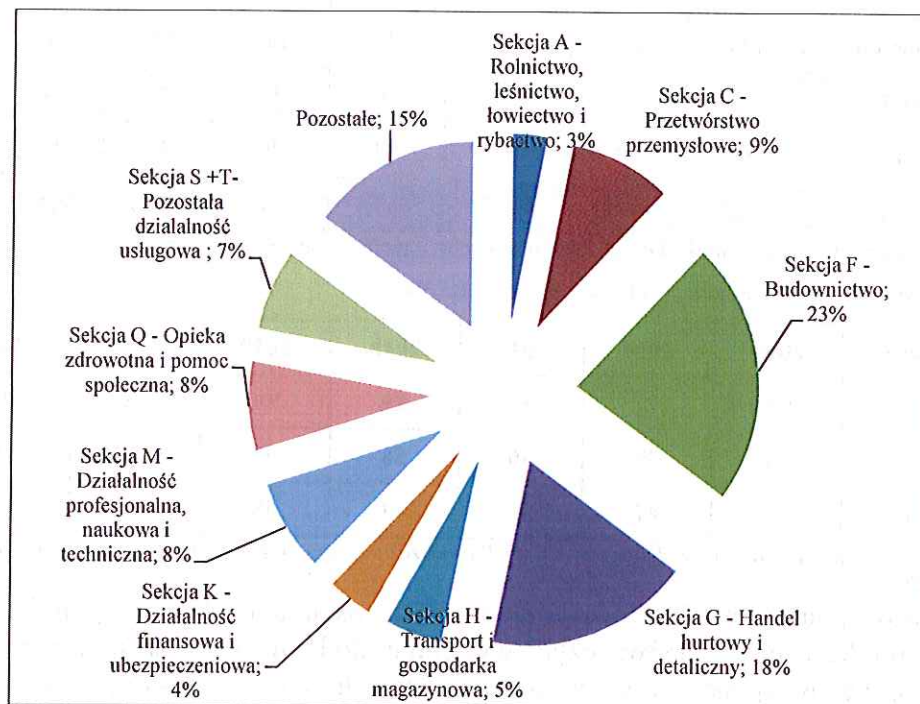
Wykres 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON w Gminie Brodnica w okresie ostatnich 27 lat

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Bank Danych Lokalnych)

Systematycznie zwiększa się ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Znaczący wzrost, bo o ponad 100 % nastąpił zwłaszcza w okresie ostatnich 12 lat. Z analizy podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej** wynika, że w Gminie Brodnica dominuje sektor prywatny, a w nim osoby fizyczne.

Wykres 3. Podmioty gospodarcze w Gminie Brodnica według sekcji PKD w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS (Bank Danych Lokalnych)

Podmioty gospodarcze funkcjonujące w gminie to w zdecydowanej większości (868 podmiotów) małe firmy zatrudniające do 9 pracowników (96,6%), 25 przedsiębiorców zatrudnia od 10 do 49 pracowników a tylko trzech zatrudnia powyżej 50 do 249 pracowników. Wśród podmiotów gospodarczych dominuje branża budowlana oraz handel hurtowy i detaliczny. Przetwórstwo przemysłowe stanowi 9 % margines i jest funkcją uzupełniającą.

Pomimo zwiększającej się liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy wciąż przeważa funkcja rolnicza użytków gruntowych, a wśród gospodarstw rolnych widać coraz większą specjalizację.

Tabela 5. Struktura użytków gruntowych Gminy Brodnica w latach 2005-2022

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]						
		2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022
1.	UŻYTKI ROLNE – razem	8641	8585	8469	8414	8400	8388	8378
	Grunty orne	7758	7724	7627	7589	7571	7560	7552
	Sady	200	184	170	162	162	161	160
	Łąki	435	440	441	437	438	438	438
	Pastwiska	248	237	231	226	229	229	228
2.	LASY	2290	2364	2377	2391	2393	2393	2393
3.	POZOSTAŁE GRUNTY	1736	1720	1822	1866	1878	1889	1899
	w tym tereny mieszkaniowe i przemysłowe	14	41	115	141	156	165	172

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brodnicy

W strukturze użytków gruntowych przeważają użytki rolne, które w 2022 roku stanowiły 66 % powierzchni ogólnej, co dawało 8 378 ha. Wśród użytków rolnych dominowały grunty orne, zajmujące w 2022 r. powierzchnię 7 552 ha (90 %). Drugą pozycję wśród użytków gruntowych zajmują lasy – 2 393 ha. Z roku na rok struktura użytków gruntowych Gminy Brodnica ulega zmianie. W ciągu ostatnich 17 lat ogólna powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się o 263 ha, natomiast w porównaniu do 2021 o 10 ha. Przybyło natomiast lasów o 103 ha i gruntów pozostałych o 163 ha. W wyniku zmian w użytkowaniu gruntów na terenie gminy bardzo duży wzrost następuje w powierzchni terenów mieszkaniowych i przemysłowych – o 158 ha. Najwięcej takich gruntów jest w obrębie geodezyjnym Karbowo, Szabda, Wybudowanie Michałowo, Szczuka i Gorczenica.

Tabela 6. Struktura gospodarstw rolnych osób fizycznych w Gminie Brodnica w latach 2012-2022

Wielkość gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw						
	2012	2013	2015	2019	2020	2021	2022
1-2	282	280	285	278	276	271	272
2-5	249	243	260	257	260	260	267
5-7	92	97	107	121	117	122	118
7-10	121	123	120	125	123	116	110
10-15	100	101	91	91	87	88	90
Powyżej 15	120	117	115	109	113	112	112

Razem	964	961	978	981	976	969	969
-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne

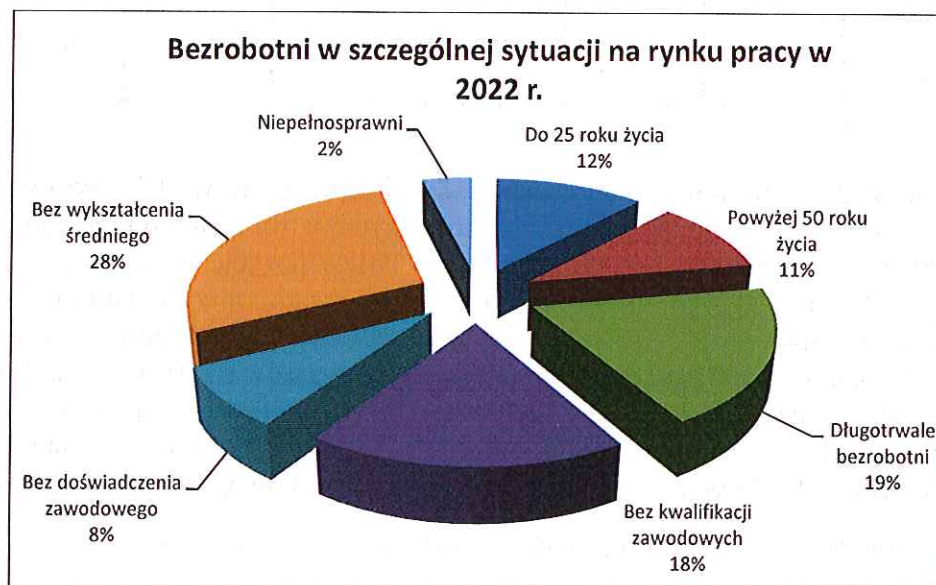
Na terenie Gminy Brodnica przeważają małe gospodarstwa rolne do 5 ha, w 2022 r. było ich 539, co stanowi 56% wszystkich gospodarstw rolnych należących do osób fizycznych. Ze względu na fakt, że trudno utrzymać się z gospodarstwa o niewielkiej powierzchni, większość osób prowadzących niewielkie gospodarstwa rolne pracuje dodatkowo poza rolnictwem. Właściciele małych gospodarstw rolnych bardzo często szukają dodatkowych zarobków poza rolnictwem np. w działających na terenie gminy lub miasta Brodnicy zakładach pracy. Ze względu na brak danych (GUS nie posiada danych w tym zakresie dla poszczególnych gmin) nie można jednoznacznie stwierdzić, ale prawdopodobnie w Gminie Brodnica większość mieszkańców utrzymuje się z pracy poza rolnictwem.

E. Sytuacja społeczna

Zjawisko bezrobocia na rynku pracy

Bezrobocie to zjawisko gospodarcze polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy i jej poszukujących nie znajduje zatrudnienia. Jego miarą jest stopa bezrobocia, będąca relacją liczby zarejestrowanych bezrobotnych do zasobu siły roboczej lub do liczby ludności w wieku produkcyjnym (16-65 lat mężczyźni i 16-60 lat kobiety). Na koniec 2022r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brodnicy było 198 zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Brodnica, w tym 120 kobiet i 78 mężczyzn.

Wykres 4. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2022r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy

Tabela 7. Osoby bezrobotne w Gminie Brodnica w latach 2014-2022.

Wyszczególnienie		2014			2020			2021			2022		
		Mężczyźni	Kobiety	ogółem	Mężczyźni	Kobiety	ogółem	Mężczyźni	Kobiety	ogółem	Mężczyźni	Kobiety	ogółem
I	Liczba bezrobotnych	153	226	379	97	146	243	59	109	168	78	120	198
	Bezrobotni z prawem do zasiłku	29	24	53	10	26	36	6	14	20	15	24	39

2	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	126	208	334	71	119	190	40	96	136	52	99	151
w tym:	Do 25 roku życia	32	53	85	11	31	42	8	18	26	14	28	42
	Powyżej 50 roku życia	47	29	76	32	17	49	16	11	27	19	17	36
	Długotrwale bezrobotni	47	138	185	25	71	96	22	56	78	20	47	67
	Bez kwalifikacji zawodowych	45	81	126	38	57	95	19	41	60	24	39	63
	Bez doświadczenia zawodowego	19	57	76	8	22	30	7	16	23	8	21	29
	Bez wykształcenia średniego	106	115	221	71	68	139	39	47	86	49	50	99
	Niepelnosprawni	9	11	20	4	1	5	7	8	15	8	6	14

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy

Analizując powyższe dane w okresie 2014-2022 widzimy znaczny spadek (o 181 osób) liczby bezrobotnych. Jednak w stosunku do 2021 roku liczba bezrobotnych w 2022 roku w naszej gminie wzrosła. Nadal największą grupę osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią osoby, które nie posiadają wykształcenia średniego oraz osoby długotrwale bezrobotne, trzecią co do wielkości grupą są osoby bez żadnych kwalifikacji zawodowych.

F. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Brodnica realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień. Najczęstszymi powodami kwalifikującymi do pomocy są: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, długotrwała choroba i przemoc w rodzinie. Z pomocy korzystają również osoby z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, z powodu uzależnień, potrzeby ochrony macierzyństwa.

Tabela 8. Powody przyznania pomocy przez GOPS w latach 2019 - 2022r.

<i>Powody trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin w 2019 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2020 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2021 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2022 r.</i>
Ubóstwo	145	121	111	103
Sieroctwo	1	1	0	0
Bezdomność	7	9	11	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa (wielodzietność)	49	39	35	33
Bezrobocie	104	93	89	77
Niepelnosprawność	117	98	91	91
Długotrwała choroba	68	68	63	68
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia	35	34	29	25

<i>Powody trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin w 2019 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2020 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2021 r.</i>	<i>Liczba rodzin w 2022 r.</i>
gospodarstwa domowego ogółem: w tym: - rodziny niepełne	31	30	26	24
Alkoholizm	22	20	25	7
Przemoc w rodzinie	32	42	12	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	3	4	4
Zdarzenia losowe	0	1	1	4
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1	0

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2019 r., 2020 r., 2021 r. i 2022 r.

1. Realizacja świadczeń pomocy społecznej

Tabela 9. Zadania zlecone gminie – udzielone świadczenia w 2022 roku

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	17	17	160 708
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	0	0	0

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2022 r.

Tabela 10. Zadania własne gminy - udzielone przez GOPS w Brodnicy świadczenia w 2022 r.

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>
Dożywianie dzieci i młodzieży w szkole	79	43	62 753
Usługi opiekuńcze	31	31	96 912
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	5	4	21 200
Zasiłki celowe i w naturze ogółem w tym:	157	145	356 603
- zasiłki celowe	60	52	30 903
- specjalne zasiłki celowe	52	50	32 380
- zasiłek celowy (sprawienie pogrzebu)	0	0	0
- zasiłki celowe w ramach programu „posiłki w szkole i w	119	112	316 920

domu”			
Zasilki okresowe	59	58	129 070
Udzielenie schronienia / schronisko	10	9	42 485
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	4	4	154 129
Zasilki stałe ogółem / wydatki/ w tym:	32	32	220 331
- dla osoby samotnie gospodarującej	26	26	191 938
- dla osoby pozostającej w rodzinie	6	6	28 393

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2022r.

Tabela 11. Udzielone świadczenia w ramach poradnictwa i pracy socjalnej w 2022 r.

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba rodzin</i>
Poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne i psychologiczne	25
Interwencja kryzysowa	0
Praca socjalna	313
Kontrakty socjalne	17

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2022 r.

Na mocy ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. oraz upoważnienia Wójta Gminy Brodnica, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się całokształtem zadań wynikających z obsługi Karty Dużej Rodziny. W roku sprawozdawczym do GOPS wpłynęły 164 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny. W Gminie Brodnica (stan na 31.12.2022 r.) kartę w formie tradycyjnej lub elektronicznej posiadało 446 rodzin, w tym: 812 rodziców/ opiekunów oraz 753 dzieci w formie tradycyjnej, natomiast formę elektroniczną 819 rodziców i 755 dzieci. Program jest finansowany całkowicie z dotacji z budżetu państwa.

2. Realizowane zadania przez asystenta rodziny w 2022 roku.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej GOPS w Brodnicy zatrudnia asystenta rodziny, który ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania, współpracy z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia itp. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami o różnych porach dnia, także poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, tworzony jest indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. W 2022 r. asystenturą rodzinną objętych było 20 rodzin.

Tabela 12. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2022 roku

Liczba rodzin objętych współpracą	20
Rodziny pełne	10
Rodziny niepełne	10
Ilość osób w rodzinach, w tym:	79
Dorosłych	33
Dzieci	46
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w zastępczej formie opieki	8

Ilość osób dorosłych wykazujących dysfunkcje rozwojowe, zaburzenia zachowania lub niepełnosprawność	25
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	16
Ilość osób z problemem alkoholowym	7
Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura niebieskiej karty	5
Liczba rodzin objęta nadzorem kuratora	18
Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy wspierających (poradnie pedagogiczne, psychologiczne itp.)	20
Liczba rodzin, która odmówiła współpracy z asystentem	0
Ilość rodzin, w których zakończono współpracę	8, w tym: 2 - z uwagi na osiągnięte cele, 5- z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania, 1- z uwagi na zmianę formy pomocy na inną.

Źródło: dane GOPS Brodnica/ sprawozdanie MPiPS-03 za 2022r.

3. Usługi opiekuńcze

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy świadczy usługi w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku sprawozdawczym z pomocy w formie zwykłych usług opiekuńczych skorzystało 19 rodzin (głównie osoby starsze lub poważnie chore), 12 osób w ramach Programu „Opieka 75+”, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 17 rodzin.

4. Podsumowanie

W 2022 roku ze świadczeń pomocy społecznej GOPS w Brodnicy skorzystało 216 rodzin (570 osób w rodzinach) a pracą socjalną objęto łącznie 313 rodzin. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia wyniosła 305. Usługami opiekuńczymi objęto w tym roku ogółem 48 rodzin, natomiast kontraktami socjalnymi 17 rodzin. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 4 osób. Zatrudniony w GOPS asystent rodziny obejmował opieką 20 rodzin z terenu gminy. Średnia wysokość zasiłku w tym czasie wyniosła:

- zasiłku stałego – 627,72 zł,
- zasiłku okresowego – 483,41 zł.

Największą grupę świadczeniobiorców GOPS stanowią osoby w wieku produkcyjnym, które zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej ze względu na brak dochodów lub osiąganie zbyt niskich dochodów z pracy. Brak pracy, a co za tym idzie brak dochodu lub niski dochód, są jedną z najbardziej istotnych i najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej. Liczną grupę stanowią również rodziny zmagające się z długotrwałymi lub ciężkimi chorobami, rodziny wielodzietne i niepełne oraz osoby niepełnosprawne. Niepokojącym zjawiskiem jest występowanie przemocy w coraz większej liczbie rodzin.

5. Zadania w zakresie wspierania rodziny

Świadczenia wychowawcze 500 plus, jak wszystkie gminy wypłacaliśmy do 31 maja 2022 r. Od 1 lutego 2022 r. ZUS zaczął przyjmować wnioski o świadczenie wychowawcze na kolejny okres świadczeniowy tj. od 1 czerwca 2022 r. do 31 maja 2023 r. Począwszy od tego okresu ZUS rozpatruje wszystkie wnioski o świadczenie wychowawcze i to świadczenie wypłaca. W 2022r. zadania z zakresu udzielania świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego na okres zasiłkowy realizował Urząd Gminy Brodnica, natomiast od 1 września 2022 roku zadania te przejął do realizacji Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy. W tym okresie wydano łącznie na wszystkie świadczenia dla rodzin kwotę 8 006 100,59 zł. Na kwotę tą składają się między innymi wydatki poniesione na:

- wypłatę świadczenia wychowawczego wydano 5 216 380,83 zł,

- wypłatę świadczenia rodzinnego i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 3 973 686,47 zł,
  - pobyt dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych 357 579,35 zł,
  - pobyt dzieci w rodzinach zastępczych 49 168,38 zł,
  - realizację pozostałych zadań mających na celu wspieranie rodziny wydano 53 279,76 zł.
- Z budżetu Wojewody w roku 2022 otrzymano dotacje na zadania związane ze wspieraniem rodziny w wysokości 9 242 686,59 zł.

Tabela 13. Wyplacone w latach 2020 - 2022 świadczenia:

Rodzaj świadczenia	Kwota wyplaconych świadczeń		
	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Świadczenie wychowawcze 500 plus	12 244 120,00 zł	12 418 823,78	5 216 380,83
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	196 140,00 zł	214 147,08	185 321,44
Zasiłek rodzinny z dodatkami	1 130 816,26 zł	943 110,94	657 398,34
Świadczenia opiekuńcze	1 938 990,00 zł	2 008 186,38	2 333 945,00
Dodatek mieszkaniowy	35 500,00 zł	42 257,51	83 386,93
Dodatek energetyczny	1 099,00 zł	924,74	106,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Brodnica.

W 2019 roku w Gminie Brodnica został przyjęty dodatkowy program wsparcia. „Gminny brodnicki bon żłobkowy” ustanowiony uchwałą Rady Gminy Brodnica Nr VI/56/19 z dnia 24 kwietnia 2019 r. przewiduje wsparcie dla rodzin z małymi dziećmi, ma być zachętą do poszukiwania i podjęcia pracy oraz płacenia podatków w Gminie Brodnica. Miesięczna wysokość świadczenia wynosi 300,00 zł. W przypadku otrzymywania przez żłobek/klub dziecięcy/dziennego opiekuna dofinansowania na dziecko z innych źródeł niż budżet Gminy Brodnica, wysokość świadczenia pomniejsza się o kwotę dofinansowania. Wypłatę bonów rozpoczęto od 01.09.2019 r. Łączna kwota dofinansowania udzielonego świadczeniobiorcom w roku 2020 wyniosła 37 985,00 zł, w 2021 - 66 556,80 zł, natomiast w 2022 r. – 67 024,26 zł. Ze świadczenia „Gminny brodnicki bon żłobkowy” skorzystali:

- w roku 2020 rodzice 19 dzieci, w tym na 3 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 16 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku;
- w roku 2021 rodzice 22 dzieci, w tym na 2 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 20 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku;
- w roku 2022 rodzice 32 dzieci, w tym na 12 dzieci objętych opieką w niepublicznym klubie dziecięcym oraz na 20 dzieci objętych opieką w niepublicznym żłobku.

Jak można zauważyć w wyżej podanych danych finansowych i osobowych wyraźnie wzrasta ilość osób – rodziców i dzieci korzystających z „Gminnego brodnickiego bonu żłobkowego”.

6. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Po dwóch latach nacechowanych ograniczeniami związanymi z pandemią COVID – 19, rok 2022 był kolejnym rokiem, kiedy to mierzyliśmy się z trudnymi problemami, z jakimi wcześniej nie mieliśmy do czynienia.

Napaść Rosji na Ukrainę i związane z nią fale uchodźców z Ukrainy spowodowały konieczność zorganizowania pomocy uchodźcom w różnorodnej formie. Gmina Brodnica podobnie jak inne samorządy realizowała nowe zadania. Pierwszym z nich była pomoc finansowa obywatelom Polski, którzy udzielali schronienia uchodźcom z Ukrainy, oraz wypłata świadczeń pieniężnych należnych obywatelom Ukrainy, którzy uciekli przed wojną do Polski. Na pomoc osobom, które zapewniły

zakwaterowanie obywatelom Ukrainy wydano 1 008 140 zł, natomiast świadczenia wypłacone obywatelom Ukrainy wyniosły 77 653,54 zł. Pozostałe koszty związane z przebywaniem obywateli Ukrainy na terenie naszej gminy wyniosły 128 786,47 zł, na te koszty składa się głównie zapewnienie dzieciom miejsca w szkołach. Na wszystkie wydatki, które poniosła Gmina Brodnica otrzymała środki z Funduszu Pomocy.

Kolejnym problemem roku 2022 był bardzo duży wzrost cen nośników energii. Na pomoc mieszkańcom i podmiotom wrażliwym w związku ze wzrostem cen nośników energii, Gmina Brodnica otrzymała z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 środki w wysokości 7 701 082,38 zł. Mieszkańcom wypłacono łącznie kwotę 7 469 500 zł, w tym (po rozpatrzeniu 2 389 wniosków) na węgiel - 6 432 000 zł oraz na inne źródła ciepła 1 037 500 zł (386 wniosków). Podmiotom wrażliwym (szkoły, biblioteka) wypłacono kwotę 80 580,76 zł. Na koszty związane z realizacją tego zadania wydano 151 001,62 zł.

G. Zdrowie

Na terenie Gminy Brodnica w 2022 roku, podobnie jak w latach poprzednich nie funkcjonowała żadna przychodnia opieki zdrowotnej. Mieszkańcy gminy korzystają z przychodni i gabinetów oraz opieki zdrowotnej świadczonej w mieście Brodnicy, w tym także Szpitala Powiatowego w Brodnicy. Uczniowie korzystali z czterech gabinetów pomocy przedlekarskiej w szkołach Gminy Brodnica.

Mieszkańcy Gminy Brodnica mieli także możliwość korzystania z:

- bezpłatnych programów zdrowotnych proponowanych przez Województwo Kujawsko – Pomorskie w tym na realizację "Programu profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród osób dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim";
- badań dentystycznych, przeglądu uzębienia i fluoryzacji dla dzieci i uczniów szkół Gminy Brodnica, które przeprowadzono w okresie września i października 2022 r. Bezpłatny przegląd uzębienia i fluoryzację w Dentobusie przeprowadzono w ramach zawartej umowy ze środków NFZ;
- Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, w ramach którego odbywały się np. zajęcia dla uczniów, nauczycieli oraz innych osób z zakresu: zdrowia psychicznego, radzenia sobie w sytuacjach stresujących, zagrażających zdrowiu psychicznemu. W szkołach gminnych zapewniono uczniom pomoc psychologa.

W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii działała Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się m.in. rozpatrywaniem wniosków w przedmiocie uzależnień, rozmowami z osobami uzależnionymi, motywowaniem ich do zastosowania leczenia odwykowego oraz kierowaniem na leczenie, opiniowaniem wniosków dotyczących wydania pozwoleń na sprzedaż i podawanie alkoholu, kontrolą punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz współpracą z instytucjami zajmującymi się problematyką choroby alkoholowej i przemocy.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

- w okresie od stycznia do czerwca 2022 r. uczniowie szkół podstawowych uczestniczyli w 6 grupach (w Szabdzie, Karbowie, Gorczenicy, Bartnikach, Cielętach i Szczuce) opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym zorganizowanych w ramach kampanii edukacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania oraz programy profilaktyczne: "Odpowiedzialny kierowca", "Narkotyki to mnie nie kręci";
- w dniach od 2-3 czerwca 2022 r. zrealizowano 3 programy profilaktyczne pt. "Życie - Spacer po kamieniach" dla uczniów najstarszych klas wszystkich szkół Gminy Brodnica;

- dnia 29 września 2022r. uczniowie z SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce zrealizowali 2 programy profilaktyczne podczas wyjazdu do Grudziądza do kina na projekt profilaktyczny połączony z projekcją filmu pt. "Johnny" i dyskusją;

- „Lęk, Stres i depresja”, "Twoje decyzje - To Twoje Życie" - to tytuły zrealizowanego projektu przeprowadzonego w dniach 8-9 listopada 2022 r. dla i z uczniami wszystkich szkół Gminy Brodnica. W ramach projektu odbyły się warsztaty na temat stresu, lęku i depresji prowadzone przez Edytę Jakubowską - Rzeńską z Ośrodka Terapii i Rozwoju Osobistego z Brodnicy. Po warsztatach uczniowie wzięli udział w programie z zakresu profilaktyki uzależnień pt. „Twoje decyzje to twoje życie” w wykonaniu Włodka Dudka – gitarzysty i muzyka.

Gmina Brodnica udziela także corocznie wsparcia dla Szpitala w Brodnicy przekazując w latach 2016-2022 łącznie blisko 140 tysięcy złotych dotacji na zakup sprzętu i wyposażenia szpitalnego. W roku 2022 przekazano na rzecz ZOZ w Brodnicy kwotę 10 000 zł, którą przeznaczono na zakup lampy szczelinowej do badania struktur przedniego odcinka oka i używanej przy usuwaniu ciał obcych zalegających w obszarze narządu wzroku przez lekarza w poradni okulistycznej.

H. Oświata i wychowanie

W 2022 roku na realizację zadań i funkcjonowania gminnych placówek oświatowych wydatkowano ogółem kwotę 12 790 736,80 zł. Z budżetu państwa otrzymano 7 371 202 zł subwencji oświatowej i 438 563,40 zł dotacji. W roku 2022 wpłynęła również z Funduszu Pomocy kwota w wysokości 114 947 zł z tytułu dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Z tytułu zwrotu kosztów utrzymania dzieci uczęszczających do naszych oddziałów przedszkolnych z terenu innych gmin otrzymano 449 557,34 zł. Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego wyniosły 29 976 zł oraz uzyskano dochód z udostępnienia sal sportowych w wysokości 12 416 zł. Gmina Brodnica z własnych środków dołożyła do bieżących kosztów funkcjonowania oświaty kwotę 4 374 075,06 zł. Subwencja oświatowa wraz z pozostałymi dochodami pokryła koszty funkcjonowania placówek oświatowych w 65,80%.

1. Sieć szkół i oddziałów w gminie

System oświaty w naszej gminie w 2022 r. obejmował trzy ośmioklasowe szkoły podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi: w Szabdzie, w Gorczenicy i w Gortatowie z siedzibą w Szczuce oraz podporządkowaną jej Szkołę Filialną w Cielętach. Budynek filii SP w Gortatowie znajdujący się w Cielętach jest zbyt mały, aby mogły w nim uczyć się dzieci w klasach I-III oraz mogła być realizowana opieka przedszkolna dzieci w wieku 3-6 lat, dlatego uczniowie uczyli się w klasach łączonych.

Tabela 14. Liczba dzieci w poszczególnych obwodach szkół gminnych

Rok urodzenia	Liczba urodzonych dzieci w obwodach szkół				
	SP Szabda		SP Gorczenica	SP Gortatowo wraz z Cielętami	Razem
	ogółem	w tym z Karbowa			
2011	46	27	17	29	92
2012	49	30	20	40	109
2013	47	29	16	31	94
2014	48	26	22	38	108
2015	47	20	17	33	97

2016	45	26	15	31	91
2017	52	29	29	27	108
2018	51	21	19	35	105
2019	44	27	25	34	103
2020	49	28	21	35	105
2021	36	16	22	33	91
2022	37	18	15	34	86
Razem	551	297	238	400	1189

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Brodnica.

W roku szkolnym 2022/2023 w szkołach Gminy Brodnica funkcjonuje 11 oddziałów przedszkolnych, w których wychowaniem przedszkolnym objętych jest 235 dzieci (wg stanu na dzień 30.09.2022 r.). Na 247 miejsc w oddziałach uczęszcza obecnie 235 dzieci (wolnych miejsc 12), w tej liczbie jest 75 miejsc przedszkolnych utworzonych w 2018 roku w ramach środków z funduszy europejskich w oddziałach w Karbowie, Gortatowie i Cielećtach.

Tabela 15. Rzeczywiste liczby dzieci i uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę Brodnica.

Rok szkolny	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	Liczba uczniów - szkoły podstawowe	Liczba uczniów – Gimnazjum	Razem / w tym uczniów
2013/2014	128	340	160	628/500
2014/2015	113	388	158	659/546
2015/2016	117	443	166	726/609
2016/2017	125	420	166	711/586
2017/2018	133	462	117	712/579
2018/2019	159	505	59	723/564
2019/2020	201	522	0	722/522
2020/2021	212	535	0	747/535
2021/2022	237	531	0	768/531
2022/2023	235	580	0	815/580

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO – stan na dzień 30.09. danego roku.

Tabela 16. Liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych na dzień 30.09.2022 r.

Placówka	Liczba oddziałów	Liczba miejsc w placówce	Liczba dzieci uczęszczających
Oddział przedszkolny SP Gorczenica	2	42	50
Oddział przedszkolny w Mszanie SP Szabda	1	23	23
Oddział przedszkolny w Karbowie SP Szabda	2	45	45
Oddział przedszkolny w Szabdzie SP Szabda	2	46	42
Oddział przedszkolny SP Gortatowo	3 / 2	63 / 58	49
Oddział przedszkolny w Cielećtach SP Gortatowo	2	33	26
Łącznie w gminnych oddziałach przedszkolnych	12 / 11 – obecnie	252 (wg metrażu) / 247 – wg	235

	funkcjonujących	obowiązujących przepisów	
Liczba dzieci z Gminy Brodnica uczęszczających 30.09.2022r. do przedszkoli w innych gminach	-	-	137 w tym do miasta Brodnicy 126 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO oraz danych z not obciążeniowych z X.2022 r.

Jak widać w powyższej tabeli jeszcze znacząco duża grupa dzieci uczęszcza do przedszkoli znajdujących się w sąsiednich gminach, zwłaszcza w mieście Brodnica - łącznie w październiku 2022 r. wykazano 137 dzieci (we wrześniu 2021 r. było 102 dzieci).

W 2022 roku szkoły gminne uczestniczyły w różnego rodzaju projektach, w tym finansowanych ze źródeł zewnętrznych:

1. „Poznaj Polskę” - Wycieczki edukacyjne uczniów szkół Gminy Brodnica zostały zrealizowane w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Poznaj Polskę” w 2022 r. Na realizację zadania Gmina Brodnica otrzymała dotację celową z budżetu państwa w łącznej wysokości 65 000 zł. Wszystkie wycieczki edukacyjne szkół wsparła Gmina Brodnica w formie wkładu własnego wynoszącego łącznie 16 250 zł. Zrealizowano 8 wyjazdowych wycieczek szkolnych. Uczniowie odwiedzili m.in.: Biskupin, Wenecję, Wrocław, Gniezno, Poznań, Sierpc, Płock, Olsztynek i Olsztyn. Łącznie zwiedzili 27 punktów edukacyjnych. W projekcie wzięło udział łącznie 377 uczniów i 39 opiekunów/nauczycieli ze wszystkich szkół podstawowych Gminy Brodnica.

2. W roku 2022 uzgadniano rozliczenie zakończonego w 2020 r. projektu: „Poprawa jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Brodnica”. Projekt rozpoczęto w 2019 r., zakończono w 2020 r. - wartość to 104 399,98 zł, dofinansowanie z EFS: 88 739,98 zł. W 2021 r. i 2022 r. trwały uzgodnienia w celu rozliczenia projektu i uzyskania ostatniej transzy dotacji. Ostatecznie projekt rozliczono i zamknięto zgodnie z pismem z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 15.03.2023 r.

3. Program SKS - W ramach Porozumienia z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Związków Sportowych w Bydgoszczy w szkołach gminnych realizowano Program SKS tj. rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży. W szkołach gminnych prowadzono w 4 grupach zajęcia sportowe: w SP Szabda - 2 grupy i po 1 grupie w pozostałych dwóch szkołach. Stowarzyszenie pokryło koszty pracy prowadzących zajęcia nauczycieli, koszty ubezpieczenia, koszty obsługi, Gmina jako wkład własny poniosła koszt 1 000 zł łącznie.

4. "Umiem pływać" - Na podstawie zawartego Porozumienia pomiędzy Gminą Brodnica a Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim w Toruniu odbyły się zajęcia sportowe dla uczniów klas najmłodszych szkół Gminy Brodnica. Zorganizowano 20 wyjazdów na basen (SP Szabda 15 dzieci, SP Gortatowo 16 dzieci). Gmina pokryła koszty przewozu dzieci na baseny, KPZPŁ zabezpieczył i sfinansował wynagrodzenia dla instruktorów prowadzących zajęcia i kadry opiekuńczej dla dzieci podczas transportu.

Dodatkowo w roku 2022 Gmina Brodnica wraz ze wszystkimi szkołami, celem pozyskania środków z budżetu państwa na zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych, złożyła w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” wniosek do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego i otrzymała dotację w kwocie 28 000 zł, co stanowi 80% całego zadania. Wkład finansowy gminy musi wynieść co najmniej 20% - tj. min. 7 000 zł. Łączny koszt zadania ma wynieść co najmniej 35 000 zł. Zadanie zostanie zrealizowane w roku 2023.

2. Dowóz uczniów do szkół Gminy Brodnica.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego dowozu i opieki w czasie przewozu dziecka (lub zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice) do najbliższego publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub publicznej innej formy wychowania przedszkolnego w określonych ustawowo

przypadkach. W Gminie Brodnica ponad połowa uczniów uczęszczających do szkół jest dowożona autobusami szkolnymi oraz kilkoro prywatnie przez rodziców. Pomimo złożonego systemu szkolnego w gminie istnieje sieć bezpiecznego, zgodnego z prawem dowożenia dzieci i uczniów do szkół. Uczniowie dowożeni są kursami otwartymi wraz z opieką a gmina kupuje bilety miesięczne. Odnotowujemy corocznie wzrost liczby rodziców deklarujących uczęszczanie ich dzieci do szkół gminnych, co powoduje, że zwiększa się liczba dzieci uprawnionych do dowożenia oraz wzrastają koszty dowożenia. W roku szkolnym 2019/2020 dowoziliśmy do szkół gminnych 391 uczniów na 19 trasach autobusowych (8 tras rannych i przedpołudniowych oraz 11 tras popołudniowych), natomiast w roku szkolnym 2020/2021 – 420 uczniów na tej samej ilości i rodzaju tras autobusowych. W roku szkolnym 2021/2022 liczba ta ponownie wzrosła i wynosiła od 442 do 452 uczniów, w związku z czym utworzono 23 trasy autobusowe.

I. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Rozwój kultury i twórczości jest niezbędnym elementem tworzenia wspólnoty samorządowej. W ramach środków z budżetu Gminy Brodnica przeznaczonych na kulturę co roku odbywa się wiele imprez lokalnych i ponadlokalnych organizowanych przez Urząd Gminy Brodnica i szkoły gminne. Na terenie gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna w Szczuce, będąca samorządową instytucją kultury. Biblioteka w Szczuce znajduje się w parterowej części budynku Szkoły Podstawowej w Szczuce. Placówkę prowadzi dyrektor biblioteki, który zarządza działalnością biblioteki macierzystej i filii w Szabdzie, mieszczącej się w dobudowanej części świetlicy wiejskiej.

W 2022 roku jeszcze z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa związanych z pandemią koronawirusa i czasem w mniejszym zakresie, ale przeprowadzono wiele gminnych imprez kulturalnych i edukacyjnych:

"Dzień Seniora" w Gortatowie – coroczne spotkanie seniorów odbyło się 15 stycznia 2022 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie. Dziewiątą już edycję imprezy zorganizowały wspólnie 4 sołectwa: Gortatowo, Dzierżno, Sobieszyno i Szymkowo ze środków budżetu gminy - z funduszu sołeckiego tych sołectw.

W dniu 08.03.2022 r. w sali posiedzeń UG Brodnica odbyło się spotkanie z przewodniczącymi Kół Gospodyń Wiejskich, podczas którego Wójt Gminy Brodnica okazji Dnia Kobiet wręczył paniom drobne upominki oraz słodczyce jako podziękowania za dotychczasową pracę na ręce przewodniczących KGW, łącznie dla 149 Pań.

Dnia 31 marca 2022 r. w świetlicy w Szczuce odbył się XIX Gminny Przegląd Palm Wielkanocnych. Do organizowanego przez Wójta Gminy Brodnica i Gminną Bibliotekę Publiczną w Szczuce przeglądu zgłoszono 17 palm wykonanych przez panie z KGW i uczniów ze szkół gminnych oraz 2 palmy wykonane przez Kluby Seniora w Szabdzie i Karbowie.

Piknik z Produktem Polskim połączony z Bitwą Regionów - 16 lipca 2022 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Szczuce odbyła się impreza ponadlokalna - konkurs kulinarny dla Kół Gospodyń Wiejskich szczebla powiatowego. Jej sponsorami i współorganizatorami były: KOWR OT Bydgoszcz i Totalizator Sportowy Lotto. Konkurs Kulinarny połączono z Piknikiem organizowanym w ramach Funduszu Sołeckiego Szczuka.

Gminny Przegląd Wieńców i Ozdób Dożynkowych - 7 września 2022 r. w świetlicy wiejskiej w Szczuce odbył się Gminny przegląd wieńców i ozdób dożynkowych. Do przeglądu zgłoszono 11 wieńców i ozdób.

Biesiada Kulturalna Seniorów - 9 października 2022 r. w gminnej hali sportowej przy szkole Podstawowej w Gorzenicy odbyła się XX jubileuszowa Biesiada Kulturalna Seniorów. Udział w niej wzięło 16 zespołów śpiewaczych oraz 2 zespoły słowno-muzyczne.

W 2022 roku odbyły się także coroczne sołeckie imprezy integracyjne. W czerwcu i na początku lipca: "Dzień Dziecka" w Kozim Rogu, "Piknik Rodzinny - Dzień Dziecka" w Niewierzu oraz „Piknik Rodzinny" w Bartnikach. W dniu 20 sierpnia 2022 r. na terenie placu zabaw w Nowym Dworze odbyła się impreza rekreacyjna pn. "Zakończenie Lata" zorganizowana przez Radę Sołecką i KGW w Nowym Dworze. Tego samego dnia w Gortatowie odbył się Piknik Rodzinny "Dzień Dziecka - dniem całej rodziny" zorganizowany wspólnie przez sołectwa: Dzierżno, Gortatowo, Sobieszyno i Szymkowo. Mieszkańcy tych sołectw spotkali się ponownie 15 października w Gortatowie na „Dniu Ziemiaka”. Tamże 26 listopada w świetlicy odbyła się impreza Andrzejkowa zorganizowana przez Radę Sołecką, Sołtysa Sołectwa Gortatowo i KGW.

Rok 2022 zakończył się imprezami Mikołajkowymi:

- 3 grudnia 2022 r. na placu zabaw w Nowym Dworze zorganizowano Mikołajki, w tym strojenie choinki i liczne konkursy. Mikołajki połączono z piknikiem pn. "Postaw na rodzinę",

- 15 grudnia w świetlicy w Karbowie zorganizowano w ramach środków z budżetu gminy na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, imprezę Mikołajkową dla dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w tym spotkanie z funkcjonariuszem Policji i pogadankę profilaktyczną,

- 17 grudnia, również w świetlicy w Karbowie zorganizowano dla dzieci "Mikołajki", w tym przedstawienie teatralne pt. „Sekrety Mikołaja” i wręczanie paczek świątecznych dzieciom przez Świętego Mikołaja. Imprezy dla rodzin z dziećmi z Karbowa zorganizowały wspólnie wszystkie trzy sołectwa z tej miejscowości.

Gmina w 2022 r. nadal wspierała finansowo funkcjonowanie zespołów śpiewaczych: „Karbowianie”, „Szczupanki” i „Czerwone Korale” oraz działalność KGW.

J. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w gminie Brodnica w 2022 roku wydatkowano kwotę 1 150 433,04 zł. W tej kwocie zawiera się wpłata 15 000 zł na fundusz celowy policji oraz także 15 000 zł dla Państwowej Straży Pożarnej. Wydatki na zarządzanie kryzysowe wyniosły 9 217,32 zł.

Na terenie Gminy Brodnica działają trzy ochotnicze straże pożarne nie będące w Krajowym Systemie Ratownictwa. Środki budżetowe przeznaczane są na popularyzację historii i tradycji ruchu strażackiego i wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Wydatki na działalność Ochotniczych Straży Pożarnych w 2022 r. wyniosły 100 611,72 zł. W tej kwocie zawiera się między innymi zakup z Gminy Jeżewo dla OSP Szczuka ciężkiego pojazdu pożarniczego marki Jelcz oraz ubrań specjalnych dla OSP. Zakupiony pojazd ratowniczo-gaśniczy posiada zbiornik o pojemności 6 000 litrów i o maksymalnej wydajności 3200 l/min. Pozwoli to na zwiększenie możliwości działania OSP Szczuka w różnych sytuacjach kryzysowych z pożytkiem dla mieszkańców gminy.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy w gminie Brodnica również podjęto szereg działań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy. Na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia w obiektach zatwierdzonych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wydatkowano kwotę 353 700 zł, natomiast kwotę 654 440 zł wypłacono mieszkańcom Gminy Brodnica, którzy zapewnili zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy na własny koszt. Mieszkańcy otrzymywali po złożeniu wniosku kwotę 40 zł za osobę dziennie. Na wszystkie wydatki związane z pomocą obywatelom Ukrainy gmina Brodnica otrzymała środki z Funduszu Pomocy.

K. Kultura fizyczna i sport

Po okresie pandemii podobnie jak w innych dziedzinach działalności samorządu, również w zakresie sportu w 2022 roku, stopniowo wracano do organizacji imprez sportowych jakie odbywały się corocznie we wcześniejszych latach. Wydatki na kulturę fizyczną i sport w 2022 r. wyniosły 678 013,57 zł, w tym na wydatki majątkowe 368 267,03 zł.

Sezon rozgrywek sportowych w gminie rozpoczął się w wiosną 2022 r. Gminnym Czwórbojem Lekkoatletycznym, który przeprowadzono 16 maja w Szkole Podstawowej w Gorczenicy. W zawodach wzięły udział trzy szkoły gminne. Każde z dzieci brało udział w czterech konkurencjach: skoku w dal, rzucie piłeczką palantową, biegu na 60 m oraz biegu na 600 m (dziewczeta) i 1000 m (chłopcy). Następnie 19 maja 2022 r. odbył się Gminny Trójbój Lekkoatletyczny dla dziewcząt i chłopców klas szkół podstawowych zorganizowany w Szkole Podstawowej w Gortatowie z siedzibą w Szczuce. "Wiosenne wyścigi" zorganizowano 20 maja 2022 r. na terenie Szkoły Podstawowej w Szabdzie. Były to zawody sportowe dla najmłodszych uczniów z klas I-III gminnych szkół podstawowych. Także dla uczniów gminnych szkół podstawowych w dniu 9 czerwca 2022 r. w Szkole Podstawowej w Gortatowie odbyła się spartakiada sportowa. Jesienią zaś odbyły się zawody w piłkę nożną dla uczniów, tzw. "5 piłkarskie". Dnia 30 września na boisku Orlik w Szczuce przeprowadzono zawody piłkarskie, w których wzięło udział 6 drużyn uczniów szkół gminnych.

W trakcie roku szkolnego uczniowie korzystali z dwóch dodatkowych programów sportowych:

- programie SKS tj. rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży. W ramach Porozumienia z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Związków Sportowych w Bydgoszczy przeprowadzono w 4 grupach zajęcia sportowe SKS: w SP Szabda 2 grupy i po 1 grupie w pozostałych dwóch szkołach,

- programie "Umiem pływać" realizowanym na podstawie porozumienia gminy z Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim w Toruniu. Zorganizowano dla uczniów klas najmłodszych szkół Gminy Brodnica 20 wyjazdów na basen. W 2022 r. z programu skorzystało 15 dzieci ze szkoły w Szabdzie oraz 16 z Gortatowa.

Wśród imprez sportowych o zasięgu gminnym przeprowadzonych w 2022 roku wymienić należy:

- Marsz Nordic Walking, który zorganizowano 17 września w Szczuce. 10 –cio kilometrowa trasa marszu rozpoczęła się od Orlika w Szczuce w kierunku jeziora drogą Szczuka-Cielęta-Świerczyny i skończyła się także na Orliku w Szczuce. W imprezie wzięło udział 35 osób, w tym także dzieci, które dzielnie pokonały trasę pod opieką swoich rodziców. Inicjatorami marszu byli animatorzy z Orlika w Szczuce;

- Bieg Napoleoński w Szabdzie, który po raz drugi odbył się jesienią – 25 września. Tego dnia 79 uczestników biegów dla dorosłych (od 16 roku wzwyż) pobiegło w biegach na 3 dystansach: na 5 km, 10 km oraz na 2 km dla mieszkańców Gminy Brodnica.

Sportowy charakter miały także niektóre imprezy organizowane ze środków funduszu sołectkiego, np.: w lipcu w Bartnikach podczas „Pikniku Rodzinnego” na placu zabaw dla dzieci zorganizowano imprezę sportowo - integracyjną sołectwa Kruszynki, a w Karbowie 27 sierpnia odbył się Gminny Turniej Piłki Nożnej z okazji zakończenia lata, w którym udział wzięły cztery zespoły.

Jak widać w powyższych informacjach, działania w zakresie sportu prowadzone były na terenie Gminy Brodnica przez Urząd Gminy Brodnica (zajęcia sportowe na boiskach Orlik w Szczuce, w salach sportowych w Gorczenicy, Szabdzie i Szczuce), w szkołach gminnych w ramach Programu SKS, przez Ochotnicze Straże Pożarne oraz tzw. „podwórkowe” - aktywne grupy osób z Gminy

Brodnica tworzące drużyny seniorów, młodzików oraz dzieci i młodzieży szkolnej grające w piłkę nożną oraz uprawiający różne dyscypliny sportu.

Gmina wspierała także sport poprzez udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym na działania w zakresie kultury fizycznej i sportu. Łączna kwota wykorzystanych dotacji w 2022 r. na ten cel wyniosła 45 000 zł.

W 2022 roku kontynuowano program nagradzania i wspierania sportowców. Przyznane zostały nagrody i stypendia sportowe dla osób fizycznych osiągających wyniki sportowe – zgodnie z Uchwałą nr XXXV/219/18 Rady Gminy Brodnica z dnia 8 lutego 2018r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe. W 2022 roku przyznano 23 osobom za osiągnięte wyniki sportowe - stypendia sportowe w różnych wysokościach (250 zł, 200 zł), które stypendyści będą otrzymywać przez 9 miesięcy tj. co miesiąc w okresie od kwietnia do grudnia br., 17 osobom za prezentowany przez nią poziom i wyniki sportowe - jednorazowe nagrody w różnych wysokościach (800 zł, 500 zł), 2 trenerom zasłużonym w osiąganiu przez zawodników wysokich wyników sportowych – jednorazowe nagrody po 800 zł. Wójt przyznał także 2 wyróżnienia – w formie statuetek, dla osób fizycznych za prezentowany przez nie poziom i wyniki sportowe.. Łącznie w 2022 r. wypłacono kwotę 53 750 zł (w 2021 r. - 38 700 zł) nagród i stypendiów.

W ostatnich latach znaczna część środków budżetu gminy była przeznaczana na budowę różnego rodzaju obiektów sportowych (najczęściej przy szkołach) i rekreacyjnych, z wykorzystaniem także środków zewnętrznych, głównie z Unii Europejskiej. Dzięki temu w 2022 roku w gminie Brodnica funkcjonowało 20 niżej wymienionych obiektów.

Tabela 18. Obiekty sportowe w Gminie Brodnica

Lp.	Rodzaj obiektu	Rok oddania do użytkowania
1.	Boisko do piłki nożnej w Karbowie z nawierzchnią trawiastą	1999
2.	Hala sportowa w Gorzenicy o wymiarach 18 m x 37 m	2002
3.	Boisko do piłki nożnej w Gorzeniczce z nawierzchnią trawiastą	2005
4.	Boisko w Opalenicy	2006
5.	Sala sportowa w Szabdzie o wymiarach 12 m x 24 m	2007
6.	Boisko do piłki nożnej w Gorzenicy z nawierzchnią trawiastą	2007
7.	Boisko do piłki nożnej o wymiarach 30,0m x 62m w Szczuce z nawierzchnią ze sztucznej trawy (boisko Orlik)	2009
8.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 19,1 m x 32,1 m w Szczuce z nawierzchnią poliuretanową do koszykówki, piłki siatkowej, piłki ręcznej (boisko Orlik)	2009
9.	Sala sportowa w Szczuce o wymiarach 12 m x 24	2011
10.	Bieżnia sportowa okólna Gorzenicy z nawierzchnią z kortową z mączki ceglanej	2012
11.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 44 m x 26 m w Gortatowie z nawierzchnią poliuretanową (piłka nożna na zasadach piłki halowej, siatkówka, koszykówka)	2012
12.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 30,2 m x 17 m w Szabdzie z nawierzchnią poliuretanową (siatkówka, koszykówka, badminton)	2012
13.	Boisko uniwersalne wielozadaniowe o wymiarach 31 m x 17 m w Mszanie z nawierzchnią poliuretanową (siatkówka, koszykówka)	2012
14.	Boisko piłkarskie o wymiarach 31,0 m x 17,0 m w Mszanie z nawierzchnią trawiastą	2012
15.	Boisko do piłki nożnej o wymiarach 25,0 m x 38 ,0 m w Kruszynkach z nawierzchnią trawiastą	2012
16.	Boisko do piłki siatkowej w Gorzeniczce z nawierzchnią piaskową	2012
17.	Siłownia zewnętrzna w Karbowie (ul. Jaśminowa)	2014

18.	Siłownia zewnętrzna w Szczuce	2014
19.	Siłownia zewnętrzna w Podgórzu	2014
20	Boisko do piłki siatkowej w Kominach z nawierzchnią piaskową	2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Brodnica.

Jak wskazują dane w powyższej tabeli do rozwijania aktywności sportowej mieszkańcy Gminy Brodnica mogą korzystać z różnorodnej istniejącej na terenie gminy bazy sportowej.

W gminnych obiektach sportowych w 2022 roku prowadzone były także różnego rodzaju programy sportowe:

- a) w okresie od marca do listopada na kompleksie boisk sportowych „Orlik” w Szczuce dwóch zatrudnionych przez gminę animatorów prowadziło zajęcia sportowe z zakresu piłki nożnej, piłki koszykowej, piłki ręcznej i tenisa ziemnego. Organizowane były także zawody i rozgrywki sportowe.
- b) w gminnych salach sportowych w Gorczenicy, Szabdzie i Szczuce zatrudnieni przez gminę opiekunowie udostępniali sale na zajęcia sportowe z zakresu piłki nożnej, piłki siatkowej i koszykówki. Zatrudniani przez gminę opiekun obiektu hali sportowej w Gorczenicy podczas gminnych imprez sportowych pełni także rolę animatora sportu oraz sezonowo (np. w okresie ferii zimowych),
- c) w okresie ferii zimowych, jak co roku w salach sportowych odbywały się zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego ze szkół Gminy Brodnica,
- d) od roku 2013 zatrudniamy opiekunów gminnych boisk sportowych w: Karbowie, Mszanie, Szabdzie, Kruszynkach, Gorczenicy, Gorczenicze, Gortatowie i Opalenicy.

III. Informacje finansowe

A. Wykonanie budżetu Gminy Brodnica na 2022 rok

Tabela 19. Wskaźniki wykonania budżetu na 2022 r.

	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania
1. Dochody w tym:	64 344 060,79 zł	63 639 580,83 zł	98,91 %
a) bieżące	59 011 385,79 zł	58 359 134,94 zł	98,89 %
b) majątkowe w tym:	5 332 675,00 zł	5 280 445,89 zł	99,02 %
- środki na inwestycje	4 331 990,00 zł	4 523 260,89 zł	104,42 %
- sprzedaż majątku	1 000 000,00 zł	756 500,00 zł	75,65 %
2. Wydatki w tym:	67 689 787,22 zł	62 432 667,52 zł	92,23 %
a) bieżące	55 476 961,22 zł	51 564 686,03 zł	92,95 %
b) majątkowe	12 212 826,00 zł	10 867 981,49 zł	88,99 %
3. Nadwyżka/Deficyt	-3 345 726,43 zł	1 206 913,31 zł	-

Tabela 20. Wykonanie dochodów budżetu:

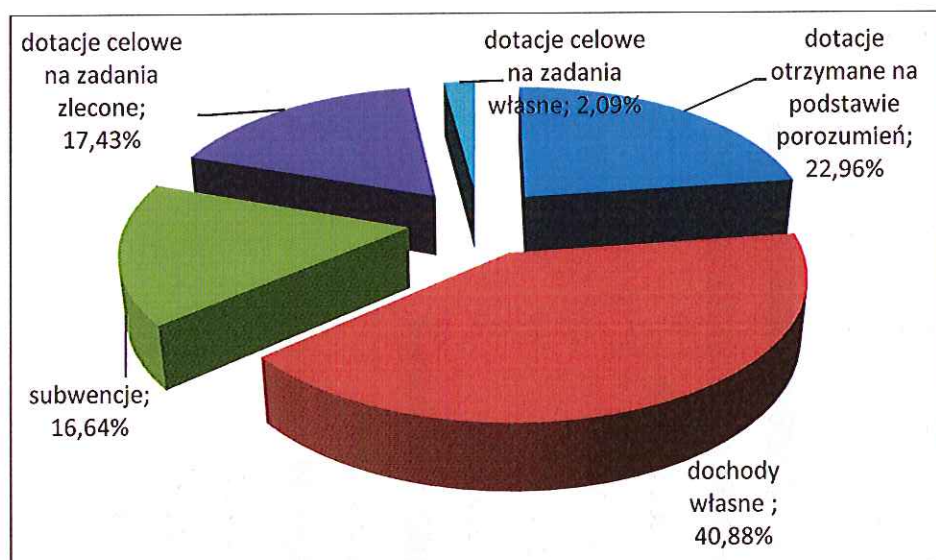
Grupa	Plan	Wykonanie	% wykonania do planu rocznego
Dochody	64 344 060,79 zł	63 639 580,83 zł	98,91 %

w tym:			
dochody własne	25 797 436,91 zł	26 014 068,00 zł	100,84 %
w tym udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	10 239 686,57 zł	10 239 686,57 zł	100,00 %
Subwencje	10 592 541,00 zł	10 592 541,00 zł	100,00 %
dotacje celowe na zadania zlecone	11 135 361,28 zł	11 089 912,60 zł	99,59 %
dotacje celowe na zadania własne	1 358 349,66 zł	1 329 026,46 zł	97,84 %
dotacje i środki otrzymane na podstawie porozumień i umów	15 460 371,94 zł	14 614 032,77 zł	94,53 %

Udział procentowy wykonanych dochodów w poszczególnych grupach do kwoty ogółem dochodów budżetu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Wykonane dochody budżetu

W tabeli poniżej przedstawiono wpływy z wybranych źródeł dochodów własnych oraz przedstawiono je graficznie na wykresie.

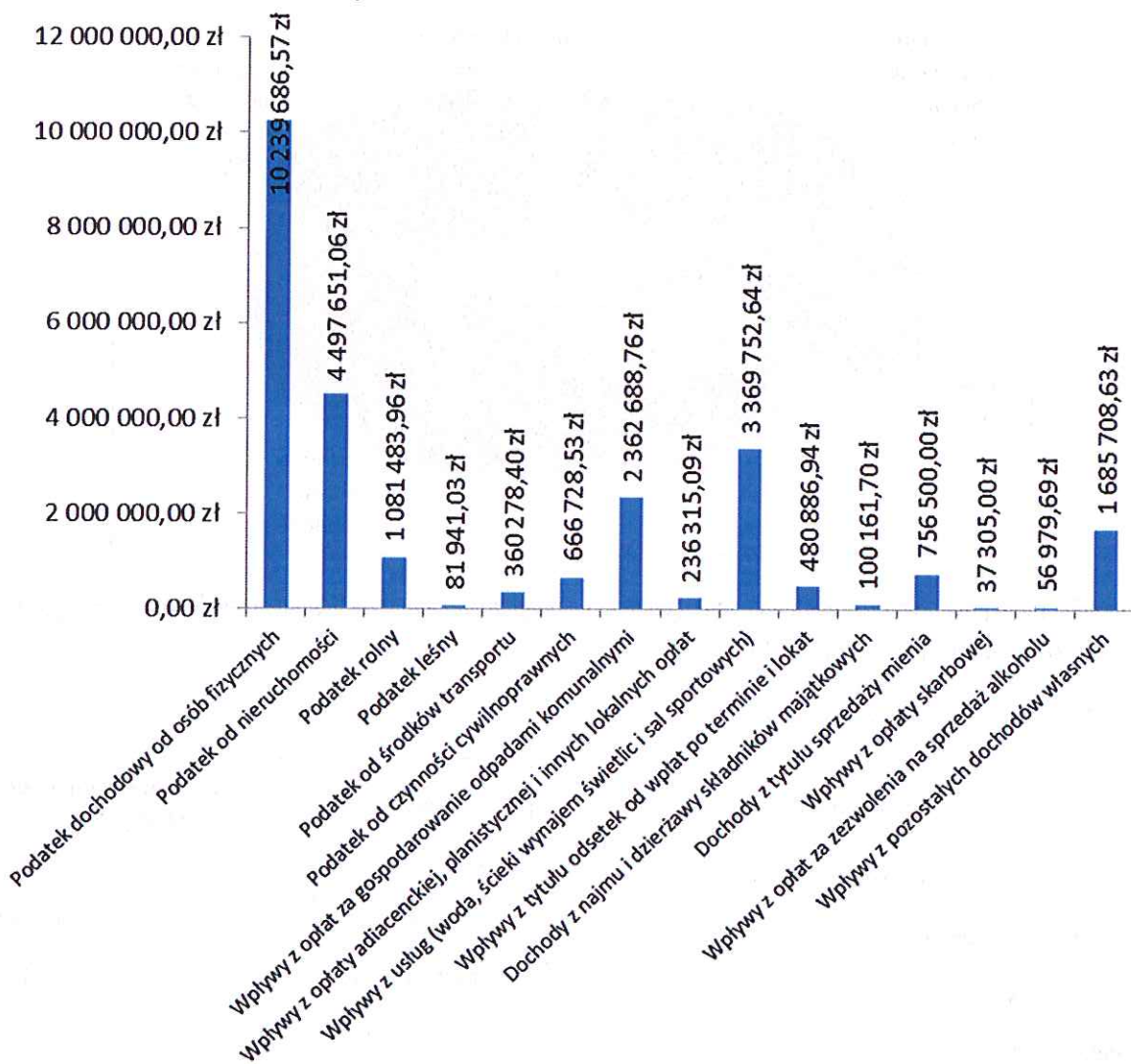
Tabela 21. Źródła dochodów własnych

Źródło dochodu	Kwota	Udział % w sumie dochodów własnych
Podatek dochodowy od osób fizycznych	10 239 686,57 zł	39,36 %
Podatek od nieruchomości	4 497 651,06 zł	17,29 %
Podatek rolny	1 081 483,96 zł	4,16 %
Podatek leśny	81 941,03 zł	0,31 %
Podatek od środków transportu	360 278,40 zł	1,38 %

Podatek od czynności cywilnoprawnych	666 728,53 zł	2,56 %
Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	2 362 688,76 zł	9,08 %
Wpływy z opłaty adiacenckiej, planistycznej i innych lokalnych opłat	236 315,09 zł	0,91 %
Wpływy z usług (woda, ścieki wynajem świetlic i sal sportowych)	3 369 752,64 zł	12,95 %
Wpływy z tytułu odsetek od wpłat po terminie i lokat	480 886,94 zł	1,85 %
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	100 161,70 zł	0,39 %
Dochody z tytułu sprzedaży mienia	756 500,00 zł	2,91 %
Wpływy z opłaty skarbowej	37 305,00 zł	0,14 %
Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	56 979,69 zł	0,22 %
Wpływy z pozostałych dochodów własnych	1 685 708,63 zł	6,48 %
Razem dochody własne	26 014 068,00 zł	100,00%

Wykres 6. Źródła dochodów własnych

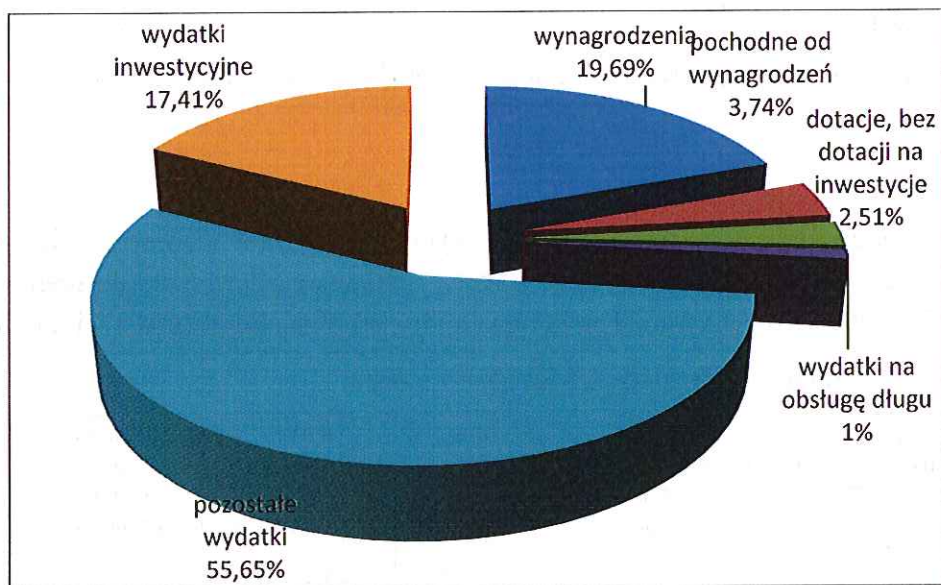
Wykonanie wydatków budżetu przedstawia się następująco:

Tabela 22. Wydatki budżetu w 2022 r.

Wydatki	Plan	Wykonanie	% wykonania do planu rocznego
Wydatki w tym:	67 689 787,22 zł	62 432 667,52 zł	92,23 %
Wynagrodzenia	12 988 478,95 zł	12 290 742,44 zł	94,63 %
w tym wynagrodzenia w szkołach	7 643 872,00 zł	7 434 929,16 zł	97,27 %
pochodne od wynagrodzeń	2 567 014,53 zł	2 335 831,67 zł	90,99 %
dotacje, bez dotacji na inwestycje	1 574 862,00 zł	1 568 210,28 zł	99,58 %
wydatki na obsługę długu	628 000,00 zł	626 859,04 zł	99,82 %
pozostałe wydatki	37 718 605,74 zł	34 743 042,60 zł	92,11 %
wydatki inwestycyjne	12 212 826,00 zł	10 867 981,49 zł	88,99 %
w tym dotacje na inwestycje	1 891 000,00 zł	1 797 101,32 zł	95,03 %

Udział procentowy wykonanych wydatków w poszczególnych grupach do kwoty ogółem wydatków budżetu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Wydatki budżetu w 2022 r. w poszczególnych grupach

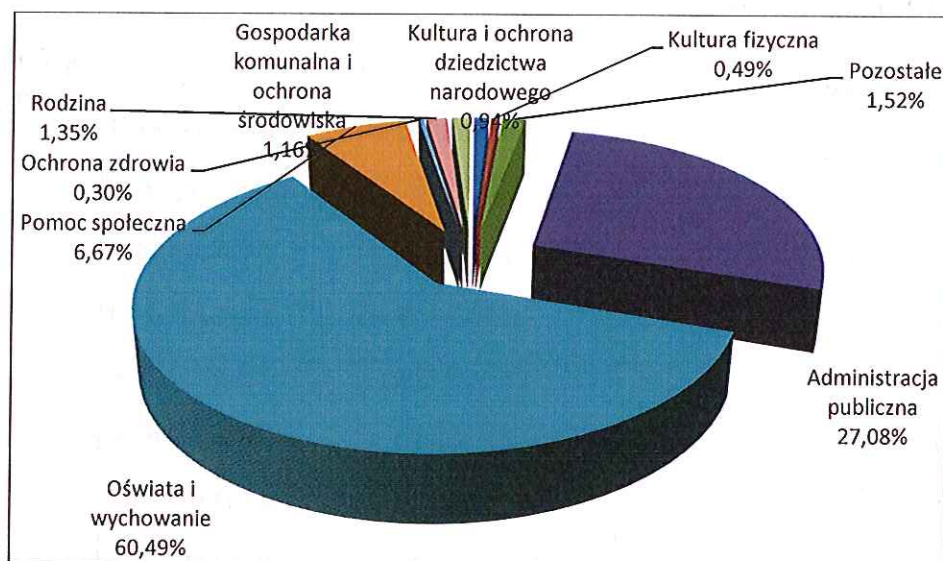

Struktura wynagrodzeń - w 2022 r. na wynagrodzenia planowano kwotę 12 988 478,95 zł, z czego do 31 grudnia wydano 12 290 742,44 zł, co stanowi 94,63 % planu rocznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono udział procentowy wykonanych wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych grupach do kwoty ogółem wydatków poniesionych na płace.

Wykres 8. Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach poniesionych na płace.

Zadłużenie gminy na koniec 2022 roku wyniosło 10 148 000 zł, co stanowiło 15,95% (na koniec 2021 r. - 20,10%) zrealizowanych dochodów ogółem. W roku 2022 wykupiono obligacje zgodnie z podpisanymi umowami w wysokości 1 847 000 zł. Zobowiązania zaciągnięte do roku 2022 zostaną spłacone do roku 2030. W poszczególnych latach będą spłacane następujące kwoty:

Tabela 23. Spłata zobowiązań budżetu w latach 2021-2030

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwota	1 567 000	1 847 000	1 847 000	2 003 000	2 003 000	2 003 000	573 000	573 000	573 000	573 000

B. Realizacja Funduszu sołeckiego

W Gminie Brodnica środki na fundusz sołecki wyodrębniane są w budżecie gminy od 2014 roku. W tych latach corocznie zwiększała się ilość sołectw zgłaszających wnioski do realizacji w ramach tego funduszu i od 2017 roku wszystkie sołectwa Gminy Brodnica korzystają z tej możliwości.

Tabela 24. Wysokość funduszu sołeckiego w latach 2017 - 2022.

Nazwa sołectwa	Kwota rozdysponowana w 2017 r.	Kwota rozdysponowana w 2018 r.	Kwota rozdysponowana w 2019 r.	Kwota rozdysponowana w 2020 r.	Kwota rozdysponowana w 2021 r.	Kwota rozdysponowana w 2022 r.
Ciełeta	24 826,10	29 202,80	33 908,91	35 986,49 zł	39 947,94 zł	43 938,40 zł
Dzierżno	10 366,29	13 226,25	14 029,96	15 230,08 zł	16 946,85 zł	18 735,61 zł
Gorczenica	23 707,01	31 097,55	33 068,58	33 247,58 zł	40 922,28 zł	47 039,00 zł
Gorczeniczka	8 275,37	10 874,60	11 870,20	12 401,63 zł	13 989,33 zł	15 138,56 zł
Gortatowo	12 722,27	16 201,22	17 929,81	18 754,75 zł	20 619,47 zł	23 627,07 zł
Karbowo 1*	29 449,70	37 643,01	41 388,46	40 945,14 zł	45 174,81 zł	45 043,12 zł
Karbowo 2	-	-	-	37 073,09 zł	41 311,38 zł	45 411,98 zł

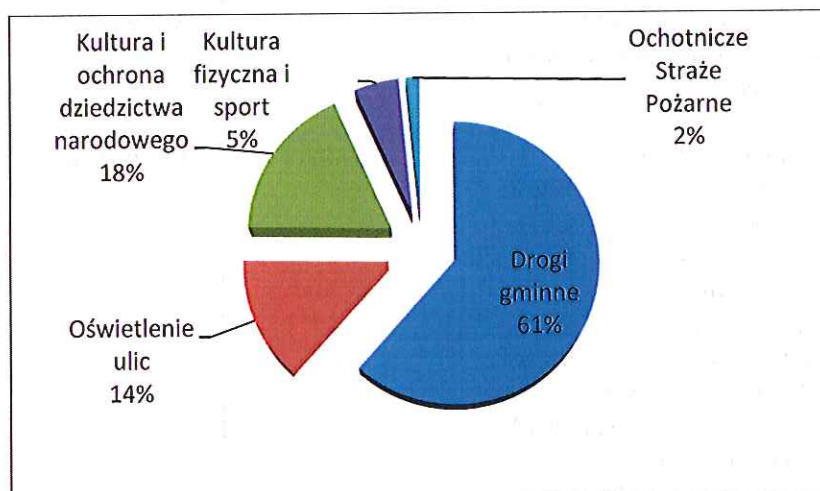

Karbowo 3	-	-	-	39 119,54 zł	44 283,62 zł	49 640,24 zł
Kominy	10 866,94	14 194,22	12 176,65	16 709,57 zł	16 889,37 zł	16 608,85 zł
Kozi Róg	9 659,50	12 744,27	13 652,40	14 316,27 zł	15 833,03 zł	16 775,75 zł
Kruszynki	19 849,10	25 792,57	27 641,23	28 937,57 zł	32 618,61 zł	32 793,57 zł
Moczadła	18 847,81	23 690,03	28 388,87	30 329,60 zł	34 296,77 zł	38 061,68 zł
Mszano	15 254,94	20 032,16	21 529,16	22 584,03 zł	24 498,13 zł	27 638,12 zł
Niewierz	14 600,05	17 725,08	20 710,60	21 533,89 zł	19 092,49 zł	25 079,14 zł
Nowy Dwór	10 101,25	13 049,52	13 156,83	13 924,64 zł	15 347,16 zł	16 863,05 zł
Opalenica	9 836,20	12 973,21	14 152,93	14 925,47 zł	16 320,20 zł	17 991,88 zł
Podgórz	16 256,23	20 957,33	24 305,46	25 777,16 zł	29 907,11 zł	33 978,63 zł
Sobieszyno	10 189,60	12 553,90	13 380,10	14 377,85 zł	16 659,33 zł	18 261,54 zł
Szabda	25 503,44	33 768,50	37 602,81	40 163,88 zł	12 418,00 zł	50 788,54 zł
Szczuka	20 585,34	22 612,08	29 606,07	26 900,96 zł	30 970,83 zł	37 179,22 zł
Szymkowo	10 572,44	13 545,56	14 817,00	15 665,22 zł	17 359,99 zł	19 073,47 zł
Wybudowanie Michałowo	19 731,30	25 694,78	26 077,87	31 504,50 zł	16 537,00 zł	32 000,00 zł
RAZEM	321 200,88	407 578,64	449 393,90	550 408,91 zł	561 943,70 zł	671 667,42 zł

* Do 2019 roku włącznie Karbowo jako jedno sołectwo i od 2020 roku, po podziale Karbowo na trzy sołectwa jako Karbowo 1.

Na 2022 rok zaplanowana wysokość wydatków na zadania realizowane w ramach funduszu sołeckiego wyniosła ogółem 707 319,21 zł, natomiast wykonanie wyniosło 671 667,42 zł (94,96%). Rodzaje zadań wykonanych z funduszu sołeckiego na 2022 rok oraz ich udział w całości wydatków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Zadania realizowane w 2022 r. z funduszu sołeckiego

C. Środki pozabudżetowe (dofinansowania z funduszy europejskich) w 2022 roku

Gmina Brodnica w 2022 roku na podstawie umów i porozumień pozyskała na realizację swoich zadań dodatkowe środki finansowe w wysokości 5 698 370,38 zł, w tym na zadania inwestycyjne 4 523 260,89 zł oraz na zadania bieżące 1 175 109,49 zł.

Tabela 25. Projekty realizowane z udziałem środków z UE i innych źródeł zewnętrznych

Tytuł projektu / Źródło finansowania	Wartość projektu (w złotych)	Wartość dofinansowania (w złotych)	Wkład własny (w złotych)
Modernizacja/przebudowa nawierzchni dróg gminnych/osiedlowych w Gminie Brodnica (ulice: Willowa, Sportowa i Rumiankowa w Karbowie) – dofinansowanie pozyskane ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.	4 652 798,26 zł	2 542 296,75 zł	2 110 501,51 zł
„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 560 poprzez budowę ścieżki pieszo-rowerowej z miejscowości Osiek przez wieś Gorzenica (Gm. Brodnica) do miasta Brodnicy” – dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, działanie 3.4. Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych. Inwestycja realizowana w latach 2020-2021. W 2022 r. otrzymaliśmy płatność końcową.	Ogółem: 5 783 612,81 zł	Ogółem: 4 676 098,88 zł w tym otrzymane w 2022 r.: 636 571,46 zł	Ogółem: 1 107 513,93 zł
Modernizacja Hydroforni Szymkowo - dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.	956 795,77 zł	789 777,21 zł	167 018,56 zł
Zakup i instalacja windy dla osób niepełnosprawnych w ramach przedsięwzięcia pn. „Dostępna Gmina Brodnica” . Projekt będzie realizowany w 2023 r., w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.	285 730,00 zł	Ogółem : 238 108,33 zł w tym otrzymane w 2022 r.: 214 297,50 zł	47 621,67 zł
Budowa wiaty rekreacyjnej i parkingu w miejscowości Szczuka – dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie”, w ramach działania 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność”, w ramach Priorytetu 4 "Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej", objętego Programem Operacyjnym "Rybnictwo i Morze" na lata 2014 - 2020 dla przedsięwzięcia w ramach LSR: Zagospodarowanie jezior, jako naturalnego waloru regionu dla celów rekreacji, turystyki i kultury.	273 268,83 zł	110 091,00 zł	163 177,83 zł
Ulepszenie nawierzchni gruntowych dróg gminnych w Kruszynkach i Nowym Dworze z dofinansowaniem z Lasów Państwowych.	258 172,69 zł	90 000 zł	168 172,69 zł

Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR – dofinansowanie na zakup 239 komputerów (laptopów) dla dzieci z rodzin byłych pracowników PGR w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V: Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU.	593 819,40 zł	593 819,40 zł	0
Zakup sprzętu i oprogramowania w ramach programu Cyfrowa Gmina finansowanego z budżetu środków europejskich z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU, działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia „Cyfrowa Gmina”. Zadanie będzie realizowane w 2023 roku	259 860,00 zł	Ogółem : 259 860,00 zł w tym otrzymane w 2022 r.: 250 860 zł	0
Zakup sprzętu i oprogramowania w ramach programu Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0 Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz partnerów projektu.	113 062,96 zł	107 362,96 zł	5 700,00 zł
„ Nowe szanse-nowe wyzwania” w Gminie Brodnica – projekt realizowany przez GOPS, zaplanowany na okres od 01.07.2021r. do 30.06.2023 r. oraz współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo Działanie 9.2 Włączenie społeczne Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne.	800 104,01 zł	679 980,01 zł, w tym 98 122,47 zł w 2022 r.	120 124,00 zł
Znacząca kwota została pozyskana na realizację kilku projektów aktywizujących mieszkańców Gminy Brodnica z Lokalnej Grupy Działania Pojezierze Brodnickie: 1) Na podstawie umów zawartych 18 marca 2022 r. Gmina Brodnica uzyskała dofinansowania ze środków Unii Europejskiej Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 11. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 na dwa projekty: - Klub młodzieżowy przy świetlicy wiejskiej w Bartnikach pn. „Bliżej Gwiazd” – projekt o wartości 49 358 zł otrzymał 45 964 zł dofinansowania, - Klub młodzieżowy w Gortatowie pn. „Małe Rzeczy” – projekt o wartości 49 360 zł otrzymał 46 100 zł dofinansowania. 2) W dniu 3 października 2022 r. zawarto cztery umowy ze Stowarzyszeniem Lokalna Grupa	297 461,00 zł	279 008,00 zł w tym otrzymane w 2022 r. 131 307,32 zł	18 453,00 zł

Działania Pojezierze Brodnickie na dofinansowanie projektów grantowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 11. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014–2020. Dofinansowanie uzyskały projekty, których realizację rozpoczęto jeszcze w 2022 r.: - Klub Młodzieżowy „Alternatywa” w świetlicy w Karbowie – projekt o wartości 49 568 zł otrzymał 46 268 zł dofinansowania, - Klub Młodzieżowy „Kontrast”, także w Karbowie – projekt o wartości 49 615 zł otrzymał 46 116 zł dofinansowania, - Klub „Animacja + Generacja” w świetlicy w Mszanie - projekt dla dzieci i dorosłych o wartości 49 930 zł otrzymał 47 430 zł dofinansowania, - Projekt „Jeszcze w zielone gramy przy świetlicy wiejskiej w Szabdzie” o wartości 49 630 zł (w tym 47 130 zł dofinansowania), którego założeniem jest wspólne spędzanie czasu osób młodszych ze starszymi.			
Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu uzyskano dotację na demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brodnica	33 735,42 zł	23 614,79 zł	10 120,63 zł
Wykonano zadanie pn. „Zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody na terenie Gminy Brodnica w 2022 roku” przeprowadzone dzięki pozyskanej dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	50 711,40 zł	40 569,12 zł	10 142,28 zł
Z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uzyskano dotację na usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big- Bag.	28 210,70 zł	26 121,02 zł	2 089,68 zł
Z Ministerstwa Edukacji i Nauki uzyskano dotację na organizowanie 8 jednodniowych wycieczek szkolnych dla wszystkich szkół gminnych w ramach programu „Poznaj Polskę”	81 250,00 zł	65 000,00 zł	16 250,00 zł
Z Funduszu Sprawiedliwości pozyskano 10 000 zł na zakup 4 ubrań specjalnych dla OSP.	10 200,00 zł	10 000,00 zł	200,00 zł

IV. Informacja o stanie mienia komunalnego

A. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności:

1. Ogólny stan gruntów

W prowadzonej ewidencji gruntów stan na 31.12.2021 r. wynosił 243,5375 ha o wartości 4 865 994,95 zł. W 2022 r. nabyto grunty o powierzchni 0,1795 ha i wartości 43 760,00 zł oraz zbyto

grunty o łącznej powierzchni 2,5654 ha i wartości 31 437,00 zł. W związku z tym stan gruntów gminnych na dzień 31.12.2022 r. wynosił 241,0508 ha o wartości 4 933 825,95 zł.

2. Stan nieruchomości zabudowanych gminy Brodnica:

Gmina posiada 8 budynków mieszkalnych, w tym 1 budynek z 12 mieszkaniami przeznaczonymi na najem socjalny i 2 lokale mieszkalne znajdujące się w 2 budynkach szkolnych. Łącznie Gmina posiada 46 lokali mieszkalnych. Ponadto w zasobie gminy znajduje się: 8 świetlic, 2 remizy, garaże w Szczuce, budynek gospodarczy w Karbowie, była baza SKR w Gorczenicy, 5 szkół, 2 hydrofornie, 41 przepompowni ścieków, 1 pompownia wody, 7 studni głębinowych, 8 boisk sportowych, 19 placów zabaw, 6 siłowni oraz budynek przy ulicy Mazurskiej 13 w Brodnicy, w którym mieści się siedziba Urzędu Gminy Brodnica i GOPS. Większość budynków stanowiących mienie komunalne zostało wyremontowanych. Wszystkie budynki mają aktualne przeglądy techniczne, elektryczne i kominiarskie. Stan techniczny budynków jest w większości dobry.

W świetlicach i remizach OSP, z wyjątkiem świetlic we wsiach Karbowo, Gortatowo i Szczuka odczuwalny jest brak wentylacji. W małych świetlicach brak jest ogrzewania. Wadą są też stropodachy, które wymagają w przyszłości gruntownych remontów. Planowany jest zakup klimatyzatorów do świetlic. Potrzeby remontowe zasobu mieszkalnego zostały określone w uchwale nr XXI/167/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021 - 2025. Niestety, ze względu na inflację oraz wysokie ceny materiałów i usług remontowych niektóre z zadań określonych w Programie zostały odłożone na późniejszy okres.

3. Szczegółowe dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w 2022 r.:

- 1) W drodze przetargu ustnego nieograniczonego sprzedano 8 działek niezabudowanych (6 w Kominach, 1 w Moczadłach i 1 w Szabdzie) o łącznej powierzchni 0,9317 ha za kwotę 744 880 zł;
- 2) Uregulowano prawo własności działek nr 156/1 o pow. 1,5977 ha (wart. ew. 16 200 zł) i działki nr 153/1 o pow. 0,0360 ha (wart. ew. 5 760 zł) w Karbowie. Działki te stanowią własność Skarbu Państwa – Powiatu Brodnickiego w Zarządzie Dróg Powiatowych w Brodnicy i z mocy prawa przechodzą na ich własność;
- 3) W trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami nabyto 4 działki (2 w Karbowie, 1 w Podgórzu i 1 w Szabdzie) o łącznej pow. 0,0934 ha o wartości 39 838 zł;
- 4) Na podstawie zawartych aktów notarialnych, w drodze darowizny od KOWR-u i z przeznaczeniem na drogę gminną nabyto działkę nr 23/15 w obrębie Kruszyńki o powierzchni 0,0861 ha i wartości 3 922 zł;
- 5) Dokonano zamiany nieruchomości:
  - a) działka nr 26/7 o pow. 0,3466 ha - obręb Szymkowo stała się własnością Gminy Brodnica – wyceniona na kwotę 76 000 zł na zasadzie zamiany na działki: nr 41/3 o pow. 0,1939 ha obręb Szymkowo wyceniona na kwotę 37 000 zł (wart. ew. 9 695,00 zł) i działki nr 41/4 o pow. 0,0270 ha (wart. ew. 1 350 zł) oraz nr 41/7 o pow. 0,1950 ha (wart. ew. 9 750 zł), obie obręb Szymkowo, wycenione łącznie na kwotę 42 000 zł,
  - b) działka nr 48/1 o powierzchni 0,0039 ha, obręb Sobieszyno wyceniona na kwotę 780 zł stała się własnością Gminy Brodnica po zamianie na działkę nr 14/2 o powierzchni 0,0477 ha, obręb Sobieszyno wycenioną na kwotę 9 400 zł (wart. ew. 477 zł);
- 6) Wszystkie szkoły na terenie Gminy Brodnica są przekazane dyrektorom szkół w trwały zarząd na cele oświatowe;

7) Umowy dzierżawy na cele rolne - na dzień 31.12.2022 r. na cele rolne zawarte były 23 umowy dzierżawy na grunty o łącznej pow. 8,1503 ha. W zakresie dzierżawy gruntów naliczono nowe czynsze dzierżawne dla wydzierżawionych nieruchomości na cele rolne. Czynsz dzierżawny na cele rolne naliczany jest jednorazowo. Stawka, zgodnie z obowiązującym zarządzeniem Wójta Gminy Brodnica, jest przeliczana według obowiązującej średniej krajowej ceny skupu pszenicy opublikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za I półrocze danego roku.

4. Umowy na inne cele obowiązujące w 2022 roku:

- 1) Na cele publiczne (pętle autobusowe i chodniki) były zawarte 3 umowy długoterminowe w formie aktu notarialnego;
  - 2) Umowa dzierżawy na część działki o nr 64/5 o powierzchni około 60 m², położonej przy ul. 18 stycznia w Brodnicy z przeznaczeniem na część drogi gminnej w Podgórzu zawarta na okres 2 lat;
  - 3) Umowa dzierżawy z Firmą ECO-SPEED na byłą bazę SKR w Gorczenicy;
  - 4) Umowa użyczenia świetlicy w Karbowie zawarta ze Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym Przyjaciół wsi Karbowo;
  - 5) Umowa użyczenia świetlicy wiejskiej w Szczuce zawarta z KGW Szczuka;
  - 6) Umowa użyczenia remizy OSP Gorczenica zawarta z OSP Gorczenica;
  - 7) Umowa użyczenia remizy OSP Szczuka zawarta z OSP Szczuka;
  - 8) Umowa użyczenia pomieszczenia w UG z Gminną Spółką Wodną w Brodnicy.
- Umowy użyczenia są nieodpłatne.

B. Użytkowanie wieczyste

Na dzień 31 grudnia 2022 r. powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Brodnica oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła 0,2455 ha. Obecnie jest 3 użytkowników wieczystych na 3 działkach gminnych. Są to działki przekazane w użytkowanie wieczyste pod działalność gospodarczą (1 ubojnia i 2 sklepy). Na koniec roku celem aktualizacji zostały wypowiedziane dotychczasowe stawki z tyt. użytkowania wieczystego gruntu.

Ponadto Gmina Brodnica w 2022 r. była użytkownikiem wieczystym działki położonej na terenie Miasta Brodnicy nr 641/3 o pow. 0,2869 ha przy ul Mazurskiej 13 (siedziba Urzędu Gminy Brodnica i GOPS).

C. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania

Do końca grudnia 2022 r. wpłynęły następujące kwoty z tytułu gospodarowania mieniem komunalnym:

- czynsze za lokale mieszkalne – 68 528,06 zł (w tym za bezumowne korzystanie z lokalu),
- czynsze dzierżawne za grunty – 5 165,48 zł,
- czynsze za lokale – 26 414,16 zł,
- opłata za wieczyste użytkowanie gruntów – 2 791,90 zł.

D. Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne

Zadania własne w zakresie gospodarki wodociągowej Gmina Brodnica realizuje na podstawie uchwały nr X/89/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 27 września 2019 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brodnica wraz z zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XXIX/225/21 z dnia 23 grudnia 2021 r. o zmianie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brodnica.

Gmina zarządza dwiema stacjami uzdatniania wody zlokalizowanymi we wsiach Szymkowo i Mszano, dwiema pompowniami wody znajdującymi się we wsiach:

- Szczuka - podnosi ciśnienie dla odbiorców we wsiach: Cielęta, Wyb. Michałowo, Bobrowiska i Nowy Dwór,

- Bartniki – podnosi ciśnienie dla odbiorców w Bartnikach i Kruszynkach,

oraz rozdzielczą siecią wodociągową o łącznej długości 184,9 km, z czego w roku 2022 przybyło 0,5 km sieci we wsi Kominy. Sieć wodociągowa uzbrojona jest w około 700 naziemnych hydrantów pożarowych. Od sieci gminnej wykonanych jest 2 858 przyłączy o łącznej długości 78,3 km, z czego w roku 2022 przybyło 90 nowych przyłączy o łącznej długości 1,6 km. Hydrofornia w Szymkowie uzdatnia wodę z czterech studni głębinowych, z których dwie znajdują się we wsi Szymkowo a kolejne dwie we wsi Szczuka. Hydrofornia w Mszanie uzdatnia wodę z trzech studni głębinowych, z których dwie znajdują się we wsi Mszano a jedna we wsi Szabda.

W zakresie gospodarki kanalizacyjnej gmina zarządza 41 przepompowniami ścieków, dzięki którym możliwy jest sprawny odbiór i przesył ścieków do oczyszczalni miejskiej, 10 przepływomierzami zliczającymi ilość odprowadzanych ścieków oraz siecią kanalizacji sanitarnej, której łączna długość bez przykanalików na koniec 2022 roku wyniosła 65,9 km, z czego w roku 2022 przybyło 1,2 km sieci wybudowanej w Kominach i Szabdzie. Od sieci kanalizacyjnej prowadzi do odbiorców usług 786 przykanalików o łącznej długości 14 km, z czego w roku 2022 przybyły 32 nowe o długości 0,5 km.

E. Drogi gminne oraz zadania wykonane w 2022 roku w celu poprawy ich stanu

Ogólna długość dróg będących własnością Gminy Brodnica wyniosła w 2022 r. 226,182 km, z tego 129,697 km zaliczanych jest do kategorii dróg gminnych, pozostałe są drogami wewnętrznymi. W ramach budowy, remontów i utrzymania dróg w 2022 r. wykonano niżej wymienione prace:

1) budowy, przebudowy/modernizacje chodników i dróg gminnych:

- a) przebudowa 696 metrów drogi gminnej nr 080564C ul. Rumiankowej w Karbowie,
- b) przebudowa 376 metrów drogi gminnej nr 080527C ul. Pszenicznej w Karbowie,
- c) przebudowa 294 metrów drogi gminnej nr 080570C ul. Willowej w Karbowie,
- d) przebudowa 276 metrów drogi gminnej nr 080571C ul. Sportowej w Karbowie,
- e) przebudowa 100 metrów drogi gminnej nr 080587C ul. Łącznej w Wybudowaniu Michałowo,
- f) przebudowa 260 metrów drogi gminnej nr 080526C ul. Działkowej w Wybudowaniu Michałowo;

2) remonty gruntowych dróg gminnych we współpracy z Lasami Państwowymi:

- a) remont 600 metrów nawierzchni drogowej działki gminnej nr 48 – obręb Kruszynki, którego koszt wyniósł 129 006,98 zł a współfinansowanie z Lasów Państwowych - 40 000 zł,
- b) remont nawierzchni drogi gminnej nr G080515C o przebiegu z Nowego Dworu do Drogi Wojewódzkiej 544 na odcinku o długości 1 100 metrów we wsi Nowy Dwór, przy czym koszt zadania wyniósł 129 165,71 zł a współfinansowanie Lasów Państwowych 50 000 zł;

3) utwardzenie nawierzchni gruntowej betonem kruszonym wraz z klinowaniem żwirem zaglinionym, żwirem zaglinionym oraz kamieniem klinćem dróg gminnych we wsiach: Dzierżno - 200 mb, Gorczenica - 550 mb, Gorczeniczka - 150 mb, Gortatowo - 400 mb, Karbowo I - 300 mb, Karbowo II - 400 mb, Karbowo III - 550 mb, Kominy - 400 mb, Kozi Róg - 200 mb, Kruszynki - 900 mb, Moczadła - 450 mb, Niewierz - 500 mb, Nowy Dwór - 1350 mb, Opalenica - 200 mb, Szabda - 300 mb, Szczuka - 200 mb, Szymkowo - 300 mb, Wyb. Michałowo - 450 mb, Mszano -

400, Cieleća - 300 mb, Sobieszyno - 250 mb, co daje łącznie 8 750 metrów bieżących. Łącznie wywieziono na drogi gminne 11 575,95 ton materiałów do utwardzenia dróg gminnych, w tym: kruszywa betonowego 4 619,90 t, żwiru zaglinionego 523,40 t oraz kamienia kłosa 5 188,65 t.

Stan dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej jest średni lub dobry. Wymagana jest w przyszłości poprawa stanu nawierzchni bitumicznej dróg gminnych: Opalenica - Kozi Róg, Szymkowo - Świerczyny, dalszy ciąg drogi Moczadła – Opalenica oraz część ul. Na Belfort w Szabdzie. Stan dróg o nawierzchni gruntowej oraz miejscowo utwardzonych kamieniem kruszonym, betonem kruszonym, szlaką lub żwirem zaglinionym – w zależności od pory roku jest dobry.

F. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych

Ogólna powierzchnia rowów gminnych na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 19,40 ha. Ich utrzymaniem i konserwacją zajmuje się Gminna Spółka Wodna. W 2022r. GSW otrzymała dotację w kwocie 30 000 zł. W ramach dotacji oczyszczono rowy gminne w Karbowie.

G. Oświetlenie drogowe

Drogi na terenie Gminy Brodnica na koniec 2022 roku oświetlane były przez 1096 (na koniec 2020 r. – 872, 2021 r. - 916) lamp, z czego 375 (w 2020 r. – 353, w 2021 r. – 367) opraw znajduje się na słupach stanowiących własność ENERGA – Oświetlenie, a 721 lamp (w 2020 r. – 500, w 2021 r. – 549) stanowi własność komunalną gminy. W tej liczbie znajdują się 182 lampy, które zainstalowano w roku 2022, z czego gmina wybudowała 172 lampy we wsiach: Szczuka, Gorzenica, Szabda, Wyb. Michałowo, natomiast 10 lamp zainstalowano na słupach Energa-Oświetlenie we wsiach: Karbowo i Szabda.

V. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

A. Strategia Rozwoju Gminy Brodnica na lata 2016-2025

Uchwalona została przez Radę Gminy Brodnica uchwałą nr XX/106/16 z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Brodnica na lata 2016-2025. Celem strategicznym w niej określonym jest: Solidarne społeczeństwo korzystające z dobrej infrastruktury społecznej i technicznej.

1. Cele strategiczne

W strategii wyróżniono następującą hierarchię celów:

- cel strategiczny stanowiący cel nadrzędny, do którego dąży gmina projektując działania rozwojowe,
- cele operacyjne, wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest konieczne dla przyspieszenia rozwoju gminy,
- kierunki działań, uszczegółwiają cele operacyjne i zawierają propozycje działań, koniecznych dla osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Tabela 26. Cele operacyjne i kierunki działań na lata 2016-2025.

Cele operacyjne	
Nr celu	Nazwa celu
1.	Rozwinięta infrastruktura wodna i kanalizacyjna w gminie
2.	Rozwinięta i bezpieczna infrastruktura drogowa
3.	Dobrze funkcjonujący publiczny transport zbiorowy
4.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego

5.	Poprawa stanu gospodarki mieszkaniowej i komunalnej
6.	Poprawa jakości i efektywności funkcjonowania administracji
7.	Nowoczesna oświata i wychowanie przedszkolne
8.	Rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna
9.	Większa dbałość o zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego
10.	Aktywne i solidarne społeczeństwo
11.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

2. Stan realizacji Strategii:

Po upływie każdego roku realizacji strategii przygotowywane są sprawozdania z jej wykonania, przedstawiane Radzie Gminy Brodnica oraz publikowane na stronie internetowej w celu udostępnienia mieszkańcom. Coroczna ocena wdrożenia strategii sporządzana w formie raportu zawiera dane w terminie do 31 marca za rok poprzedni oraz w terminie do 30 czerwca obejmująca cały okres funkcjonowania strategii. Poniżej zawarto wyciąg zawierający informacje o najważniejszych zrealizowanych celach strategii:

Tabela 27. Zrealizowane w 2022 r. cele strategiczne

Lp.	Cele strategiczne	Zrealizowane działania
1.	Cel operacyjny: Rozwinięta infrastruktura wodna i kanalizacyjna w gminie	<p>1. Wykonano sieć wodociągową o długości 537 m w Kominach w obszarze obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne.</p> <p>2. W styczniu 2022 r. dokonano odbioru zadania pn. "Stacja podnoszenia wody Bartniki", które wykonawca zakończył grudniu 2021 r. Prace obejmowały m.in. montaż komory żelbetowej stacji podnoszenia ciśnienia wraz z zestawem hydroforowym 3-pompowym i armaturą, włączenie do istniejącej sieci wodociągowej, wykonanie przewodów wodociągowych, montaż nowego hydrantu przeciwpożarowego HP80, wykonanie instalacji elektrycznej stacji, ogrodzenia i utwardzenie terenu.</p> <p>3. Przeprowadzono modernizację hydroforni Szymkowo, obejmującą m.in. termomodernizację budynku (docieplenie ścian, stropodachu, posadzek, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej), wymianę elementów instalacji elektrycznej, instalację zasilania i sterowania technologią hydroforni.</p> <p>4. Rozbudowano gminną sieć kanalizacyjną o łącznie 1195 metrów na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W Szabdzie o długości 583 metrów wraz ze studniami inspekcyjnymi, włączeniem do istniejącej sieci i przepięciem przewodów kanalizacyjnych od istniejących szamb do nowopowstałej sieci oraz w Kominach 612 metrów również ze studniami inspekcyjnymi i włączeniem do istniejącej przepompowni ścieków.</p> <p>5. Przeprowadzono czynności odbiorowe modernizacji i remontu przepompowni ścieków w Karbowie przy ul. Żmijewskiej. Prace obejmowały m.in. wymianę komory pompowni, pomp wraz ze sterowaniem, orurowania i armatury, montaż studni zaworowej, wymianę studni przepływowych, montaż słupa oświetleniowego i ogrodzenia wraz z bramą wjazdową, utwardzenie placu kostką brukową, wykonanie nowego zasilania i instalacji elektrycznej przepompowni wraz ze stanowiskiem oświetleniowym.</p>

		6. Udzielono 9 dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 2 dotacji na budowę przyłącza kanalizacyjnego do nieruchomości położonych na terenie Gminy Brodnica
2.	Rozwinięta i bezpieczna infrastruktura drogowa	<p>1. Zgodnie z zawartym 26.10.2018r. porozumieniem z Miastem Brodnicą udzielona w 2022 roku dotacja dla miasta została przeznaczona na dwa zadania: budowę kanalizacji deszczowej na ul. Polnej (kwota 399 687,51 zł) oraz na przebudowę nawierzchni w ulicy Siewnej w Brodnicy (kwota 59 980,81 zł).</p> <p>2. Zgodnie z zawartymi umowami Gmina Brodnica udzieliła w 2022 r. dwóch dotacji Powiatowi Brodnickiemu: na przygotowanie dokumentacji technicznej przebudowy drogi powiatowej nr 1820C na odcinku Szabda-Mszano w wysokości 27 158 zł oraz na inwestycję pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1814C Brodnica – Karbowo na odcinku od ul. Olsztyńskiej do ul. Żmijewskiej w wysokości 868 001,40 zł.”.</p> <p>3. Projekt pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy” realizuje Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W związku z przedłużającymi się pracami projektowymi zaplanowana na 2022 rok dotacja nie została udzielona. Dotacja zgodnie z podpisanym porozumieniem zostanie udzielona w roku 2023.</p> <p>4. Zgodnie z zawartą 15 lipca 2022 r. umową Gmina Brodnica udzieliła Województwu Kujawsko – Pomorskiemu 300 000 złotych dotacji celowej z przeznaczeniem na wykonanie remontu chodnika w miejscowości Cieleta w ramach zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 544 polegającej na odnowie nawierzchni od km2+100 do km 20+436 z wyłączeniem odcinków: od km 3+395 do km 3+527, dł. 0,132km; od km 10+337 do km 10+357, dł. 0,020km; od km 18+730 do km 19+100, dł. 0,370km; od km 19+535 do km 19+570, dł. 0,035km wraz z przebudową przepustu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 w km 10+342 w m. Łaszewo.”</p> <p>5. Ostatecznie rozliczono i uzyskano ostatnią transzę dofinansowania inwestycji pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 560 poprzez budowę ścieżki pieszo-rowerowej z miejscowości Osiek przez wieś Gorzenica (Gm. Brodnica) do miasta Brodnicy” realizowanej wspólnie z Miastem Brodnicą i Gminą Osiek.</p> <p>6. Wybudowano, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano różnymi technologiami łącznie 696 metrów asfaltowych dróg gminnych, 1 305,5 metrów z kostki betonowej i 13 000 metrów dróg gruntowych.</p> <p>8. Wraz z przebudową drogi gminnej - ul. Rumiankowej w Karbowie wybudowano jednostronny chodnik o szerokości 2 metrów i długości 700 metrów z kostki brukowej - od skrzyżowania z drogą powiatową ul. Olsztyńską.</p> <p>9. W Gorzenicy wybudowano parking z dziewięcioma miejscami parkingowymi o nawierzchni z kostki brukowej. W ramach zadania wykonano również przebudowę chodników oraz nową nawierzchnię asfaltową drogi gminnej w rejonie parkingu.</p>
3.	Dobrze funkcjonujący	Objęto dowozem dzieci i uczniów oraz osoby uprawnione do

	publiczny transport zbiorowy	placówek oświatowych - w roku szkolnym 2021/2022 – od 442 do 452 osób i w roku szkolnym 2022/2023 od 434 do 442 osób.
4.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego	<p>1. Wybudowano łącznie 170 nowych lamp oświetlenia drogowego: przy drodze powiatowej na odcinku od Podgórze do kościoła w Szczuce 27 szt., przy drodze gminnej od Komin do SP Gorzenica – 47 szt., przy ul. Na Belfort w Szabdzie – 26 szt., przy ul. Polnej w Wyb. Michałowo- 9 szt., od ul. Targowej w Brodnicy do skrzyżowania z ul. Na Belfort w Szabdzie – 34 szt., przy drodze powiatowej od SP Szabda w kierunku Mszana – 29 szt.</p> <p>2. Zlecono wykonanie usługi oświetleniowej na słupach Energi-Oświetlenie – montaż 5 opraw oświetleniowych w Szabdzie przy ul. Na Zamek i 5 opraw w Karbowie przy ul. Parcelowej.</p>
5.	Poprawa stanu gospodarki mieszkaniowej i komunalnej	<p>1. W budynku UG Brodnica wykonano prace modernizacyjne pionów rozdzielczych instalacji wody oraz naprawę zasilania elektrycznego budynku.</p> <p>2. Wykonano naprawy, uszczelnienia części przeciekającego dachu na budynku PSZOK w Gorzenica.</p> <p>3. W trzech gminnych budynkach komunalnych wykonano:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) remont salki w budynku Gorzenica 52 na potrzeby mieszkaniowe, 2) naprawę instalacji grzewczej w lokalu socjalnym w Kominach, 3) przestawienie trzech pieców kaflowych w Gorzenicy 41. <p>3. W świetlicy w Niewierzu zamontowano klimatyzator z funkcją grzania oraz chłodzenia.</p> <p>4. Wymieniono część dachu na świetlicy w Karbowie.</p>
6.	Poprawa jakości i efektywności funkcjonowania administracji	<p>1. Zamontowano w jednym z pomieszczeń biurowych urzędu nową klimatyzację.</p> <p>2. Przeprowadzono w budynku UG Brodnica prace modernizacyjne instalacji c.o. (wymiana zaworów termostatycznych) oraz inst. elektrycznej. Wymieniono część oświetlenia w pomieszczeniach biurowych urzędu na energooszczędne LED.</p> <p>3. Pracownicy Urzędu Gminy Brodnica brali udział łącznie w 73 szkoleniach, najczęściej w formie zdalnej (on-line), ale także stacjonarnie w Toruniu lub Bydgoszczy. Szkolenia dotyczyły w szczególności realizowanych przez nich zadań i obowiązków a także zmian przepisów prawa w tym zakresie.</p>
7.	Nowoczesna oświata i wychowanie przedszkolne	<p>1. Trwały uzgodnienia w celu rozliczenia projektu pn. "Poprawa jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Brodnica" i uzyskania ostatniej transzy dotacji. Ostatecznie projekt rozliczono i zamknięto na podstawie pisma z Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kuj.-Pom. z dnia 15.03.2023 r.</p> <p>2. W roku 2022 r. szkoły gminne wzięły udział w programie ogłoszonym przez Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Poznaj Polskę”. Łączny koszt realizacji programu to 81 250 zł (w tym 65 000 zł z dotacji celowej z budżetu państwa) za które zrealizowano 8 wyjazdowych wycieczek szkolnych.</p> <p>3. W dniu 27 kwietnia 2022 r. odbył się gminny konkurs ortograficzny "O Pióro Wójta Gminy Brodnica" w kategorii klas najmłodszych szkół podstawowych (2-3 klasy). W konkursie uczestniczyli uczniowie ze wszystkich szkół Gminy Brodnica. Konkurs odbył się w Szkole Filialnej w Cielętach.</p> <p>4. W dniu 23 listopada 2022 r. odbył się gminny konkurs z j. angielskiego "English I know" w kategorii klas 4-8 szkół</p>

		podstawowych. W konkursie uczestniczyli uczniowie ze wszystkich szkół Gminy Brodnica. Konkurs odbył się w SP w Szabdzie.
8.	Rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonano wiatę rekreacyjną w Opalenicy ze środków funduszu sołeckiego. 2. Nad jeziorem w Szczuce wykonano wiatę rekreacyjną wraz z wyposażeniem. Wykonano utwardzenie terenu kostką brukową, powstał parking oraz dojście do wiaty. Zamontowano również barierę ochronną pomiędzy parkingiem a drogą oraz tablice tematyczne. 3. Trwały prace projektowe dla nowych obiektów sportowych: budowy boisk sportowych w miejscowościach Szabda, Karbowo i Szczuka oraz złożono wnioski i uzyskano dofinansowanie tych inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Zadania te będą realizowane w 2023 r.
9.	Większa dbałość o zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielono 50 000 zł dotacji Parafii w Gorczenicy na wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich kościoła wpisanego do rejestru zabytków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem B/367/1-4" polegających na: „Remontie dachu nad korpusem Etap II kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gorczenicy”. 2. W dniu 08.03.2022 r. w sali posiedzeń UG Brodnica odbyło się uroczyste spotkanie z przewodniczącymi gminnych KGW z okazji Dnia Kobiet. 3. 31.03.2022 r. w świetlicy w Szczuce odbył się XIX Gminny Przegląd Palm Wielkanocnych. Do przeglądu zgłoszono 17 palm wykonanych przez panie z KGW i uczniów ze szkół gminnych oraz 2 palmy wykonane przez Kluby Seniora w Szabdzie i Karbowie. 4. W dniu 11.05.2022 r. odbył się w Szkole Filialnej w Cielętach Gminny Festiwal Twórczości Przedszkolaków - konkurs recytatorski dla dzieci przedszkolnych i klas I szkół podstawowych Gminy Brodnica. 5. „Spotkania Teatralne u Królowy Anny Wazówny” - coroczny konkurs teatralny dla uczniów gminnych szkół podstawowych odbyły się 31.05.2022 r. w SP Gorczenica. 6. Impreza pn. „Dzień Rodziny, Dzień Matki, Dzień Dziecka" odbyła się w SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce 31.05.2022 r. Rodzice i dzieci brali udział w różnych licznych konkursach, grach i zabawach dla rodzin. 7. W dniu 07.06.2022 r. w SP Gorczenica odbył się XXI Gminny Konkurs Recytatorski pt. "Poeci Dziecięcej Radości" dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. 8. 16 lipca 2022 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Szczuce odbyła się impreza ponadlokalna - konkurs kulinarny szczebla powiatowego pn. „Piknik z Produktem Polskim połączony z Bitwą Regionów”. Jej sponsorami i współorganizatorami były: KOWR OT Bydgoszcz i Totalizator Sportowy Lotto. Konkurs Kulinarny połączono z Piknikiem organizowanym w ramach Funduszu Sołeckiego Szczuka. 9. Dożynki sołecko-parafialne w roku 2022 odbyły się w: Karbowie - 28 sierpnia, w Gorczenicy - 4 września oraz w Mszanie - 11 września. 10. W dniu 07.09.2022 r. w świetlicy wiejskiej w Szczuce odbył się Gminny przegląd wieńców i ozdób dożynkowych. Do

		<p>przeгляdu zgłoszono 11 wieńców i ozdób.</p> <p>11. Dnia 9 października 2022 r. w hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Gorczenicy odbyła się XX jubileuszowa Biesiada Kulturalna Seniorów. Udział w niej wzięło 16 zespołów śpiewaczych oraz 2 zespoły słowno-muzyczne.</p>
10.	Aktywne i solidarne społeczeństwo	<p>1. W okresie od 01.04. do 31.08.2022 r. w Urzędzie Gminy Brodnica odbywały się dwa staże zawodowe (z dofinansowaniem z PUP w Brodnicy), po którym stażystki zostały zatrudnione na okres łącznie czterech miesięcy od 01.09 do 31.12.2022 r. a jednej osobie przedłużono umowę do 23.02.2023 r. (tj. do dnia porodu), zgodnie z umową z PUP na organizację stażu.</p> <p>2. W okresie V-VI 2022 r. uczniowie szkół podstawowych uczestniczyli w 6 grupach (w Szabdzie, Karbowie, Gorczenicy, Bartnikach, Cielętach i Szczuce) opiekuńczo-wychowawczych z programem profilaktycznym zorganizowanych w ramach kampanii edukacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania.</p> <p>3. W dniach od 2-3 czerwca 2022 r. zrealizowano 3 programy profilaktyczne pt. "Życie - Spacer po kamieniach" dla uczniów najstarszych klas wszystkich szkół Gminy Brodnica.</p> <p>4. 29 września 2022 r. uczniowie z SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce zrealizowali 2 programy profilaktyczne podczas wyjazdu do Grudziądza do kina na projekt profilaktyczny połączony z projekcją filmu pt. "Johnny" i dyskusją.</p> <p>5. Lęk, Stres i depresja "Twoje decyzje - To Twoje Życie"- to tytuły zrealizowanego projektu przeprowadzonego w dniach 8-9 listopada 2022 r. dla i z uczniami wszystkich szkół Gminy Brodnica. W ramach projektu odbyły się warsztaty na temat stresu, lęku i depresji prowadzone przez Ośrodek Terapii i Rozwoju Osobistego Edyta Jakubowska - Rzeńska z Brodnicy. Po warsztatach uczniowie wzięli udział w programie z zakresu profilaktyki uzależnień pt. „Twoje decyzje to twoje życie” w wykonaniu Włodka Dudka – gitarzysty i muzyka.</p> <p>6. Przeprowadzono bezpłatne szczepienia przeciw pneumokokom dla mieszkańców gminy w wieku 65+. Organizatorami akcji byli: Marszałek Woj. Kuj.-Pom. i Wójt Gminy Brodnica.</p> <p>7. W okresie września i października 2022 r. wykonano bezpłatny przegląd uzębienia i fluoryzację dla dzieci i uczniów szkół Gminy Brodnica w „Dentobusie”, w ramach zawartej umowy ze środków NFZ.</p> <p>8. Prowadzono zajęcia sportowe na boiskach Orlik w Szczuce oraz w salach sportowych w Gorczenicy, Szabdzie i Szczuce.</p> <p>9. Na mocy Porozumienia z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Związków Sportowych w Bydgoszczy uczniowie szkół gminnych korzystali z zajęć Programu SKS rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu i młodzieży.</p> <p>10. Na podstawie zawartego Porozumienia Gminy Brodnica z Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim w Toruniu odbyły się zajęcia sportowe w ramach programu „Umiem pływać” dla uczniów klas najmłodszych szkół Gminy Brodnica.</p> <p>11. W dniu 20 maja 2022 r. odbyły się zawody sportowe pn. "Wiosenne wyścigi" dla uczniów klas I-III SP na terenie sali sportowej w SP w Szabdzie.</p>

12. Dnia 16 maja 2022 r. w Szkole Podstawowej w Gorczenicy odbył się gminny Czwórbój Lekkoatletyczny w czterech konkurencjach: skoku w dal, rzucie piłeczką palantową, biegu na 60 m oraz biegu na 600 m (dziewczęta) i 1000 m (chłopcy).

13. Dnia 19 maja 2022 r. odbył się Gminny Trójbój Lekkoatletyczny dla dziewcząt i chłopców klas szkół podstawowych zorganizowany w SP Gortatowo z siedzibą w Szczuce.

14. Dnia 09.06.2022 r. w SP w Gortatowie odbyła się Gminna Spartakiada Sportowa dla uczniów szkół podstawowych.

15. W dniu 27.08.2022 r. - na boisku w Karbowie odbył się Gminny Turniej Piłki Nożnej z okazji zakończenia lata.

16. Dnia 17 września 2022 r. Wójt Gminy Brodnica wspólnie z animatorami z Orlika w Szczuce zorganizowali Marsz Nordic Walking wokół jeziora Szczuckiego.

17. Bieg Napoleoński zorganizowano 25 września 2022 r. z udziałem 79 uczestników biegów dla dorosłych (od 16 roku wżwyż) na 3 dystansach: na 5km, 10 km oraz na 2 km dla mieszkańców Gminy Brodnica.

18. W dniu 30.09.2022 r. na boisku Orlik w Szczuce odbyły się zawody w piłkę nożną dla uczniów, tzw. "5" piłkarskie, w których wzięło udział 6 drużyn.

19. W ramach środków funduszu sołectkiego zorganizowano:

- 1) "Dzień Seniora" - 15 stycznia 2022 r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbyła się impreza wspólna sołectw: Gortatowo, Dzierżno, Sobieszerno i Szymkowo,
- 2) "Dzień Dziecka" - impreza odbyła się 4 czerwca 2022 r. w świetlicy wiejskiej w Kozim Rogu,
- 3) "Piknik Rodzinny - Dzień Dziecka" przeprowadzono 18 czerwca 2022 r. w świetlicy wiejskiej w Niewierzu,
- 4) "Piknik Rodzinny"- 2 lipca 2022 r. na placu zabaw dla dzieci w Bartnikach zorganizowano imprezę sportowo - integracyjną sołectwa Kruszynki,
- 5) 16 lipca 2022 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Szczuce odbył się Piknik Rodzinny sołectwa Szczuka. Piknik połączono z imprezą ponadlokalną - "Piknikiem z Produktem Polskim i Bitwą Regionów",
- 6) 20 sierpnia 2022 r. na placu zabaw w Nowym Dworze odbyła się impreza rekreacyjna pn."Zakończenie Lata" zorganizowana przez Radę Sołecką i KGW w Nowym Dworze,
- 7) 20.08.2022 r. na terenie świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbył się Piknik Rodzinny "Dzień Dziecka - dniem całej rodziny" zorganizowany wspólnie przez sołectwa Dzierżno, Gortatowo, Sobieszerno i Szymkowo,
- 8) "Dzień Ziemiaka" w Gortatowie odbył się 15.10.2022 r. przy świetlicy wiejskiej. Impreza była zorganizowana dla 4 sołectw: Gortatowa, Dzierżna, Sobieszerno i Szymkowa,
- 9) 26 listopada 2022 r. r. w świetlicy wiejskiej w Gortatowie odbyła się impreza Andrzejkowa zorganizowana przez Radę Sołecką, Sołtysa Sołectwa Gortatowo i KGW,
- 10) dnia 3 grudnia 2022 r. na placu zabaw w Nowym Dworze zorganizowano Mikołajki, w tym strojenie choinki i liczne konkursy. Mikołajki połączono z piknikiem pn. "Postaw na rodzinę",
- 11) 17 grudnia 2022 r. w świetlicy w Karbowie zorganizowano dla dzieci "Mikołajki", w tym przedstawienie teatralne pt. Sekrety Mikołaja w Karbowie i wręczanie paczek świątecznych

		<p>dzieciom przez Świętego Mikołaja. Imprezę dla rodzin z dziećmi z Karbowa zorganizowały wspólnie wszystkie trzy sołectwa z tej miejscowości.</p> <p>20. Dnia 15 grudnia 2022 r. zorganizowano w ramach środków z budżetu gminy na przeciwdziałanie alkoholizmowi imprezę Mikołajkową dla dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w tym spotkanie z funkcjonariuszem Policji i pogadanką profilaktyczną.</p> <p>21. W ramach Programu współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 r. wsparcie otrzymały łącznie 24 projekty zadań złożonych przez 17 organizacji.</p>
11.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	<p>Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017 - 2023 objął realizację projektu pn. „Remont świetlicy wiejskiej w Gortatowie i doposażenie świetlicy wiejskiej w Bartnikach” zakończonego w połowie maja 2021 r. Projekt objęty był dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność RPO WK-P na lata 2014-2020. Wysokość dofinansowania wyniosła 95 % kosztów kwalifikowanych projektu.</p> <p>W 2022 roku w świetlicach w Gortatowie jak i w Bartnikach realizowano projekty społeczne – kluby młodzieżowe dla dzieci w wieku 6-14 lat, chłopców i dziewcząt. Młodzież uczestniczyła w różnorodnych warsztatach z animatorami, animacjach, warsztatach gier zręcznościowych, z robotyki i integracyjne. Prowadzono także zajęcia z psychologiem np. na temat asertywności, komunikacji społecznej oraz dzieci brały udział w wycieczkach do Teatru Baj Pomorski.</p> <p>Celem działalności klubów było przede wszystkim zapewnienie uczestnikom projektu efektywnego spędzania czasu wolnego w bezpiecznym i miłym otoczeniu. Zajęcia w klubie stworzyły możliwość rozwijania umiejętności i uzdolnienia dzieci i młodzieży oraz aktywnego i ciekawego sposobu spędzenia między innymi wakacji.</p> <p>Działalność klubów współfinansowana była ze środków Unii Europejskiej Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 11. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność, Działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020.</p>

B. Planowanie przestrzenne i rozwój budownictwa

1. Studium uwarunkowań i plany miejscowe

Podstawowym aktem prawnym do wszelkich działań w zakresie prowadzenia lokalnej polityki przestrzennej na terenie Gminy Brodnica jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa ta przewiduje istnienie dwóch dokumentów, na podstawie których gmina prowadzi politykę i gospodarkę przestrzenną. Jest to studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zmienione w 2021 r. Uchwałą Nr XXVIII/218/21 Rady Gminy Brodnica w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy Brodnica z dnia 10 listopada 2021 r.) oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

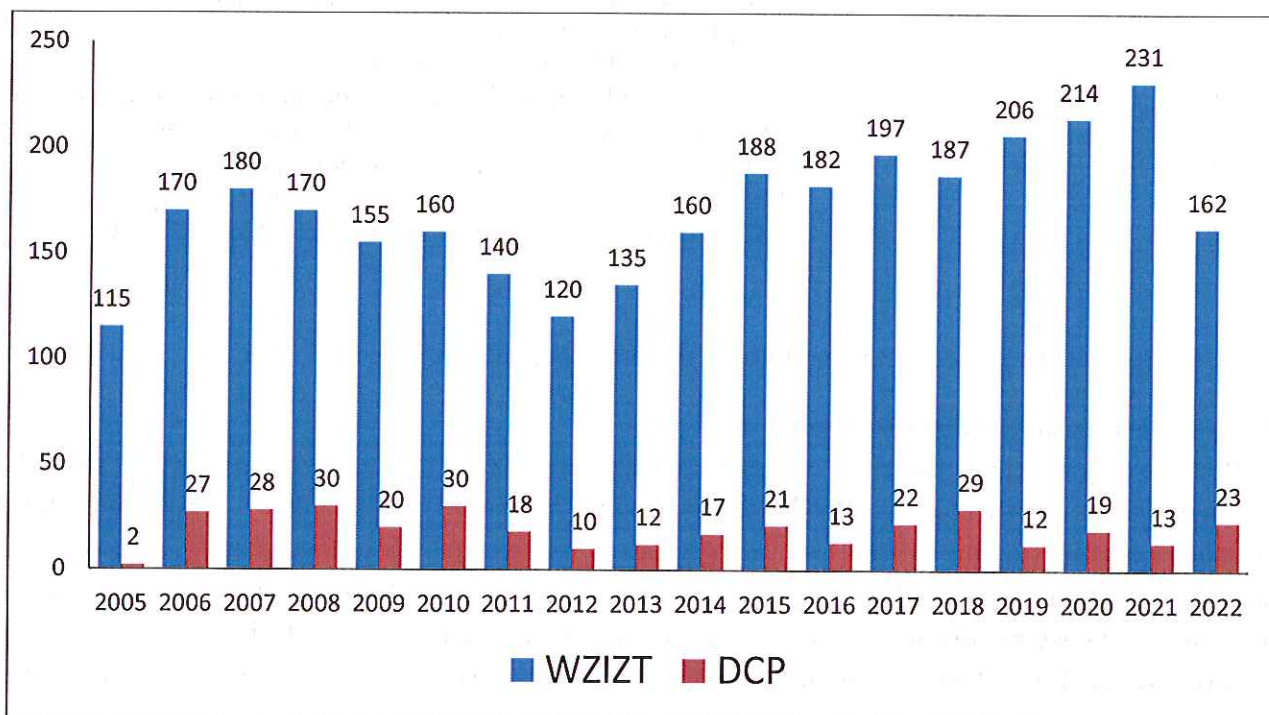
Na terenie Gminy Brodnica w 2022 roku obowiązywało 26 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w miejscowościach: Cielęta, Karbowo, Kominy, Szabda, Gorzenica, Gortatowo, Niewierz, Wybudowanie Michałowo. Przeznaczenie terenów objętych planami sprowadza się do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług oraz zabudowy przemysłowej. W tym roku prowadzono także postępowanie w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Moczadła.

2. Decyzje o warunkach zabudowy

Gospodarowanie przestrzeni na obszarach pozbawionych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następuje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2022 r. wydano 162 (w 2019 r. – 206, w 2020 r. - 214, w 2021 r. - 231) decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz 23 (w 2019 r. – 12, w 2020 r. -19, w 2021 r. - 13) decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Jak widać z tych danych w poniższego wykresu w naszej gminie znacznie spadła liczba wydanych warunków zabudowy a jednocześnie wzrosła liczba decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych przez Wójta dla konkretnego inwestora na określoną inwestycję.

W obszarach bezpośrednio przylegających do granic miasta Brodnicy, zaznacza się wyraźny rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, co wiąże się ze zmianą dotychczasowego rolniczego wykorzystania terenów. Można to w szczególności zaobserwować na przykładzie miejscowości: Cielęta, Wybudowanie Michałowo, Szabda, Kruszynki, Podgórz, Moczadła oraz Karbowo. W miejscowościach tych silnie rozwinęła się funkcja mieszkaniowa, a wraz z nią poprawia się stan infrastruktury technicznej. Miejscowości te mają szansę stać się znaczącymi ośrodkami o funkcjach komplementarnych w stosunku do miasta np. zaplecza mieszkaniowego, zaplecza gospodarczego, rekreacyjno-rozrywkowego.

Wykres 10. Decyzje o warunkach zabudowy (WZIZT) i zagospodarowania terenu oraz decyzje celu publicznego (DCP) w latach 2005-2022.

3. Numeracja porządkowa nieruchomości

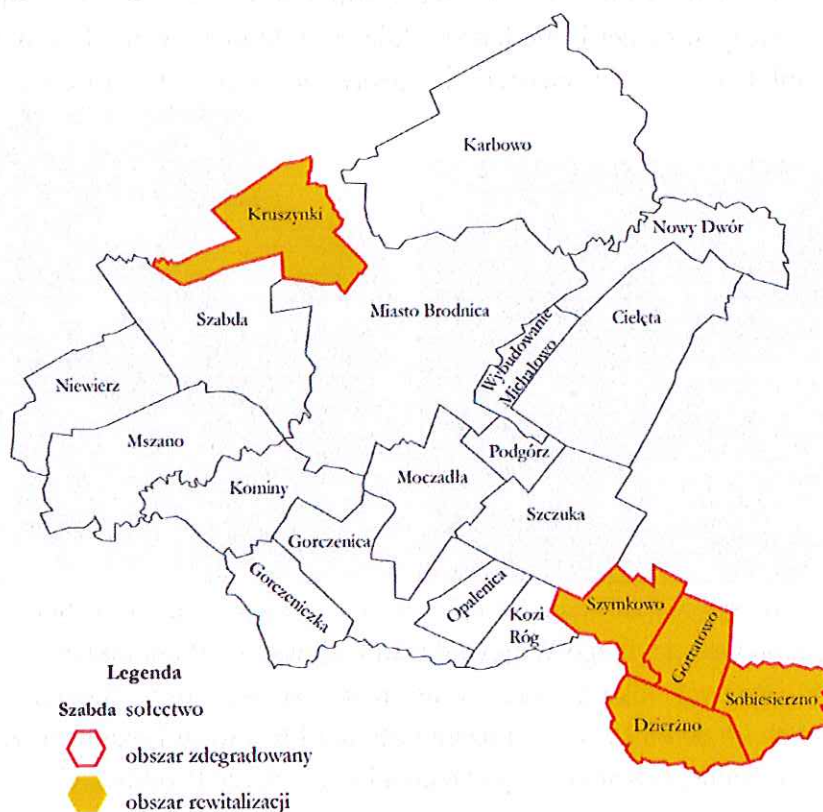
Intensywny rozwój budownictwa wiąże się także z koniecznością nadawania nazw ulicom. Istniejący szkielet numeracji oraz intensywny rozwój powoduje trudności techniczne przy nadawaniu numerów porządkowych (konieczność nadawania numerów z oznaczeniami literowymi). Dodatkowo komplikują sprawę dokonywane wtórne podziały nieruchomości, które powodują konieczność nadawania numerów przy nieruchomościach, które miały już nadany numer oznaczony przez cyfrę oraz literę alfabetu. W 2022 roku nadano 186 (w 2020 r. – 103, w 2021 r. - 119) nowych numerów nieruchomościom.

C. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017-2023

Został przyjęty uchwałą nr XXXI/190/17 Rady Gminy Brodnica z dnia 24 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017 – 2023, otrzymał pozytywną opinię Instytucji Zarządzającej RPO WK-P oraz został wpisany do Wykazu Programów Rewitalizacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego na podstawie uchwały Nr 18/816/18 Zarządu Województwa Kujawsko- Pomorskiego z dnia 9 maja 2018 r.

Planując prowadzenie działań rewitalizacyjnych i aby pozyskać na ten cel środki unijne, konieczne było opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, zawierającego w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji. W wyniku przeprowadzonej szczegółowej diagnozy do **obszaru spełniającego kryteria rewitalizacyjne** na terenie gminy zaliczono sołectwa: **Dzierżno, Gortatowo, Kruszyńki, Sobieszyno i Szymkowo**. Obszar rewitalizacji stanowi 15,84% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 14,22% jej mieszkańców. Zasięg obszaru rewitalizacji na tle gminy przedstawia poniższa mapa.

Mapa 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Brodnica

Źródło: Opracowanie własne

Program Rewitalizacji został zaktualizowany uchwałą Rady Gminy Brodnica nr z dnia 27 września 2019 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017-2023. W dniu 29 września 2020 r. gmina zawarła umowę o dofinansowanie projektu pn. „Remont świetlicy wiejskiej w Gortatowie i doposażenie świetlicy wiejskiej w Bartnikach” z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność RPO WK–P na lata 2014-2020. Wysokość dofinansowania wyniosła 95 % kosztów kwalifikowanych projektu. Przewidziane w projekcie roboty budowlane i zakup wyposażenia zostały wykonane w pierwszej połowie 2021 r. w Gortatowie zadanie objęło remont i termomodernizację budynku świetlicy wiejskiej, między innymi: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachów, wymiana stolarki okiennej, wymiana drzwi wejściowych zewnętrznych i wewnętrznych oraz wykonanie instalacji centralnego ogrzewania wraz z zamontowaniem powietrznej pompy ciepła. Ponadto projekt objął dostawę wyposażenia do kuchni w obydwu świetlicach oraz grzejników – paneli grzewczych energooszczędnych do świetlicy w Bartnikach.

Zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 w objętych działaniami rewitalizacyjnymi świetlicach w Bartnikach i Gortatowie prowadzone były działania dla dzieci i młodzieży w formie klubów młodzieżowych. Przy świetlicy w Bartnikach działał Klub Młodzieżowy pn. „Blżej gwiazd”. W prowadzonych w ramach klubu zajęciach uczestniczyła 13 - osobowa grupa chłopców i dziewcząt. W Gortatowie natomiast działał Klub Młodzieżowy pt. „Małe Rzeczy”. Opieką w świetlicy objętych zostało 12 uczestników projektu, chłopców i dziewcząt w wieku od 6 do 14 lat. Zajęcia klubów miały charakter zarówno indywidualny jak i grupowy i odbywały się w systemie warsztatowym. Uczestnicy wzięli również udział w wycieczce do Teatru Baj Pomorski na spektakl pod tytułem „Lalki śpiewają”.

Celem działalności klubów było przede wszystkim zapewnienie uczestnikom projektu efektywnego spędzania czasu wolnego w bezpiecznym i miłym otoczeniu, zaspokajanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych dzieci i młodzieży. Zajęcia w klubie stworzyły możliwość rozwijania umiejętności i uzdolnień oraz aktywnego i ciekawego sposobu spędzenia wolnego czasu.

Obydwa projekty otrzymały dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR „Wdrażanie Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie”.

D. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021-2025

Zgodnie z Uchwałą nr XXI/167/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021 - 2025, na dzień 31.12.2022 r. gmina posiadała: 8 budynków mieszkalnych, w tym 1 budynek z 12 mieszkaniami przeznaczonymi pod najem socjalny, 2 lokale mieszkalne znajdujące się w 2 budynkach szkolnych. Łącznie gmina posiadała 46 lokali mieszkalnych. Większość budynków stanowiących mienie komunalne zostało wyremontowanych. Wszystkie budynki mają aktualne przeglądy techniczne, elektryczne i kominiarskie. Stan techniczny budynków jest w większości dobry. W 2022 roku nie sprzedano lokali z gminnego zasobu mieszkaniowego.

Zgodnie z Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica zasady polityki czynszowej ustala Wójt w drodze zarządzenia. Stawki czynszu podlegają podwyższeniu lub obniżeniu zgodnie z tabelą czynników podwyższających lub obniżających stawkę bazową czynszu za lokale mieszkalne określoną w uchwale. Od 01.03.2022 roku obowiązywała stawka ustalona zarządzeniem Nr 96/2021 Wójta Gminy Brodnica z dnia 29 października 2021 r. w sprawie stawki czynszu obowiązującego w mieszkaniowym zasobie Gminy Brodnica w wysokości 2,95 zł (od 01.03. 2021 r. do 28.02.2022 r. - 2,65 zł) za metr kwadratowy powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.

E. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Brodnica na lata 2020 - 2022

1. Dokument ten sporządzony został na podstawie art. 25 ust. 1, 2, 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i przyjęty zarządzeniem Wójta Gminy Brodnica nr 2/2020 Wójta Gminy Brodnica z dnia 8 stycznia 2020 r. Określa jedynie główne kierunki działań. W stosunku do każdej nieruchomości rozstrzygnięcia o sposobie i formie gospodarowania zapadają indywidualnie. Przyjmując plan wykorzystania zasobu nieruchomości nie wykluczono wystąpienia doraźnych potrzeb innego sposobu gospodarowania niż określony w planie.

2. Zasób nieruchomości Gminy Brodnica zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami obejmuje nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Gminy Brodnica i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy Brodnica. Szczegółowy opis zasobu nieruchomości Gminy Brodnica i działań podejmowanych w 2022 roku w stosunku do zasobu znajduje się w rozdziale IV tj. w Informacji o stanie mienia komunalnego. Tam też zawarto informacje na temat sposobu zarządzania nieruchomościami gminy.

F. Program opieki nad zabytkami dla Gminy Brodnica

Na terenie Gminy Brodnica występują liczne zabytki architektury i budownictwa. Rejestr zabytków województwa kujawsko-pomorskiego jest prowadzony przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu. W rejestrze zabytków nieruchomych województwa kujawsko-pomorskiego, prowadzonym przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu, na terenie gminy Brodnica znajduje się jedenaście obiektów. Ich zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Wykaz zabytków nieruchomych w Gminie Brodnica

Miejscowość	Adres	Obiekt	Data decyzji	Nr Rejestru	Typ własności	Stan Zachowania
Cielęta	Nr ewid. dz. 97/1 87-301 Cielęta	Kościół p.w. Św. Mikołaja	04.11.1931 r.	A/371	Wyznaniowa	Dobry

Miejsco-wość	Adres	Obiekt	Data decyzji	Nr Rejestru	Typ własności	Stan Zachowania
	Nr ewid. dz. 97/1, 97/2 87-301 Cielęta	Cmentarz przykościelny z kapliczką, krzyżem, studnią i ogrodzeniem	01.06.1987 r.	A/228	Wyznaniowa	Dobry
Gorczenica	Nr ewid. dz. 22/1 87-301 Gorczenica	Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego	13.07.1936 r.	A/368	Wyznaniowa	Dobry
Karbowo	Nr ewid. dz. 94/5 87-300 Karbowo	Zespół dworski: dwór, chlewnia, gołębnik, gorzelnia, kuźnia, obora, stodoła, park dworski, spichlerz ze stodoła, spichlerz	02.02.1988 r.	A/941	Prywatna	Ruina Zaniedbany Dobry Dobry Zaniedbany Zaniedbany Zaniedbany Zły Zaniedbany
Mszano	Nr ewid. dz. 266/2 87-301 Mszano	Kościół par. p.w. Św. Bartłomieja Apostoła	28.11.2013 r.	A/1650	Wyznaniowa	Dobry
Mszano	Nr ewid. dz. 94 87-301 Mszano	Kapliczka	24.11.2006 r.	C/91	Wyznaniowa	Dobry
Przydatki	Nr ewid. dz. 81/2 87-300 Przydatki	Pałac	29.01.1988 r.	A/541	Prywatna	Bardzo dobry
Przydatki	Nr ewid. dz. 81/2 87-300 Przydatki	Park przypałacowy	14.12.1989 r.	A/943	Prywatna	Bardzo dobry
Szabda	Nr ewid. dz. 32 87-300 Szabda	Most blachownicowy na rzece Drwęcy – na granicy z miastem Brodnica	22.11.1988 r.	A/1351	Skarbu Państwa	Zaniedbany
Szczuka	Nr ewid. dz. 75 87-300 Szczuka	Chata podcieniowa	04.06.1955 r.	A/1279	Prywatna	Dobry
Szczuka	Nr ewid. dz. 341 87-300 Szczuka	Kościół p.w. Św. Fabiana i Sebastiana	13.07.1936 r.	A/364	Wyznaniowa	Dobry

Źródło: opracowanie własne, na podstawie Wykazu zabytków architektury i budownictwa ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Poprzednio obowiązujący program przyjęty został uchwałą nr XIII/67/15 Rady Gminy Brodnica z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zabytkami dla Gminy Brodnica na lata 2015 – 2018. W 2022 roku trwały prace przygotowawcze związane z opracowaniem nowego programu oraz uzgodnienia ewidencji i kart zabytków położonych na terenie gminy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Toruniu.

W 2022 roku, udzielono, zgodnie z uchwałą nr XXXVIII/234/18 Rady Gminy Brodnica z dnia z dnia 12 kwietnia 2018 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy Brodnica na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków dotacji w kwocie 50 000 zł Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gorczenicy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane, polegające na remoncie dachu nad korpusem ETAP II kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gorczenicy, usytuowanego na działce nr 22/1, obręb Gorczenica, wpisanego do rejestru zabytków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod numerem A/368.

Ponadto na działania związane z kulturą, sztuką i ochroną dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

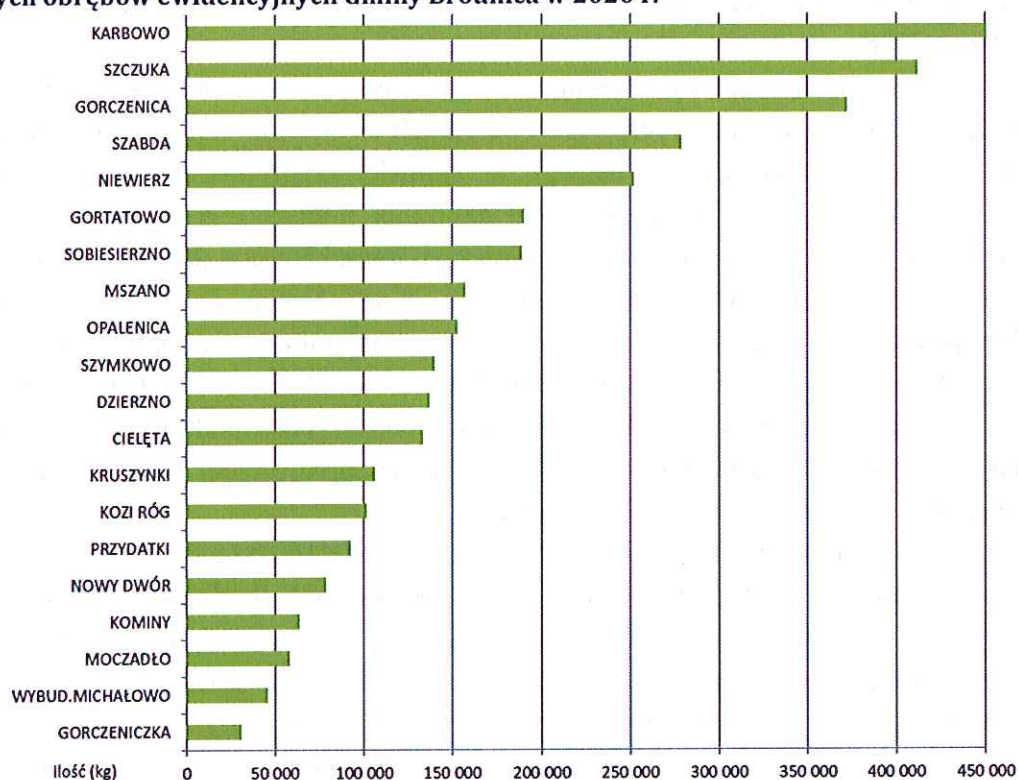
zrealizowane w 2022 roku przez organizacje pozarządowe i pożytku publicznego udzielono z budżetu gminy 8 dotacji dla 6 organizacji w łącznej wysokości 30 000 zł (wykorzystano 29 725 zł), zgodnie z gminnym Programem współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022.

G. Gminny Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica

Uchwałą Nr XII/74/11 Rady Gminy Brodnicy z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica rozpoczęto w Gminie Brodnica realizację zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Przygotowanie Gminnego Programu Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica poprzedzone zostało wykonaniem inwentaryzacji pokryć dachowych i okładzin elewacyjnych wykonanych z płyt azbestowo - cementowych, a także innych wyrobów azbestowych.

W 2020 roku przeprowadzono zadanie pn. „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brodnica”, aby zweryfikować dane z pierwszej inwentaryzacji oraz Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Brodnica sporządzonych w 2011 r. Posiadanie aktualnych danych dotyczących występowania i ilości wyrobów azbestowych umożliwiło gminie pozyskiwanie kolejnych dofinansowań z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest. Ponadto na podstawie aktualnej inwentaryzacji przygotowano nowy „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brodnica na lata 2020 – 2032”, który został przyjęty Uchwałą nr XXII/170/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brodnica na lata 2020 - 2032”. Z danych zawartych w Programie wynika, że w Gminie Brodnica zinwentaryzowanych, przeznaczonych do unieszkodliwienia pozostaje łącznie 3 443 355 kg wyrobów azbestowych, z czego 3 414 360 kg, a więc zdecydowana większość, należy do osób fizycznych, natomiast 28 995 kg do osób prawnych.

Wykres 11. Porównanie ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest dla poszczególnych obszarów ewidencyjnych Gminy Brodnica w 2020 r.

Analiza wykresu pozwala stwierdzić, iż największa ilość materiałów zawierających azbest zlokalizowana jest w obrębie Karbowo. Natomiast najmniej wyrobów azbestowych znajduje się w obrębie Gorczeniczka.

Zadanie zatytułowane „Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brodnica” jest działaniem cyklicznym, które Gmina Brodnica realizuje już od 2012 r. W 2022 roku z terenu Gminy Brodnica zebrano oraz przetransportowano i zutylizowano 64,61 ton (w 2021 r. – 70,54 ton) wyrobów zawierających azbest. Całkowity koszt zadania wyniósł 33 735,42 zł i został w części (dotacja w kwocie 23 614,79 zł) sfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w ramach zadania pn. „Ogólnopolski Program Finansowania Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest”.

H. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

1. Zadania własne w zakresie gospodarki wodociągowej Gmina Brodnica realizuje na podstawie uchwały Nr X/89/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 27 września 2019 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Brodnica zmienionej uchwałą Nr XXIX/225/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Brodnica.

Rozwój sieci wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych zaplanowano w wieloletnim programie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu gminy Brodnica na lata 2022 - 2026 zatwierdzonym uchwałą nr XXVII/202/21 Rady GMINY BRODNICA z dnia 16 września 2021 r. Wieloletni program rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych obejmuje planowany zakres usług wodociągowo – kanalizacyjnych, przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w poszczególnych latach wraz z nakładami inwestycyjnymi i sposobami finansowania inwestycji oraz przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz odprowadzanie ścieków. W dokumencie tym określono rzeczowy, czasowy i kosztowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych urządzeń wodociągowych w latach 2022 - 2026.

W 2022 roku w ramach realizacji przedmiotowego programu wykonano następujące zadania:

- a) Budowę sieci wodociągowych na obszarach obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i decyzji w sprawie zagospodarowania. W tym zakresie wybudowano w Kominach, w obszarze obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne wodociąg o długości 537 metrów z rur PVC o średnicy 90 mm z włączeniem do istniejącej sieci w dwóch miejscach wraz z armaturą odcinającą i nadziemnymi hydrantami przeciwpożarowymi;
- b) Budowę stacji podnoszenia wody w Bartnikach – w 2022 roku odebrano zadanie, które wykonawca zakończył w grudniu 2021 r. Inwestycja budowy stacji podnoszenia ciśnienia wody w Bartnikach została wykonana w związku z okresowym występowaniem niedostatecznego ciśnienia wody na obszarze Bartnik oraz części Kruszynek;
- c) Modernizację hydroforni w Szymkowie zasilającej w wodę 16 wsi i 54 % mieszkańców Gminy Brodnica. W ramach zadania wykonano termomodernizację budynku poprzez: docieplenie stropodachu, wymianę stolarki drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej, parapetów zewnętrznych, obróbek dekarских, rynien i rur spustowych, docieplenie ścian zewnętrznych, nowej elewacji budynku, wykończenie ścian wewnętrznych, wymianę urządzeń sanitarnych oraz szereg prac niezbędnych z branży ogólnobudowlanej. Inwestycja obejmowała również zadania z branży

elektrycznej m.in. wymianę zabezpieczeń, wykonanie rozdzielnic oświetleniowej oraz rozdzielnic wentylatora, wymianę instalacji oświetleniowej oraz gniazd wtykowych, wykonanie instalacji odgromowej, wykonanie instalacji zasilania i sterowania technologią hydroforni oraz niezbędnych prac związanych z branżą elektryczną. Gmina Brodnica otrzymała na wykonanie tej inwestycji dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 789.777,21 złotych;

d) Budowę sieci kanalizacyjnej w Kominach i Szabdzie. Łącznie 1195 metrów nowych przewodów kanalizacyjnych obsługiwać będzie przede wszystkim tereny rozwijającej się aktualnie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w tych miejscowościach. W wyniku inwestycji powstała kanalizacja sanitarna systemu grawitacyjnego w Szabdzie o długości 583 metrów wraz ze studniami inspekcyjnymi PVC DN 400 i włączeniem do istniejącej sieci oraz przepięciem przewodów kanalizacyjnych od istniejących szamb do nowopowstałej sieci oraz w Kominach o długości 612 metrów również ze studniami inspekcyjnymi oraz włączeniem do istniejącej przepompowni ścieków;

e) Modernizację przepompowni ścieków w Karbowie. W 2022 roku dokonano odbioru zadania modernizacji przepompowni ścieków przy ul. Żmijewskiej w Karbowie, które wykonawca zakończył w grudniu 2021 r. Prace obejmowały m.in. wymianę komory pompowni, pomp wraz ze sterowaniem, orurowania i armatury, montaż studni zaworowej, wymianę studni przepływowych, montaż słupa oświetleniowego i ogrodzenia wraz z bramą wjazdową, utwardzenie placu kostką brukową, wykonanie nowego zasilania i instalacji elektrycznej przepompowni wraz ze stanowiskiem oświetleniowym.

I. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica przyjęty został uchwałą nr XIX/103/16 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica” opracowanego w ramach projektu pn. „Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica”, nr POIS.09.03.00-00-390/13, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013. Celem opracowania „Planu gospodarki niskoemisyjnej Gminy Brodnica” było wsparcie działań na rzecz realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020, tj.

1. redukcji emisji gazów cieplarnianych,
2. zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
3. redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

W *Programie* wyznaczone zostały cele ekologiczne, kierunki działań oraz poszczególne, skonkretyzowane zadania ekologiczne. Szereg zapisów ma bezpośredni wpływ na wdrażanie gospodarki niskoemisyjnej w Gminie. W ramach celu 1 **Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych** zaplanowano realizację następujących zadań:

- wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych,
- promowanie nowych, małoodpadowych technologii,
- wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających system ogrzewania z węglowego na bardziej ekologiczny,
- modernizacja kotłowni w obiektach komunalnych,
- budowa instalacji umożliwiającej wykorzystanie OZE.

W ramach celu 2 **Zapewnienie wysokiej jakości powietrza** planuje się wdrażanie niżej wymienionych rozwiązań:

- eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych,
- edukacja ekologiczna na temat wykorzystania proekologicznych środków energii oraz szkodliwości spalania odpadów,
- przebudowa i budowa dróg,
- przebudowa i budowa ścieżek pieszo-rowerowych.

W 2022 roku zrealizowano następujące zadania w zakresie gospodarki niskoemisyjnej:

- 1) Na podstawie uchwały nr XX/157/20 Rady Gminy Brodnica z dnia 14 grudnia 2020r. w sprawie określenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony powietrza z budżetu Gminy Brodnica, która reguluje zasady udzielania dotacji na kolejny okres tj. do 31.12.2023 r. W 2022 roku na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono w budżecie gminy Brodnica 100 000 zł. Środki te przeznaczono na dotacje do wymiany źródła ciepła w domach mieszkańców gminy, zwiększając maksymalną kwotę dotacji do 3 500 zł. W związku z tym, w 2022 roku udzielono 28 dotacji na łączną kwotę 98 000 zł, z tym że dwie dotacje zostały zwrócone do budżetu gminy, ponieważ wnioskujący nie wykonali planowanych zadań (nie wymienili pieców).
- 2) Wybudowano, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano różnymi technologiami łącznie 696 metrów asfaltowych dróg gminnych, 1 305,5 metrów z kostki betonowej i 13 000 metrów dróg gruntowych. Udzielono także innym samorządom dotacji na realizację inwestycji na drogach przebiegających przez teren gminy :
  - a) Województwu Kujawsko – Pomorskiemu 300 000 złotych dotacji na wykonanie remontu chodnika w miejscowości Cielęta w ramach zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 544 polegającej na odnowie nawierzchni od km2+100 do km 20+436 z wyłączeniem odcinków: od km 3+395 do km 3+527, dł. 0,132km; od km 10+337 do km 10+357, dł. 0,020km; od km 18+730 do km 19+100, dł. 0,370km; od km 19+535 do km 19+570, dł. 0,035km wraz z przebudową przepustu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 w km 10+342 w m. Łaszewo.”,
  - b) Powiatowi Brodnickiemu dwóch dotacji: na przygotowanie dokumentacji technicznej przebudowy drogi powiatowej nr 1820C na odcinku Szabda-Mszano w wysokości 27 158 zł oraz na inwestycję pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1814C Brodnica – Karbowo na odcinku od ul. Olsztyńskiej do ul. Żmijewskiej w wysokości 868 001,40 zł,
  - c) Gminie Miasta Brodnicy na dwa zadania: budowę kanalizacji deszczowej na ul. Polnej (kwota 399 687,51 zł) oraz na przebudowę nawierzchni w ulicy Siewnej w Brodnicy (kwota 59 980,81 zł).
- 3) W 2022 r. otrzymaliśmy ostatnią tzw. końcową płatność - 636 571,46 zł dofinansowania z budżetu środków europejskich dla zakończonej w 2021 r. inwestycji pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 560 poprzez budowę ścieżki pieszo-rowerowej z miejscowości Osiek przez wieś Gorczenica (Gm. Brodnica) do miasta Brodnicy”.

J. Program ochrony środowiska

1. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brodnica na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” został przyjęty uchwałą nr VI/58/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 24 kwietnia 2019 r. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, niniejszy dokument zawiera cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program Ochrony Środowiska definiuje cele i zadania dla najbliższych 4 lat (2019-2022), opisuje monitoring realizacji Programu oraz prognozuje nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń Programu.

2. Jako nadrzędny cel programu określono „Zrównoważony rozwój Gminy Brodnica wpływający na wysoką jakość życia mieszkańców oraz zachowanie walorów przyrodniczych na terenie gminy”. Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego Gminy, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

Tabela 29. Kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów interwencji

L.P.	OBSZAR INTERWENCJI	KIERUNKI INTERWENCJI
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy; • Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskiej emisji, zwłaszcza benzo(a)pirenu; • Poprawa efektywności energetycznej budynków; • Termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej; • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie zagrożenia polami elektromagnetycznymi;
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych; • Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi; • Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie presji na wykorzystanie zasobów geologicznych złóż kopalin; • Zabezpieczenie przestrzenne obszarów pod kątem ochrony zasobów geologicznych złóż kopalin;
7.	GLEBY	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą;

L.P.	OBSZAR INTERWENCJI	KIERUNKI INTERWENCJI
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów; • Zapewnienie mieszkańcom możliwości segregowania odpadów komunalnych; • Likwidacja azbestu;
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie systemu obszarów chronionych; • Promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki; • Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, • Ochrona lasów
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	<ul style="list-style-type: none"> • Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii; • Zwiększenie wsparcia dla jednostek straży pożarnych.

4. W ramach realizacji Programu w 2022 roku wykonano następujące zadania:

- w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków wykonano termomodernizację budynku hydroforni w Szymkowie poprzez: docieplenie stropodachu (dwuwarstwowe) wełną mineralną, wymianę stolarki drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej, parapetów zewnętrznych, obróbek dekarских, rynien i rur spustowych, docieplenie ścian zewnętrznych, nowej elewacji budynku, wykończenie ścian wewnętrznych, wymianę urządzeń sanitarnych oraz szereg prac niezbędnych z branży ogólnobudowlanej. Ponadto inwestycja obejmowała również zadania z branży elektrycznej m.in. wymianę zabezpieczeń, wykonanie rozdzielnic oświetleniowej oraz rozdzielnic wentylatora, wymianę instalacji oświetleniowej oraz gniazd wtykowych, wykonanie instalacji odgromowej, wykonanie instalacji zasilania i sterowania technologią hydroforni oraz niezbędnych prac związanych z branżą elektryczną. Gmina Brodnica otrzymała na wykonanie tej inwestycji dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 789.777,21 złotych;
- wykonano zadanie pn. „Zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody na terenie Gminy Brodnica w 2022 roku”. Zabiegi pielęgnacyjne wykonano na siedmiu pomnikach przyrody - lipach drobnolistnych rosnących w miejscowości Niewierz (5 pomników przyrody) oraz Wybudowaniu Michałowo i Podgórz. Prace wykonała specjalistyczna firma ARLAN Jolanta Małecka z siedzibą w Toruniu. Zakres zabiegów ochronnych dostosowany był do faktycznych potrzeb i stanu zdrowotnego konkretnych drzew. W ramach zabiegów wykonano cięcia sanitarne, korekcyjne, usuwano jemień, montowano wiązania elastyczne lub korygowano istniejące wiązania po wykonaniu cięć w koronie. Zabiegi poprawiły stan sanitarny oraz bezpieczeństwo i statykę drzew. Całkowity koszt zadania wyniósł 50 711,40 zł. Zabiegi pielęgnacyjne zostały przeprowadzone dzięki pozyskanej dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w wysokości 40 569,12 zł. Z budżetu gminy wydano na ten cel 10 142, 28 zł;
- udzielano dotacji na zastąpienie dotychczasowego źródła ciepła przez nowe źródło ciepła w postaci: ogrzewania gazowego; ogrzewania olejowego; ogrzewania paliwem stałym tj. kotłem na paliwo stałe, w tym biomasę, spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe oraz na ogrzewanie pompą ciepła. W 2022 roku z dotacji skorzystało 28 mieszkańców gminy, którym udzielono łącznie 98.000 zł dotacji (zwiększonych do 3.500 zł), z tym że dwie dotacje zostały zwrócone do budżetu gminy, ponieważ wnioskujący nie wykonali planowanych zadań (nie wymienili pieców);
- wybudowano, przebudowano, zmodernizowano lub wyremontowano łącznie 696 metrów asfaltowych dróg gminnych, 1 305,5 metrów z kostki betonowej i 13 000 metrów dróg gruntowych;
- na podstawie uchwały z 1 lutego 2017 r. Rady Gminy Brodnica nr XXIV/145/17 w sprawie określenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na dofinansowanie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Brodnica w 2022 roku dotacje na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków otrzymało 9 mieszkańców gminy na łączną kwotę 36 000 zł (po 4 000 zł);
- na podstawie uchwały nr XI/96/19 Rady Gminy Brodnica z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie określenia zasad, trybu udzielania i sposobu rozliczania dotacji celowej osobom fizycznym na dofinansowanie realizacji przyłączy kanalizacyjnych z budżetu Gminy Brodnica w 2022 r. przyznano i rozliczono dwie dotacje w łącznej kwocie 5 273,60 zł (2 273,60 zł i 3 000 zł) na budowę przyłączy kanalizacyjnych dla dwóch nieruchomości;
- w ramach organizowania selektywnej zbiórki odpadów oraz prowadzenia gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 roku usługi w zakresie odbierania i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych z terenu gminy Brodnica odbieranych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy obowiązywała umowa (zawarta na

okres od 01.10.2021 r. do 30.09.2024 r.) z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych w Lipnie. Dane dotyczące rodzajów i ilości zebranych w 2021 i 2022 roku odpadów z terenu gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Informacja o odebranych i zebranych odpadach komunalnych w 2021 i 2022 r.

INFORMACJA O ODEBRANYCH I ZEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH				
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2021 r.	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2022 r.	
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 942,44	1 984,86	
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	462,06	439,58	
15 01 07	Opakowania ze szkła	6,62	15,32	
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	54,00	38,42	
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,60	3,88	
16 01 03	Zużyte opony	6,08	3,14	
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji			
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	272,60	33,30	
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	9,00	9,18	
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,12	6,28	
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	5,34	11,64	
SUMA		2 762,86	2 815,60	
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych		2 757,52	2 803,96	
Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych		5,34	11,64	
INFORMACJA O DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY/ZWIĄZKU MIĘDZYGMINNEGO PUNKTACH SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH				
Liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, funkcjonujących na terenie gminy/związku międzygminnego				
utworzonych samodzielnie przez gminę		utworzonych wspólnie z inną gminą lub gminami		
1		0		
Informacja o zebranych w PSZOK odpadach komunalnych				
Adres punktu	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2021r.	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg] w 2022r.
PSZOK Gorczenica	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	0,92
	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0,96	-
	16 01 03	Zużyte opony	2,10	0,80
	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	7,24	-
	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	-	0,26
	20 01 11	Tekstyliia	-	0,44
	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,08	-
	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,58	1,58
	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	3,18	4,90
SUMA		16,14	8,90	

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych od podmiotów wpisanych od Rejestru Działalności Regulowanej oraz od podmiotów zbierających odpady.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologiczne przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach).

W 2022 roku w Gminie Brodnica:

- 1) łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi wyniosła 901,8320 ton [Mg],
- 2) łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wyniosła 3009,2990 ton [Mg],
- 3) masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła wyniosła 191,1510 ton [Mg],
- 4) osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 29,9682 %.

Gmina Brodnica w 2022 r. osiągnęła wymagane rozporządzeniem poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku wszystkich frakcji odpadów. Podsumowując rok 2022 można stwierdzić, że priorytetowym zadaniem dla Gminy Brodnica na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

K. Gminny program wspierania rodziny

1. Cele Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 został ustanowiony uchwałą Nr XXIX/231/21 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Brodnica na lata 2022-2024. Jest strategicznym dokumentem Gminy Brodnica, mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne. Koordynatorem programu jest Wójt Gminy Brodnica. Realizatorami programu są gminne jednostki organizacyjne, w szczególności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz stowarzyszenia realizujące zadania na rzecz wspierania rodziny, samorządy terytorialne, którym gmina może udzielić dotacji celowej lub współpracować na zasadzie wzajemnej korzyści. Program adresowany jest do rodzin z dziećmi, które borykają się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. Celem Programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

2. Realizacja Programu w 2022 roku przedstawiona jest w poniższej tabeli zawierającej omówienie sposobu realizacji zadań służących do osiągnięcia celu głównego na podstawie mierników określonych w Programie.

Tabela 31. Realizacja Programu.

Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej	
Ad.1.1.Stwarzanie warunków do powstawania rodzin wspierających	W ramach pracy socjalnej przeprowadzono rozmowy z 25 rodzinami w celu wspierania innych rodzin między innymi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i pomocy edukacyjnej.

Ad.1.2. Wspieranie rodzin niezaradnych przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych	Szczególnej pomocy wymagało 20 rodzin. Były one objęte wsparciem asystenta rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi świadczącymi pracę socjalną. Wsparcie realizowane było głównie przez udzielanie informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych.
Ad.1.3. Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii	<p>Realizacja zadań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii prowadzona była w postaci programu uchwalonego przez Radę Gminy Brodnica Uchwałą nr XXXI/244/22 z dnia 30 marca 2022 r., w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brodnica na rok 2022 - 2024.</p> <p>Zrealizowano następujące programy profilaktyczne::</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych: <ul style="list-style-type: none"> - Ogólnopolska Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” dla uczniów szkół podstawowych; - „Odpowiedzialny kierowca”; - w okresie I-IX 2022 r. uczniowie szkół podstawowych uczestniczyli w sześciu grupach (w Szabdzie, Karbowie, Gorczenicy, Bartnikach, Cielętach, w Szczuce) opiekuńczo – wychowawczych z programem profilaktycznym zorganizowanym w ramach kampanii edukacyjnej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania - dzieci szkolne uczestniczące w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” wzięły udział w konkursach ogólnopolskich. 2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii: <ul style="list-style-type: none"> - realizacja materiału w sześciu grupach opiekuńczo – wychowawczych z programem profilaktycznym „Narkotyki? To mnie nie kręci!” 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrywała 7 wniosków z prośbą o zastosowanie leczenia odwykowego oraz 1 wniosek z 2021 r. Dwie sprawy skierowano do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, cztery osoby wyraziły chęć podjęcia dobrowolnego leczenia w Poradni Odwykowej w Brodnicy a dwie sprawy są w toku.
Ad.1.4. Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców	<p>Działania zrealizowane przez pracowników GOPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na bieżąco informowano rodziny o możliwości skorzystania z nieodpłatnych porad prawnych udzielanych w Starostwie Powiatowym w Brodnicy oraz o nieodpłatnej pomocy specjalistycznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Poradni Rodzinnej, Ośrodka Terapii i Rozwoju Osobistego oraz Centrum Psychologii i Psychiatrii w Brodnicy, - podczas rozmów z około 109 rodzinami zwracano szczególną uwagę na konieczność racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, - informowano rodziny o zachowaniu środków ostrożności w związku z COVID – 19 (część rodzin zabezpieczono w maseczki i płyny dezynfekcyjne).
Ad.1.5. Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin wymagających wsparcia	Zadanie realizowano w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Brodnica na lata 2022-2024 i zawartego porozumienia z Gminą Miasta Brodnica realizowanego przez Dział Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy. W zakresie poradnictwa rodzinnego udzielono 87 porad.
Ad.1.6. Promowanie rodzinnej integracji	<p>W ramach integracji rodzin w dniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 14.05.2022 r. odbył się piknik rodzinny w Szabdzie, podczas którego zbierano środki dla pogorzalców, - 28.08.2022 r. odbyły się „Dożynki Sołeczko – Parafialne” w Karbowie, - 04.09.2022 r. miały miejsce „Dożynki Sołeczko – Parafialne” w Gorczenicy, - 15.10.2022 r. zorganizowano Dzień Ziemiaka w Gortatowie, - ponadto 124 dzieci uczestniczyło w zabawie mikołajkowej w Karbowie, podczas której wręczono wszystkim paczki świąteczne.
Ad.1.7. Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	Pracownicy GOPS, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych uczestniczyli w 13 specjalistycznych szkoleniach.
Ad. 1.8. Pomoc w ramach asystentury	Pracą asystenta rodziny objętych było 20 rodzin. W ustalonych indywidualnych planach pracy z rodzinami głównie przyjmowano pod uwagę następujące działania do realizacji: podnoszenie kompetencji rodzicielskich i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, aktywizację społeczną, niwelowanie przemocy w rodzinie, podnoszenie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego wydatkowania pieniędzy, utrzymywanie porządku i czystości;

	monitorowano sytuację zdrowotną rodziny, sytuację edukacji dzieci w szkole i w domu, podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz aktywizacji zawodowej rodziców.
Cel szczegółowy 2: Rozpoznawanie i profesjonalna ocena zagrożeń dobra rodziny w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym	
Ad.2.1. Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	W 2022 roku dwadzieścia rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny. W rodzinach tych występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc, uzależnienia, brak aktywizacji zawodowej i społecznej, zaniedbania w kwestii zdrowia, realizowania obowiązku szkolnego. Rodziny te miały problem z prawidłowym prowadzeniem gospodarstwa domowego w tym również racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.
Ad.2.2. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem odbywało się poprzez wsparcie asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym. Nawiązano współpracę z kuratelą sądową, miejscową szkołą, poradnictwem specjalistycznym. Częstotliwość kontaktów z daną rodziną była zależna od potrzeby. Po zakończonej pracy z rodziną z uwagi na osiągnięte cele rodzina jeszcze przez 3 miesiące była objęta monitoringiem asystenta rodziny, natomiast w przypadku zakończenia pracy z rodziną z uwagi na brak współpracy, brak efektów rodzinę monitorował pracownik socjalny z danego terenu. W sytuacji zmiany miejsca zamieszkania rodziny poza teren naszej gminy informowany był właściwy ośrodek pomocy społecznej.
Ad.2.3. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna) dla rodzin wymagających wsparcia	Konsultacje i poradnictwo rodzinne udzielane było rodzinom przez Dział Poradnictwa Rodzinnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy ramach zawartego porozumienia z Gminą Miasta Brodnica. W całym minionym roku mieszkańcy gminy Brodnica skorzystali z 244 wizyt, w tym m.in. w zakresie uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz w zakresie przemocy w rodzinie.
Ad.2.4. Prowadzenie terapii i mediacje	Poradnictwo Rodzinne objęło terapią 72 osoby oraz rozmową wspierającą 59 osób z terenu Gminy Brodnica.
Ad. 2.5. Asystentura	W 2022 roku 20 rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny, z tego 18 rodzin było zobowiązanych do współpracy przez sąd. Z 8 rodzinami zakończono współpracę, w tym: w 2 rodzinach z uwagi na osiągnięte cele, w 5 przypadkach z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania oraz z 1 rodziną z uwagi na zmianę formy pomocy na inną. Zgodnie z postanowieniem sądu 1 dziecko trafiło do pieczy zastępczej. Ogółem 14 dzieci przebywało w pieczy zastępczej z rodzin współpracujących, a w 3 rodzinach istniało realne zagrożenie umieszczenia w pieczy zastępczej łącznie 3 dzieci. Problemy w rodzinach głównie wynikały z niskich kompetencji rodzicielskich, braku umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, niezaradności życiowej oraz przemocy i uzależnień.
Cel szczegółowy 3: Zapewnienie bezpieczeństwa dziecka i rodzinie	
Ad.3.1. Rozpoznawanie i monitoring w zakresie zapewnienia pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem	Rozpoznano na podstawie złożonych wniosków i bazy danych w GOPS 216 rodzin zagrożonych kryzysem. Po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych powyższe rodziny zostały objęte pomocą finansową (zasiłki stałe, okresowe, celowe) oraz niefinansową (pomoc w formie dożywiania, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami) oraz 98 rodzin zostało objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej. Ponadto udzielono najbardziej potrzebującym rodzinom pomocy w ramach zawartego porozumienia o współpracy z Brodnickim Centrum Caritas, 99 rodzin (257 osób w rodzinach) otrzymało nieodpłatną pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego „FEAD” na lata 2014-2020. Monitoring otrzymanej pomocy odbywał się wrywkowo poprzez wizyty w rodzinach pracowników socjalnych i sprawdzenie celowości przyznanej pomocy.
Ad.3.2. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Asystent rodziny w 11 rodzinach w których, dzieci pozostawały pod opieką rodziców podejmował działania w kwestii szczególnego monitorowania stanu zdrowia dzieci, poprzez rejestrację do specjalistów, na konsultacje lekarskie i specjalistyczne. W większość przypadków zły stan zdrowia dzieci wynikał z zaburzeń rozwojowych. Z piętnaściorga dzieci dziesięciorgo wymagało konsultacji psychiatrycznej. Podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych, prowadzenia pracy socjalnej oraz pracy asystenta rodziny, w trzydziestu sześciu przypadkach zwrócono uwagę na konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia prawidłowej opieki zdrowotnej i konsultacji lekarskiej.

Ad.3.3. Organizowanie różnorodnych zajęć i imprez okolicznościowych dla dzieci z rodzin przejawiających trudności w funkcjonowaniu	Dzieci korzystały z możliwości uczestnictwa w różnego rodzaju projektach i zajęciach z zakresu sportu, kultury i w różnych formach wypoczynku letniego czy też zajęciach terapeutycznych realizowanych przez organizacje korzystające z dotacji w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2022 r. np. warsztatów, obozów sportowych, harcerskich, wyjazdów edukacyjno – integracyjnych, kolonii i wycieczek. W 2022 roku zorganizowano i przeprowadzono łącznie 23 projekty tego rodzaju.
Ad.3.4. Skierowanie i finansowanie pobytu dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Wsparciem objęto 11 rodzin poprzez umieszczenie i finansowanie pobytu 4 dzieci w Domu Dziecka, 3 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka, 4 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz 11 dzieci w rodzinie zastępczej.

L. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024

1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany w 2022 roku przyjęty został uchwałą nr XXXI/244/22 Rady Gminy Brodnica z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024XX/163/20. określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Elementem gminnego programu są także zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Jednocześnie zawężono zakres tych działań do prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej. Program opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Wśród pięciu celów operacyjnych wyszczególniono również profilaktykę uzależnień, w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom: od tytoniu (nikotyny), od alkoholu, od zachowań (uzależnienia behawioralne) oraz od narkotyków.

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, wsparcie osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego. Cele szczegółowe:

- 1) opóźnianie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, nikotynowej, w tym wzrost świadomości społecznej w obszarze różnego rodzaju uzależnień (w tym behawioralnych);
- 2) pomoc osobom i rodzinom zmagającym się problemami wywołanymi używaniem środków psychoaktywnych (zarówno przez dzieci jak i osoby dorosłe), wsparcie w sytuacji kryzysu i bezradności;
- 3) udzielanie pomocy osobom uzależnionym w procesie zdrowienia;
- 4) ograniczanie dostępności substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej.

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Wójt Gminy Brodnica sporządza każdego roku:

- raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie

gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport (zgodnie z art. 4¹ ust. 2b cytowanej ustawy);

- informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom) i przesyła ją do Centrum w wyznaczonym terminie po roku, którego dotyczy informacja (zgodnie z art. 4¹ ust. 2c cytowanej ustawy).

W czasie sporządzania niniejszego Raportu o stanie Gminy Brodnica w 2022 roku, jak wynika z wyżej wymienionych przepisów, raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji nie jest jeszcze sporządzony, jednakże wiele informacji o działaniach i efektach działalności profilaktycznej podejmowanych w tym zakresie zostało wymienionych w kilku miejscach przedmiotowego Raportu m.in. w Informacjach ogólnych - rozdział G. Zdrowie, w Informacjach o realizacji polityk, programów i strategii – A.2. Stan realizacji Strategii oraz K.2. Realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Ł. Program współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 r.

Program ten został przyjęty uchwałą nr XXVIII/215/21 w dniu 10 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 r. Jako priorytet określono w programie realizację zadań w sferach zadań publicznych określonych w ustawie, tj. w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży, w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego a także w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

W 2022 r. ogólna kwota ujęta w budżecie gminy na realizację zadań przez organizacje pozarządowe wyniosła 120 000 zł. Współpraca o charakterze finansowym z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego polegała na zleceniu zadań w formie wsparcia takiego zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji. Zlecenie zadań odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert ogłoszonych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego. Na ogłoszone cztery konkursy wpłynęło 25 ofert od 17 organizacji pozarządowych. Na 25 złożonych ofert pozytywnie rozpatrzono 24 oferty. Jedna oferta została rozpatrzona odmownie z uwagi na nie spełnienie kryteriów określonych w ogłoszonym konkursie ofert. Po dokonaniu korekt kosztorysów przez organizacje, Wójt przystąpił do podpisania umów o przyznaniu dotacji na realizację poszczególnych zadań. Łączna wysokość środków przekazanych organizacjom po przeprowadzeniu konkursów wyniosła 120 000 zł, z tego przyznano: na zadania z zakresu kultury fizycznej 45.000,00 zł (zrealizowano 45.000,00 zł), wypoczynek dzieci i młodzieży 40.000,00 zł (zrealizowano 40.000,00 zł), na kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego 30.000,00 zł (zrealizowano 29.725,00 zł) oraz na działalność na rzecz osób niepełnosprawnych 5.000,00 zł (zrealizowano 5.000,00 zł).

Najwięcej beneficjentów wzięło udział w zadaniach (8 projektów, 359 uczestników) z zakresu ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez organizację konkursów i innych form służących rozwojowi działalności kulturalnej, następnie (10 projektów, 276 uczestników) z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, polegających na organizacji różnorodnych zajęć rekreacyjno-sportowych w zakresie wielu dyscyplin sportowych, w dalszej kolejności w zakresie organizacji

wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (5 zadań i 138 uczestników) a także w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizację warsztatów terapeutycznych dla dzieci niepełnosprawnych (1 zadanie dla 10 uczestników).

Poniższa tabela przedstawia wskaźnik ewaluacji programu współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w latach 2019-2022.

Tabela 34. Wskaźniki ewaluacji programu współpracy

Lp.	Wskaźnik ewaluacji	2019	2020	2021	2022
1	Liczba otwartych konkursów ofert	4	4	4	4
2	Liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert	23	29	23	25
3	Liczba umów zawartych na realizację zadania publicznego w ramach otwartych konkursów ofert	23	29	23	24
4	Liczba ofert złożonych w trybie pozakonkursowym	0	1	0	0
5	Liczba umów zawartych na realizację zadania publicznego w ramach trybu pozakonkursowego	0	1	0	0
6	Wysokość wykorzystanej dotacji w ramach otwartych konkursów ofert w złotych	89.152,27	63.915,19	109.900,00	119.728,00
7	Wysokość wykorzystanej dotacji w trybie pozakonkursowym w złotych	0	5.000,00	0	0
8	Liczba beneficjentów realizowanych zadań ogółem	896	427	644	780
	w tym:				
	w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	10	25	10	10
	upowszechnianie kultury fizycznej	324	173	365	276
	wypoczynek dzieci i młodzieży	120	101	138	138
	zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	442	128 (w zakresie zadań on-line konkursy i filmy opublikowane na kanale YouTube i Facebooku)	131 filmy opublikowano na kanale YouTube	359

Na podstawie podanych powyżej danych zauważyć można, iż w 2022 r. wzrosła w stosunku do 2021 roku łączna liczba ofert i organizacji biorących udział w otwartych konkursach ofert na zadania publiczne na rzecz lokalnej społeczności. W 2022 r. udział w konkursach na wspieranie zadań wzięło udział 17 organizacji składając 25 ofert. Wzrosła również liczba beneficjentów realizowanych zadań co prawdopodobnie wynikało ze zniesienia ograniczeń wprowadzonych w czasie pandemii.

Cele założone w Programie współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi w 2022 r. zostały zrealizowane. Współpraca ta odbywała się na wielu płaszczyznach i dotyczyła różnych sfer pożytku publicznego. Gmina Brodnica wsparła zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe do wysokości 90% ich wartości. Organizacje pozarządowe natomiast wniosły wkład w realizację swoich projektów w postaci własnych środków finansowych, środków pozyskanych z innych źródeł, a także pracy członków organizacji. Podejmowane działania w

znacznym stopniu przyczyniły się do nawiązania pozytywnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a lokalnym samorządem. Pozwoliło to na aktywizację lokalnej społeczności oraz przyczyniło się do poprawy jakości życia mieszkańców naszej Gminy.

VI. Realizacja uchwał rady gminy/miasta

A. Omówienie ogólne

Rada Gminy Brodnica w roku 2022 podjęła 52 uchwały, z czego:

- 20 uchwał objętych było nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy,
- 22 uchwały podlegały publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

B. Stwierdzenia nieważności uchwał przez organy nadzoru lub sądy administracyjne

1. W 2022 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy i Wojewoda Kujawsko –Pomorski nie prowadzili postępowań w ramach nadzoru nad uchwałami Rady Gminy Brodnica, natomiast Prokuratura Rejonowa w Brodnicy trzykrotnie zawiadamiała Wójta Gminy Brodnica o prowadzonych postępowaniach związanych z badaniem uchwał:

1) Pismem Prokuratury z dnia 20 czerwca 2022 r. w sprawie badania aktów prawa miejscowego dotyczących uchwalania regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach, w odpowiedzi na które Wójt przekazał do Prokuratury aktualnie obowiązujący w Gminie Brodnica regulamin, przyjęty uchwałą Rady Gminy Brodnica nr XIII/110/20 z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brodnica, zmieniony uchwałą nr XV/120/2020 Rady Gminy Brodnica z dnia 17 kwietnia 2020 r. zmieniającą uchwałę w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brodnica;

2) W odpowiedzi na wniosek Prokuratury z 23 września 2022 r. o zmianę uchwały nr XXXII/253/22 Rady Gminy Brodnica z dnia 13 czerwca 2022 roku w sprawie wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Brodnica w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniu lub ćwiczeniu zmieniono przedmiotową uchwałę (poprzez uchylenie § 2) uchwałą Rady Gminy Brodnica nr XXXV/275/22 z dnia 18 listopada 2022 r. o zmianie uchwały w sprawie wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Brodnica w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniu lub ćwiczeniu;

3) W odpowiedzi na pismo Prokuratury z dnia 3 października 2022 r. w sprawie badania uchwał jednostek samorządu terytorialnego w przedmiocie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w gminach, zgodnie z którym Wójt przekazał uchwałę nr XXX/236/22 Rady Gminy Brodnica z dnia 10 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2022.

VII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

1. Porozumienia i umowy między samorządowe

1) W 2022 r. ostatecznie zakończono rozliczenie (otrzymaliśmy ostatnią transzę dofinansowania) z Urzędem Marszałkowskim projektu, którego przedmiotem była wspólna inwestycja pn.

„Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 560 poprzez budowę ścieżki pieszo – rowerowej z miejscowości Osiek przez wieś Gorczenica (Gm. Brodnica) do miasta Brodnicy” realizowana na podstawie zawartego 18 maja 2018 r. porozumienia Gminy Brodnica, Gminy Miasta Brodnicy i Gminy Osiek. Wartość zadania to 5 783 612,81 złotych, natomiast dofinansowanie wyniosło łącznie 4 676 098,88 złotych. Projekt był współfinansowany z EFRR w ramach Osi priorytetowej 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie Działania 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych RPO WK-P na lata 2014 – 2020.

2) Na podstawie porozumienia z 26 października 2018 r. zawartego z Gminą Miasta Brodnicy w sprawie dofinansowania inwestycji drogowych oraz bieżącego utrzymania niektórych dróg miejskich w roku 2022 w budżecie Gminy Brodnica została zaplanowana dotacja w wysokości 500 000 zł. Środki te przeznaczono na dwa zadania: budowę kanalizacji deszczowej na ul. Polnej (kwota 399 687,51 zł) oraz na przebudowę nawierzchni w ulicy Siewnej w Brodnicy (kwota 59 980,81 zł). Obydwa zadania zostały przez Miasto Brodnicę zrealizowane a dotacje rozliczone.

3) Od marca 2021 r. Gmina Brodnica jest członkiem zawiązanego w listopadzie 2020 r. regionalnego Partnerstwa „Wspieramy rozwój naszych małych ojczyzn”, które obecnie tworzą Gmina Bobrowo, Gmina Brodnica, Gmina Brzozie, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Gmina Osiek, Gmina Wąpielsk, Gmina Zbiczno oraz Powiat Brodnicki. Samorządy te wspólnie uczestniczyły w pilotażowym projekcie „Centrum Wsparcia Doradczego” dotyczącym wypracowania wspólnych rozwiązań i realizacji wspólnych inwestycji, którego jednym z efektów było wypracowanie przy pomocy ekspertów wspólnej strategii terytorialnej wraz z pakietem tzw. projektów kluczowych. Projekt miał na celu wzmocnić długofalową współpracę gmin z myślą o rozwoju społecznym i gospodarczym tego obszaru oraz wzmocnieniu rozpoznawalności tego miejsca. W 2022 roku Partnerstwo zdecydowało się na udział w kolejnym programie realizowanym przez Centrum Wsparcia Doradczego pn. „Centrum Wsparcia Doradczego (CWD) Plus” współfinansowanym w 85% ze środków Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz w 15% z budżetu państwa. W tym czasie odbyło się kilka spotkań Rady Partnerstwa składającej się z wóldarzy gmin wchodzących w skład partnerstwa oraz (głównie on- line) spotkań grupy roboczej. Tematem spotkań było omówienie postępów i efektów pracy Partnerstwa, na podstawie przyjętego planu działania, który obejmuje identyfikację celów, wskazanie działań, jak i harmonogram partnerstwa do czerwca 2023 roku w ramach programu CWD+.

4) Od dnia 4 października 2021 r. Gmina Brodnica jest Stroną Porozumienia w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy zawartego przez Powiat Brodnicki i wszystkie samorządy położone na terenie naszego powiatu. Zawierając porozumienie powiat i gminy powierzyły Gminie Zbiczno, jako Liderowi Porozumienia opracowanie Strategii Terytorialnej na rzecz wspólnej realizacji Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy w celu realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, jej realizację i wdrożenie. Udział w OPPT ma na celu umożliwienie Gminie Brodnica korzystanie ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. W 2022 roku rozpoczęto sporządzanie Strategii OPPT – dokumentu niezbędnego do ubiegania się o dofinansowanie z FEDKP i zawierającego m.in. listę projektów, jakie gminy mają zamiar zrealizować w nowej perspektywie finansowej UE.

5) Na podstawie zawartych w dniu 30 marca 2022 roku umów Gmina Brodnica udzieliła dwóch dotacji Powiatowi Brodnickiemu: na przygotowanie dokumentacji technicznej przebudowy drogi powiatowej nr 1820C na odcinku Szabda - Mszano w wysokości 27 158 zł oraz na inwestycję pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1814C Brodnica – Karbowo na odcinku od ul. Olsztyńskiej do ul. Żmijewskiej w wysokości 868 001,40 zł. Obie dotacje zostały wykorzystane w całości i rozliczone w wyznaczonym terminie.

Odcinek drogi powiatowej ul. Olsztyńskiej w Karbowie objętej pracami budowlanymi miał długość 1,935 km. Wykonany na tym odcinku zakres robót obejmował m.in. odwodnienie jezdni, wykonanie nowej konstrukcji i jedni drogi, przebudowę zjazdów, budowę ciągu pieszo-rowerowego o szerokości 3 metrów i długości 1587 metrów, wykonanie oznakowania poziomego jezdni i montaż oznakowania pionowego oraz oświetlenia przejść dla pieszych czterema lampami hybrydowymi a także montaż 8 znaków aktywnych o zasilaniu hybrydowym, barier energochłonnych i balustrad.

6) Dnia 23.11.2021 r. podpisano porozumienia w sprawie przygotowania do realizacji (wykonanie dokumentacji projektowej) przez Województwo Kujawsko - Pomorskie inwestycji pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy”. Zgodnie z przyjętymi ustaleniami każdy z partnerów (Województwo Kujawsko - Pomorskie, Powiat Brodnicki, Gmina Miasta Brodnicy oraz Gmina Brodnica) zobowiązał się do zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 75 000,00 złotych, co stanowi 25% kosztów całkowitych zadania. Realizacja przedmiotowej inwestycji ma na celu połączenie dróg wojewódzkich nr 560 do Rypina i nr 544 do Lidzbarka, co pozwoli na ominięcie centrum miasta Brodnicy, umożliwi wyprowadzenie z niego tranzytu. W 2022 r., w związku z przedłużającymi się pracami projektowymi zaplanowana na 2022 rok dotacja w kwocie 35 000 zł nie została udzielona. Środki przeznaczone na ten cel, zgodnie z podpisanym porozumieniem zostaną przekazane w roku 2023.

7) W dniu 15 lipca 2022 r. została zawarta umowa dotacji celowej z przeznaczeniem na wykonanie chodnika w miejscowości Cieleńta w ramach zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 544 polegającej na odnowie nawierzchni od km2+100 do km 20+436 z wyłączeniem odcinków: od km 3+395 do km 3+527, dł. 0,132km; od km 10+337 do km 10+357, dł. 0,020km; od km 18+730 do km 19+100, dł. 0,370km; od km 19+535 do km 19+570, dł. 0,035km wraz z przebudową przepustu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 w km 10+342 w m. Łaszewo.” Zgodnie z przedmiotową umową Gmina Brodnica udzieliła Województwu Kujawsko – Pomorskiemu 300 000 złotych dotacji, która została wykorzystana na wykonanie remontu chodnika na odcinku o długości 1,2 kilometra w Cieleńtach. Remont chodnika położonego przy ruchliwej drodze wojewódzkiej nr 544 miał na celu poprawę bezpieczeństwa i komfortu pieszych i rowerzystów uczęszczających tym odcinkiem drogi.

2. Stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego

W 2022 roku Gmina Brodnica była członkiem następujących związków i stowarzyszeń zrzeszających m.in. samorządy:

- 1) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej - to największa ogólnopolska organizacja skupiająca gminy wiejskie i miejsko-wiejskie. Podstawowym celem Związku jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie typowych problemów tego środowiska. Wspólne

działania za pośrednictwem Związku pomagają w sposób zorganizowany walczyć o interesy członków. Działania ZGW RP dotyczą zarówno negocjacji z Rządem, konsultacji w Parlamencie, wymiany doświadczeń pomiędzy członkami, jak i działań w celu gospodarczego i kulturalnego rozwoju gmin wiejskich. Obecnie członkami Związku Gmin Wiejskich RP są 644 gminy z całego kraju. W 2022 r. Wójt Gminy Brodnica nie brał udziału w posiedzeniach związku.

- 2) Stowarzyszenie Miast, Gmin i Powiatów Dorzecza Drwęcy - obejmuje swoim działaniem obszar dorzecza rzeki Drwęcy oraz zlewni rzeki Drwęcy. Stowarzyszenie ma na celu m.in. wspieranie i inicjowanie działań gmin, miast i powiatów, leżących w dorzeczu rzeki Drwęcy i jej dopływów na rzecz rozwoju kulturalnego i gospodarczego tego obszaru, podejmowanie działań na rzecz rozwoju demokracji lokalnej, pobudzania aktywności społecznej, działania na rzecz zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń i odpadów na obszarze dorzecza Drwęcy oraz proekologicznego ich zagospodarowania, propagowanie rolnictwa ekologicznego oraz rozwoju eko- i agroturystyki, podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska lokalnego oraz wspieranie i prowadzenie wspólnych inicjatyw gospodarczych, mających wpływ na rozwój gmin, miast i powiatów leżących nad rzeką Drwęcą (w jej dorzeczu oraz jej zlewni). Obecnie do Stowarzyszenia należą: Miasto Brodnica, Gmina Brodnica, Powiat Brodnicki, Gmina Brzozie, Gmina Kurzętnik, Gmina Lubawa, Miasto Nowe Miasto Lubawskie, Powiat Nowomiejski, Gmina Ostróda, Miasto Toruń, Gmina Zbiczno, Gmina Grodziczno i Powiat Golubsko-Dobrzyński. W roku sprawozdawczym Wójt Gminy Brodnica uczestniczył w Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia w dniu 23 lutego 2022 r. w formie wideokonferencji.
- 3) Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie” - powstało w celu zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez poprawę jakości życia mieszkańców w wyniku zróżnicowania działalności gospodarczej, poprawę infrastruktury technicznej, stworzeniu produktu sprzedawanego pod wspólną marką przez grupę ludzi i przedstawicieli gmin: Bartniczka, Bobrowo, Brodnica, Brzozie, Jabłonowo Pomorskie, Zbiczno, zainteresowanych wspólnym działaniem. W roku 2015 do Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie” przystąpiły trzy kolejne gminy: Górzno, Osiek i Świdziebnia, które wyraziły wolę i chęć realizacji założeń nowej LSR na lata 2014-2020 razem z sześcioma pozostałymi gminami. W 2022 roku Wójt Gminy Brodnica uczestniczył w czterech Walnych Zebraniach Członków LGD.

3. Udział wójta w różnych ciałach lokalnych (powiatowych) i regionalnych

1) Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko – Pomorskiego - został powołany do życia 31 sierpnia 2007 roku jako forum wymiany doświadczeń oraz wypracowania opinii i stanowisk w sprawach dotyczących gmin wiejskich. Jego członkami (ponad 100) są wójtowie gmin wiejskich i burmistrzowie gmin miejsko-wiejskich. Konwent Wójtów to okazja do wymiany doświadczeń, ale i dyskusji na temat problemów na terenach gmin i powiatów. Celem jest lepsza współpraca i wspieranie lokalnych inicjatyw. W 2022 roku Wójt Gminy Brodnica wziął udział w dwóch posiedzeniach Konwentu Wójtów.

2) Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Brodnickiego - Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 4 lutego 2015 roku przyjął założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014 – 2020. Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego swoim zasięgiem obejmuje jednorazowo nasz Powiat a Starosta Powiatowy jest inicjatorem i koordynatorem przedsięwzięć w ramach ORSG. Ponadto podejmuje działania na rzecz stworzenia warunków dla współpracy w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego. Współpraca

Starostwa Powiatowego z pozostałymi jednostkami terytorialnymi z obszaru powiatu i partnerami społeczno-gospodarczymi odbywa się w ramach Porozumienia, którego sygnatariuszami są przedstawiciele Powiatu oraz poszczególnych miast i gmin. Ze względu na kończący się okres programowania 2014-2020 działania w ramach ORSG są stopniowo wygaszane. W 2022 roku Wójt Gminy Brodnica wziął udział w jednym posiedzeniu Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Brodnickiego.

VIII. Inne działania prowadzone w 2022 roku

A. Realizacja inwestycji

Budżet Gminy Brodnica na rok 2022 zakładał wydatki inwestycyjne w wysokości 12 212 826,00 zł. W trakcie realizacji zadań inwestycyjnych wydano kwotę 10 867 981,49 zł. Różnica między planem a wykonaniem wynika głównie z oszczędności uzyskanych w trakcie realizacji procesu inwestycyjnego. Z 28 zadań inwestycyjnych tylko trzy nie zostały zrealizowane, są to:

- Zakup sprzętu i oprogramowania w ramach programu "Cyfrowa Gmina". Zgodnie z podpisaną umową projekt może być zrealizowany w roku 2023. Ze względu na sporą ilość dodatkowej pracy związanej z obsługą wypłaty różnego rodzaju dodatków osłonowych w związku ze wzrostem cen nośników energii, pomocy uchodźcom z Ukrainy oraz organizacji sprzedaży mieszkańcom węgla po preferencyjnych cenach zdecydowaliśmy przełożyć realizację tego zadania na 2023 rok.
- Dotacja dla województwa kujawsko-pomorskiego na opracowanie dokumentacji budowy południowej obwodnicy Brodnicy. Projekt realizuje Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W związku z przedłużającymi się pracami dotacja nie została udzielona. Dotacja zgodnie z podpisanym porozumieniem zostanie udzielona w roku 2023.
- Wymiana źródeł ciepła w szkołach prowadzonych przez Gminę Brodnica. Planowano wykonać przyłącze gazowe do Szkoły Podstawowej w Gorczenicy. Z uwagi na gwałtowny wzrost cen gazu postanowiono odłożyć realizację tego zadania do czasu ustabilizowania się cen nośników energii. Zadanie zostało zaplanowane do realizacji w roku 2023.

Wydatki były ponoszone między innymi na niżej wymienione zadania inwestycyjne, których realizacja wygląda następująco:

1. Budowa sieci wodociągowych na terenie Gminy Brodnica. Na to zadanie wydatkowano 168 806,25 zł. W ramach inwestycji wybudowano w Kominach, w obszarze obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne sieć wodociągową o długości 537 metrów z rur PVC o średnicy 90 mm z włączeniem do istniejącej sieci w dwóch miejscach, wraz z armaturą odcinającą i nadziemnymi hydrantami przeciwpożarowymi.

2. Budowa stacji podnoszenia ciśnienia wody dla wsi Bartniki. Inwestycja budowy stacji podnoszenia ciśnienia wody w Bartnikach została zaprojektowana i wykonana w związku z okresowym występowaniem niedostatecznego ciśnienia wody na obszarze miejscowości Bartniki oraz części miejscowości Kruszynki. W 2022 roku Dokonano odbioru

zadania, które wykonawca zakończył w grudniu 2021 r. Prace obejmowały m.in. montaż komory żelbetowej stacji podnoszenia ciśnienia wraz z zestawem hydroforowym 3-pompowym i armaturą, włączenie do istniejącej sieci wodociągowej, wykonanie przewodów wodociągowych, montaż nowego hydrantu przeciwpożarowego HP80, wykonanie instalacji elektrycznej stacji, ogrodzenia i utwardzenie terenu. Wydatki poniesione na to zadanie wyniosły w 2022 r. 54 003,94 zł.

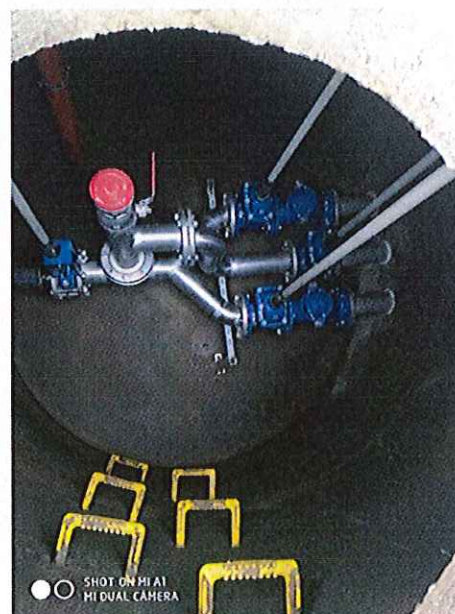
3. Modernizacja hydroforni w Szymkowie. W ramach zadania wykonano termomodernizację budynku poprzez: docieplenie stropodachu (dwuwarstwowe) wełną mineralną, wymianę stolarki drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej, parapetów zewnętrznych, obróbek dekarских, rynien i rur spustowych, docieplenie ścian zewnętrznych, nowej elewacji budynku, wykończenie ścian wewnętrznych, wymianę urządzeń sanitarnych oraz szereg prac niezbędnych z branży ogólnobudowlanej. Ponadto inwestycja obejmowała również zadania z branży elektrycznej m.in. wymianę zabezpieczeń, wykonanie rozdzielnic oświetleniowej oraz rozdzielnic wentylatora, wymianę instalacji oświetleniowej oraz gniazd wtykowych, wykonanie instalacji odgromowej, wykonanie instalacji zasilania i sterowania technologią hydroforni oraz niezbędnych prac związanych z branżą elektryczną. Gmina Brodnica otrzymała na wykonanie tej inwestycji dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 789.777,21 złotych, natomiast wydatki poniesione na modernizację hydroforni wyniosły 956 795,77 zł.

4. Budowa sieci kanalizacyjnych na terenie Gminy Brodnica. W 2022 roku gminna sieć kanalizacyjna została rozbudowana o łącznie 1195 metrów nowych przewodów kanalizacyjnych w Kominach i Szabdzie na terenach rozwijającej się zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. powstała kanalizacja sanitarna systemu grawitacyjnego w Szabdzie o długości 583 metrów wraz ze studniami inspekcyjnymi PVC DN 400 i włączeniem do istniejącej sieci oraz przepięciem przewodów kanalizacyjnych od istniejących szamb do nowopowstałej sieci oraz w Kominach o długości 612 metrów również ze studniami inspekcyjnymi oraz włączeniem do istniejącej przepompowni ścieków. Łączne wydatki na realizację tych inwestycji wyniosły 487 677,67 zł.

5. Modernizacja przepompowni ścieków w miejscowości Karbowo.

W 2022 r. dokonano odbioru zadania, które wykonawca zakończył w grudniu 2021 r. Prace obejmowały m.in. wymianę komory pompowni, pomp wraz ze sterowaniem, orurowania i armatury, montaż studni zaworowej, wymianę studni przepływowych, montaż słupa oświetleniowego i ogrodzenia wraz z bramą wjazdową, utwardzenie placu kostką brukową, wykonanie nowego zasilania i instalacji elektrycznej przepompowni wraz ze stanowiskiem oświetleniowym. Wydatki na to zadanie w 2022 r. wyniosły 67 954,47 zł.

6. Dotacje na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Brodnica. W roku 2022 udzielono z budżetu Gminy Brodnica 9 dotacji na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków na łączną kwotę 36 000 zł (po 4 000 zł) oraz 2 dotacji na dofinansowanie wykonania przyłączy kanalizacyjnych w łącznej kwocie 5 273,60 zł (2 273,60 zł i 3 000 zł).

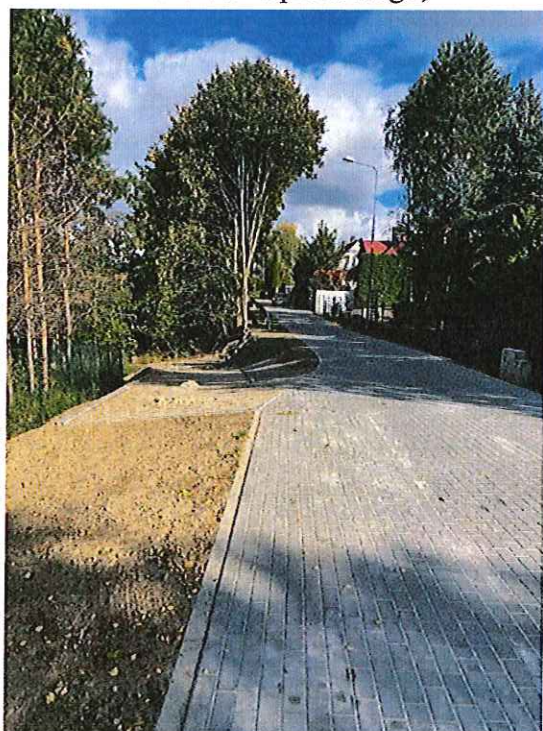
7. Modernizacja/przebudowa nawierzchni dróg gminnych/osiedlowych w Gminie Brodnica. W 2022 roku w ramach tego zadania inwestycyjnego dokonano przebudowy sześciu dróg osiedlowych: czterech w Karbowie oraz dwóch w Wybudowaniu Michałowo. Łączne wydatki na te zadania wyniosły 5 235 955,04 złotych.

W Karbowie wykonano przebudowy:

- drogi gminnej nr 080564C ul. Rumiankowej obejmowała wykonanie jezdni asfaltowej o szerokości 5 metrów i długości 696 m, jednostronnego chodnika o szerokości 2 m oraz zjazdów z kostki betonowej, kanalizacji deszczowej o łącznej długości 699 m wraz z włączeniem do istniejącej sieci w ul. Północnej, poboczy o szerokości 0,5 m z kruszywa łamanego oraz oznakowania pionowego,

- drogi nr 080527C ul. Pszenicznej, gdzie powstała jezdnia o szerokości 5,5 m i długości 376 m oraz zjazdy z kostki brukowej. Zadanie obejmowało również wykonanie kanalizacji deszczowej o łącznej długości 670,5 m w ul. Pszenicznej i Jęczmiennej z włączeniem do istniejącej sieci w ul. Klubowej oraz montaż oznakowania pionowego,

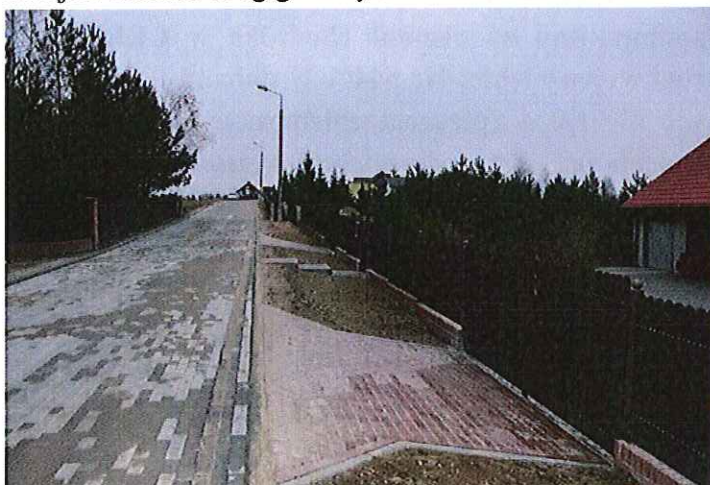

- drogi nr 080570C ul. Willowej, na której powstała jezdnia o szerokości 3,5 - 5 m i długości 294 m oraz zjazdy z kostki betonowej. Wykonano pobocza o szerokości 0,5 m z kruszywa łamanego, wymieniono przepust i odtworzono rów na skrzyżowaniu z ul. Wczasową oraz zainstalowano oznakowanie pionowe,

- drogi nr 080571C ul. Sportowej w Karbowie, gdzie w wyniku przebudowy powstała jezdnia o szerokości od 3,5 do 4,5 m i długości 275,5 m, zjazdy z kostki betonowej oraz oznakowanie pionowe.

Na realizację wyżej wymienionych inwestycji, których wartość to około 4,6 miliona złotych pozyskaliśmy 2,5 miliona złotych dofinansowania z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Ponadto, także w 2022 roku w Wybudowaniu Michałowo, kontynuując zadania rozpoczęte w 2017 roku przebudowano kolejne odcinki dróg gminnych:

- na odcinku 100 metrów drogi nr 080587C ul. Łącznej wybudowano jezdnię o szerokości 4,5 metra z nawierzchnią z kostki brukowej, zjazdy i pobocza,

- na drodze nr 080526C ul. Działkowej wykonano 260 metrowy odcinek jezdni o szerokości 4,5 metra, zjazdy z kostki betonowej, pobocza o szerokości 0,5 metra z kruszywa łamanego oraz oznakowanie pionowe.

8. Budowa parkingu w Gorczenicy. W grudniu 2022 roku zakończono zadanie inwestycyjne polegające na budowie w Gorczenicy parkingu z dziewięcioma miejscami parkingowymi o nawierzchni z kostki brukowej ułożonej na podsypce cementowo – piaskowej o grubości 4 cm, podbudowie z betonu o grubości 20 cm i warstwie odsączającej z piasku o grubości 20 cm. W ramach zadania wykonano również przebudowę chodników oraz nową nawierzchnię asfaltową drogi gminnej w rejonie parkingu. Wydatki na to zadanie wyniosły 329 432,45 zł.

9. Dotacja dla miasta Brodnica na modernizację dróg miejskich. W 2022 roku, zgodnie z zawartymi umowami dotacji, przewidziana w naszym budżecie dotacja dla miasta została przeznaczona na dwa zadania: budowę kanalizacji deszczowej na ul. Polnej (kwota 399 687,51 zł)

oraz na przebudowę nawierzchni w ulicy Siewnej w Brodnicy (kwota 59 980,81 zł). W ulicy Siewnej na odcinku 405 metrów wykonano wyrównanie istniejącej podbudowy kruszywem łamanym, na którym wykonane zostało podwójne powierzchniowe utwardzenie nawierzchni emulsją asfaltową i grysem kamiennym oraz wyprofilowano pobocza gruntowe. Natomiast w ulicy Polnej wykonana inwestycja ma na celu odwodnienie tej drogi.

10. Dotacja dla województwa kujawsko-pomorskiego na opracowanie dokumentacji technicznej budowy południowej obwodnicy Brodnicy. Projekt pn. „Budowa obwodnicy Miasta Brodnicy – etap II i III Trasy Przemysłowej na odcinku od Ronda Warszawskiego do ulicy Lidzbarskiej wraz z rozbudową układu drogowego w ciągu ul. Nowej, Tulipanowej, 18 Stycznia, Matejki, Michałowskiej i Litewskiej w Brodnicy” realizuje Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W związku z przedłużającymi się pracami projektowymi zaplanowana na 2022 rok dotacja w kwocie 35 000 zł nie została udzielona. Środki przeznaczone na ten cel, zgodnie z podpisanym porozumieniem zostaną przekazane w roku 2023.

11. Dotacja dla województwa kujawsko-pomorskiego na remont chodnika w Cielętach w ramach realizacji zadania "Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 544". W dniu 15 lipca 2022 r. została zawarta umowa dotacji celowej w kwocie 300 000 zł z przeznaczeniem na wykonanie 1,2 km chodnika w miejscowości Cielęta w ramach zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 544 polegającej na odnowie nawierzchni od km2+100 do km 20+436 z wyłączeniem odcinków: od km 3+395 do km 3+527, dł. 0,132km; od km 10+337 do km 10+357, dł. 0,020km; od km 18+730 do km 19+100, dł. 0,370km; od km 19+535 do km 19+570, dł. 0,035km wraz z przebudową przepustu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 w km 10+342 w m. Łaszewo.” Dotacja ta została wykorzystana w całości i rozliczona w ustalonym terminie.

12. Dotacje dla powiatu brodnickiego na modernizacje dróg powiatowych. W 2022 roku Gmina Brodnica udzieliła dwóch dotacji Powiatowi Brodnickiemu: na przygotowanie dokumentacji technicznej przebudowy drogi powiatowej nr 1820C na odcinku Szabda - Mszano w wysokości 27 158 zł oraz na inwestycję pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1814C Brodnica – Karbowo na odcinku od ul. Olsztyńskiej do ul. Żmijewskiej w wysokości 868 001,40 zł. Obie dotacje zostały wykorzystane w całości i rozliczone w wyznaczonym terminie.

Odcinek drogi powiatowej w Karbowie objętej pracami budowlanymi miał długość 1,935 km. Wykonany na tym odcinku zakres robót obejmował m.in.:

- roboty odwodnieniowe z montażem urządzeń kanalizacji deszczowej, przepustów pod zjazdami,
- wykonanie konstrukcji drogi, warstw wzmocniająco-profilujących, wiążącej i ścieralnej z betonu asfaltowego, przebudowę zjazdów z kostki betonowej,
- budowę ciągu pieszo-rowerowego o szerokości 3 metrów i długości 1587 metrów,
- wykonanie poboczy gruntowych o szerokości 1 metra umocnionych kruszywem przy krawędzi jezdni, czyszczenie rowów, profilowanie dna i skarp, umocnienie skarp płytami ażurowymi,
- wykonanie elementów bezpieczeństwa ruchu: oznakowania poziomego jezdni i montaż oznakowania pionowego,
- wykonanie oświetlenia przejść dla pieszych czterema lampami hybrydowymi z oprawami LED (zasilanymi panelami fotowoltaicznymi oraz turbiną wiatrową),

- montaż 8 znaków aktywnych o zasilaniu hybrydowym (turbina + panel słoneczny), barier energochłonnych i balustrad.

13. Dotacja na zakup specjalistycznego wyposażenia dla Szpitala w Brodnicy. Zgodnie z podpisaną z Dyrektorem Szpitala - SP ZOZ w Brodnicy umową za kwotę 10 000 złotych dotacji zakupiona została lampa szczelinowa - przyrząd składający się z silnego źródła światła połączonego z mikroskopem rogówkowym, pozwalający na badanie przede wszystkim struktur przedniego odcinka oka: powiek, twardówki, spojówek, tęczówki, soczewek i rogówki. Jest to podstawowy przyrząd do diagnostyki, kwalifikacji i zabiegów związanych z aparatem wzroku. Służy również do perymetrii i jest używany przy usuwaniu ciał obcych zalegających w obszarze narządu wzroku. Lampa używana będzie przez lekarza w poradni okulistycznej.

14. Dotacje do wymiany źródła ciepła na ekologiczne na terenie Gminy Brodnica. W 2022 roku na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono w budżecie gminy Brodnica 100 000 zł. Środki te przeznaczono na dotacje do wymiany źródła ciepła w domach mieszkańców gminy, zwiększając maksymalną kwotę dotacji do 3 500 zł. W związku z tym, w 2022 roku udzielono 28 dotacji na łączną kwotę 98 000 zł, z tym że dwie dotacje zostały zwrócone do budżetu gminy, ponieważ wnioskujący nie wykonali planowanych zadań (nie wymienili pieców).

15. Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Brodnica. W 2022 roku zrealizowano rekordową ilość zadań w tym zakresie - powstały 172 nowe punkty oświetleniowe na gminnych liniach oświetleniowych:

- przy drodze powiatowej nr 1827C na odcinku od Podgórze do kościoła w Szczuce - 27 punktów oświetleniowych,

- przy drodze gminnej Kominy – Gorzenica na odcinku od Komin do Szkoły Podstawowej w Gorzenicy – 47 punktów oświetleniowych,

- przy drodze gminnej ul. Na Belfort w Szabdzie, gdzie wykonano ostatni brakujący odcinek w środkowej części – 26 punktów oświetleniowych,

- przy ul. Polnej w Wybudowaniu Michałowo na odcinku rozwijającej się zabudowy mieszkaniowej – 9 punktów oświetleniowych,

- przy drodze gminnej nr 80521C w Szabdzie, na odcinku od ul. Targowej w Brodnicy do skrzyżowania z ul. Na Belfort – 34 punkty oświetleniowe,

- oświetlenie chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1820C na odcinku od Szkoły Podstawowej w Szabdzie do istniejącego oświetlenia w miejscowości Mszano – 29 punktów oświetleniowych.

Oprócz budowy nowych linii w 2022 roku na zlecenie gminy wykonane zostały również usługi oświetleniowe na słupach Energi-Oświetlenie. Na słupach będących własnością spółki Energa-Oświetlenie w Szabdzie przy ul. Na Zamek zamontowano 5 opraw oświetleniowych oraz w Karbowie przy ul. Parcelowej zamontowano 5 opraw oświetleniowych.

Wydatki na wszystkie inwestycje oświetleniowe wyniosły łącznie w 2022 roku 1 013 728 zł.

16. Miejsca rekreacyjne na terenie Gminy Brodnica (bieżnie, boiska, wiaty). W 2022 roku na zadanie to wydatkowano łącznie 368 267,03 zł. W ramach tych środków w Szczuce na terenie przyległym do Jeziora Szczuckiego powstała wiata rekreacyjna i parking. Inwestycja powstała dzięki uczestnictwu gminy w konkursie i pozyskaniu dofinansowania w wysokości 85 % wartości zadania z Unii Europejskiej w ramach Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie”, w

ramach działania 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność”, w ramach Priorytetu 4 "Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej", objętego Programem Operacyjnym "Rybacko i Morze" na lata 2014-2020 dla przedsięwzięcia w ramach LSR: „Zagospodarowanie jezior, jako naturalnego waloru regionu dla celów rekreacji, turystyki i kultury”. Wykonane prace kosztowały łącznie 273 268,83 złotych. Zakres inwestycji objął montaż wiaty o powierzchni 25 m² wraz z wyposażeniem (stół oraz ława), utwardzenia dojeżdż i podłogi wiat kostką betonową, wykonanie parkingu i wjazdów kostką betonową oraz montaż 4 tablic informacyjno-promocyjnych. Ponadto w maju 2022 roku zostały ogłoszone wyniki drugiego naboru wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu

Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Gmina Brodnica otrzymała dofinansowanie na jeden z trzech złożonych przez nas wniosków na kwotę 4 320 000 zł. Środki te otrzymaliśmy na Inwestycję pn. „Budowa boisk sportowych w miejscowości Szabda, Karbowo i Szczuka”. Inwestycje te będą realizowane w 2023 roku.

B. Wytwarzanie i zaopatrzenie w wodę

Na bieżące świadczenie usług w zakresie dostarczania wody wydatkowano w 2022 roku kwotę 1 251 173,30 zł. Dochody ze świadczenia usług w tym zakresie wyniosły 1 588 751,96 zł. W porównaniu z latami wcześniejszymi nastąpił znaczący wzrost różnicy między dochodami ze sprzedaży wody a wydatkami ponoszonymi na ten cel. Wynika on ze zmian w zakresie klasyfikacji budżetowej wydatków. Od roku 2022 wydatki związane z zatrudnieniem pracowników, zapewnieniem im stanowisk pracy i wyposażeniem w podstawowe narzędzia i materiały potrzebne do pracy niezależnie jaką pracę wykonują są ewidencjonowane w rozdziale 75023-Urzędy gmin. Wyjątkiem jest rozdział 90002- Gospodarka odpadami komunalnymi. Oznacza to, że w wydatkach ponoszonych na dostarczanie wody do domów i mieszkań w roku 2023 nie są ujęte wydatki na wynagrodzenia i utrzymanie miejsc pracy pracowników, którzy są zatrudnieni w celu realizacji tych zadań. Wynagrodzenia te stanowią cały czas koszt tej działalności i są brane pod uwagę przy ustalaniu taryf za dostarczanie wody. Dopóki nie nastąpi zmiana przepisów w tym zakresie sprawozdania budżetowe będą pokazywały „pozorny zysk” na tej działalności.

C. Transport i łączność

W tym zakresie w roku 2022 wydatkowano kwotę 8 509 616 zł. Z tego na drogi gminne przeznaczono kwotę 7 298 618,20 zł, w tym 6 235 855,81 zł na wydatki inwestycyjne oraz 1 062 762,39 zł na bieżące utrzymanie dróg. Na utrzymanie przystanków autobusowych wydano 15 838,40 zł.

W ramach wydatków inwestycyjnych udzielono dotacji Miastu Brodnica w wysokości 459 668,32 zł na prace wykonane przy ulicy Polnej i Siewnej. Udzielono również dotacji Województwu Kujawsko-Pomorskiemu w wysokości 300 000 zł na przebudowę chodnika w Cielętach przy drodze wojewódzkiej oraz Powiatowi Brodnickiemu na przygotowanie dokumentacji przebudowy drogi

powiatowej nr 1820C na odcinku Szabda-Mszano w wysokości 27 158 zł i przebudowę drogi powiatowej nr 1814C na odcinku od ul. Olsztyńskiej do ul. Żmijewskiej w wysokości 868 001,40 zł.

D. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Poniesione wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w 2022 r. wyniosły 5 891 948,95 zł w tym na zadania inwestycyjne 1 104 728,41 zł. Na kwotę tę składają się wydatki poniesione na:

- gospodarkę ściekową wydatkowano kwotę 903 440,52 zł. Dochody ze świadczenia usług w tym zakresie wyniosły 1 231 487,84 zł;
- gospodarkę odpadami wydatkowano kwotę 3 294 547,89 zł, w tym na pokrycie kosztów związanych z odbiorem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wydatkowano kwotę 3 110 244,08 zł, stanowiącą 94,41% ogółu wydatków na gospodarkę odpadami. Wydatki te są ponoszone na zapłatę za usługi, które świadczy na rzecz gminy przedsiębiorstwo wyłonione w przetargu. Pozostałe koszty związane są z zatrudnieniem pracowników, egzekucją opłat (5,45 %) oraz utrzymaniem PSZOK w Gorczenicy (0,14 %). Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2 362 688,76 zł,
- oczyszczanie miast i wsi (głównie usuwanie padłych zwierząt) 14 472,34 zł,
- utrzymanie zieleni w miastach i gminach (zabiegi pielęgnacyjne przy pomnikach przyrody) 50 711,40 zł,
- ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu 91 000 zł, w tym na dotacje do wymiany źródła ciepła w domach mieszkańców 91 000 zł,
- wyłapywanie bezpańskich psów, kotów i umieszczenie ich w schronisku 47 012,20 zł,
- oświetlenie ulic, placów i dróg 1 428 818,48 zł, w tym wydatki inwestycyjne 1 013 728,41 zł,
- pozostała działalność: demontaż i utylizacja azbestu oraz usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big – Bag 61 946,12 zł.

E. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2022 roku wydatkowano kwotę 1 150 433,04 zł. W tej kwocie zawiera się wpłata na fundusz celowy policji - 15 000 zł, oraz Państwowej Straży Pożarnej na kwotę 15 000 zł. Wydatki na zarządzanie kryzysowe wyniosły 9 217,32 zł. Wydatki na działalność Ochotniczych Straży Pożarnych wyniosły 100 611,72 zł w tej kwocie zawiera się min zakup samochodu oraz ubrań specjalnych dla OSP.

W ramach działań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wydatkowano kwotę 353 700 zł na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia w obiektach zatwierdzonych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz kwotę 654 440 zł mieszkańcom Gminy Brodnica, którzy zapewnili zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy na własny koszt. Mieszkańcy otrzymywali po złożeniu wniosku kwotę 40 zł za osobę dziennie. Na wszystkie wydatki związane z pomocą obywatelom Ukrainy Gmina Brodnica otrzymała środki z Funduszu Pomocy.

Dokument: Raport o stanie Gminy Brodnica w roku 2022

Opracowanie: mgr Witold Jastrzębski,
mgr Sylwia Gołębiewska,
mgr Jolanta Tomella,
Agnieszka Bytner
mgr Małgorzata Cieszyńska
mgr Anna Śliwińska,
mgr Marzanna Karbowska,
mgr Magdalena Budzich,
mgr inż. Sławomir Czubiel,
mgr Anna Ćwiklińska,
mgr Paweł Szczechowski,
mgr Janusz Kiliński,
mgr Karolina Piwowarska,
mgr inż. Edyta Szulc,
mgr inż. Edyta Zabłotna,
mgr Anna Mossakowska
mgr Paweł Wiśniewski,
mgr inż. Aniela Góra
mgr Emilia Kwiatkowska,
Marek Pomianowski,
Kierownik GOPS - Marlena Pniewska
wraz z pracownikami

Redakcja: mgr Justyna Klimowska

Spis treści

I. Wstęp.....	2
II. Informacje ogólne	2
A. Ogólna charakterystyka Gminy Brodnica	2
B. Jednostki organizacyjne Gminy Brodnica	2
C. Demografia	2
D. Przedsiębiorczość i rynek pracy w gminie	6
E. Sytuacja społeczna	8
F. Pomoc społeczna.....	9
1. Realizacja świadczeń pomocy społecznej	10
2. Realizowane zadania przez asystenta rodziny w 2022 roku.....	11
3. Usługi opiekuńcze	12
4. Podsumowanie	12
5. Zadania w zakresie wspierania rodziny.....	12
6. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	13
G. Zdrowie.....	14
H. Oświata i wychowanie.....	15
1. Sieć szkół i oddziałów w gminie	15
2. Dowóz uczniów do szkół Gminy Brodnica.	17
I. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	18
J. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	19
K. Kultura fizyczna i sport.....	20
III. Informacje finansowe	22
A. Wykonanie budżetu Gminy Brodnica na 2022 rok.....	22
B. Realizacja Funduszu sołeckiego	26
C. Środki pozabudżetowe (dofinansowania z funduszy europejskich) w 2022 roku.....	28
IV. Informacja o stanie mienia komunalnego	30
A. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności:	30
1. Ogólny stan gruntów.....	30
2. Stan nieruchomości zabudowanych gminy Brodnica:	31
3. Szczegółowe dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w 2022 r.:	31
4. Umowy na inne cele obowiązujące w 2022 roku:	32
B. Użytkowanie wieczyste.....	32
C. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania	32
D. Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne	32

E. Drogi gminne oraz zadania wykonane w 2022 roku w celu poprawy ich stanu	33
F. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych	34
G. Oświetlenie drogowe	34
V. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	34
A. Strategia Rozwoju Gminy Brodnica na lata 2016-2025	34
1. Cele strategiczne	34
2. Stan realizacji Strategii:	35
B. Planowanie przestrzenne i rozwój budownictwa	41
1. Studium uwarunkowań i plany miejscowe	41
2. Decyzje o warunkach zabudowy	42
3. Numeracja porządkowa nieruchomości	43
C. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Brodnica na lata 2017-2023	43
D. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Brodnica na lata 2021-2025....	45
E. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Brodnica na lata 2020 - 2022	45
F. Program opieki nad zabytkami dla Gminy Brodnica	45
G. Gminny Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Brodnica.....	47
H. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych	48
I. Plan gospodarki niskoemisyjnej.....	49
J. Program ochrony środowiska	50
K. Gminny program wspierania rodziny	54
1. Cele Programu.....	54
2. Realizacja Programu w 2022 roku.....	54
Tabela 31. Realizacja Programu.....	54
L. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024	57
Ł. Program współpracy Gminy Brodnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 r.	58
VI. Realizacja uchwał rady gminy/miasta	60
A. Omówienie ogólne	60
B. Stwierdzenia nieważności uchwał przez organy nadzoru lub sądy administracyjne.....	60
VII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.....	60
1. Porozumienia i umowy między samorządowe	60
2. Stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego.....	62
3. Udział wójta w różnych ciałach lokalnych (powiatowych) i regionalnych	63
VIII. Inne działania prowadzone w 2022 roku.....	64
A. Realizacja inwestycji	64

B. Wytwarzanie i zaopatrywanie w wodę	70
C. Transport i łączność	70
D. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	71
E. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	71

Wójt
Adam Zalewski

